

**NACIONALINIS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS VEIKSMŲ
PLANAS**

2010

TURINYS

1.	NACIONALINĖS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS POLITIKOS APIBENDRINIMAS	4
2.	TIKĖTINAS GALUTINIS ENERGIJOS SUVARTOJIMAS 2010–2020 M.	8
3.	ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS PLANINIAI RODIKLIAI IR TRAJEKTORIJS	10
3.1.	Nacionalinis bendras planinis rodiklis.....	10
3.2.	Sektorių planiniai tikslai ir trajektorijos	10
4.	PRIEMONĖS PLANINIAMS RODIKLIAMS PASIEKTI.....	14
4.1.	Visų politikos sričių ir priemonių, skatinančių atsinaujinančių išteklių energijos vartojimą, apžvalga	14
4.2.	Konkrečios priemonės Direktyvos 2009/28/EB 13, 14, 16 ir 17–21 straipsnių reikalavimams įgyvendinti.....	36
4.2.1.	Administracinės procedūros ir teritorijų planavimas (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 1 dalis).....	36
4.2.2.	Techninės specifikacijos (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 2 dalis).....	44
4.2.3.	Pastatai (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 3 dalis).....	44
4.2.4.	Nuostatos dėl informacijos (Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys).....	47
4.2.5.	Montuotojų sertifikavimas (Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 3 dalis).....	47
4.2.6.	Elektros infrastruktūros plėtra (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 1 ir 3–6 dalys)..	52
4.2.7.	Elektros energijos tinklų eksploatavimas (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2, 7 ir 8 dalys)	57
4.2.8.	Biodujų integravimas į gamtinių dujų tinklą (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 7, 9 ir 10 dalys).....	59
4.2.9.	Centralizuoto šildymo ir vėsumos tiekimo infrastruktūros plėtra (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 11 dalis)	60
4.2.10.	Biodegalai ir kiti skystieji bioproduktai – tvarumo kriterijai ir atitikties patikrinimas (Direktyvos 2009/28/EB 17–21 straipsniai)	61
4.3.	Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui elektros energijos sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės	65
4.3.1.	REGULIAVIMAS.....	65
4.3.2.	FINANSINĖ PARAMA	69
4.4.	Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui šildymo ir vėsinimo sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės	90

4.5. Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui transporto sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės	102
4.5.1. REGULIAVIMAS	102
4.5.2. FINANSINĖ PARAMA	104
4.6. Konkrečios priemonės energijai, gaunamai iš biomasės, skatinti.....	111
4.6.1. Biomasės tiekimas šalies viduje ir importas.....	111
4.6.2. Priemonės, kurių tikslas – padidinti biomasės prieinamumą, atsižvelgiant į kitus biomasės vartotojus (žemės ūkį bei su miškininkyste susijusius sektorius).....	114
4.7. Numatomas statistinių perdavimų tarp valstybių narių naudojimas ir numatomas dalyvavimas bendruose su kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis projektuose	120
4.7.1. Procedūriniai aspektai.....	120
4.7.2. Numatomas pagaminti atsinaujinančių išteklių energijos paviršius (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį būtų galima perduoti kitoms valstybėms narėms	121
4.7.3. Numatomas bendrų projektų potencialas	122
5. VERTINIMAS	124
5.1 Kiek kiekviena atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologija padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo, vėsinimo ir transporto sektoriuose 2020 m. planinių rodiklių ir indikatyvios laikinosios trajektorijos.....	124
5.2. Kiek energijos vartojimo veiksmingumas ir energijos taupymas padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo, vėsinimo ir transporto sektoriuose 2020 m. rodiklių ir laikinosios indikatyvios trajektorijos	129
5.3. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plano rengimas ir tolesni veiksmai po jo įgyvendinimo	129

1. NACIONALINĖS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS POLITIKOS APIBENDRINIMAS

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. [73-3725](#)), nurodyta, kad Lietuvos Respublikos energetikos politikoje vis svarbesnė vieta skiriama atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai. Ji laikoma vienu svarbiausių valstybės energetikos politikos prioritetų.

Atsinaujinančių energijos išteklių plėtra yra patraukli tradicinės energetikos alternatyva, nes iškastinių energijos išteklių deginimas gerokai padidina aplinkos taršą, pagreitina klimato atšilimą, vis dažniau sukelti stichines nelaimes. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas ne tik padeda spręsti klimato kaitos problemas, bet ir sudaro sąlygas kovoti su skurdu, energetinės atskirties ir ekonomikos problemomis. Be to, pasaulinės iškastinių energijos išteklių atsargos yra baigtinės, jos senka, o kainos už šį kurą nestabilios.

Lietuvoje galimybės energetikos reikmėms plačiau naudoti vietinius iškastinius išteklius – naftą, durpes – yra nedidelės, todėl labai svarbu kuo plačiau naudoti atsinaujinančius energijos išteklius.

Siekiami iki 2020 metų atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalyje padidinti ne mažiau kaip iki 23 procentų bendrojo galutinio energijos suvartojimo. Atsinaujinančių energijos išteklių **plėtra užtikrins**:

- darnų vartotojų apsirūpinimą energija;
- tolesnę šilumos energijos ir elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą;
- gamybos ir naudojimo technologijų diegimą ir plėtrą transporto sektoriuje;
- į aplinką išmetamų teršalų (įskaitant ir šiltnamio efektą sukeliančias dujas) mažinimą;
- iškastinių energijos išteklių taupymą;
- priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą;
- energijos išteklių įvairinimą;
- valstybės energetinio saugumo didinimą.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių šalyje plėtrai visuose trijuose sektoriuose – elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto, nustatytos šios atsinaujinančių energijos išteklių sektoriaus **plėtros kryptys**:

- tobulinti teisinę bazę – sudaryti palankesnes administracinio reguliavimo ir prieigos prie infrastruktūros sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai, reglamentuoti atskiras atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo sritis ir taip skatinti vartotojus ir energijos gamintojus rinktis atsinaujinančius energijos išteklius. Sudaryti sąlygas energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams dalyvauti rinkoje;
- įtraukti savivaldybių institucijas į atsinaujinančių energijos išteklių plėtros politikos įgyvendinimą ir taip užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų bendradarbiavimą, veiksmingiau įgyvendinti siekiamus tikslus;
- sukurti vartotojams ir gamintojams skirtas veiksmingas atsinaujinančių energijos išteklių plėtros finansinės, taip pat netiesioginės paramos schemas, atsižvelgiant į pridėtinę vertę, kuriamą naudojant šalyje atsinaujinančius energijos išteklius, ir išorinę naudą, orientuotas į veiksmingą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, pažangių technologijų diegimą ir didžiausią ekonominį veiksmingumą duodančius projektus, taip padidinti atsinaujinančių energijos išteklių patrauklumą investuotojams;

- remti mokslinius tyrimus ir skatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą atsinaujinančių energijos išteklių srityje, taip stiprinti šalies mokslinę bazę ir sudaryti sąlygas plėtoti šalyje atsinaujinančių energijos išteklių gamybos technologijas;

- gerinti visuomenės informavimą ir švietimą, organizuoti atitinkamų specialistų mokymus atsinaujinančių energijos išteklių klausimais, taip didinti visuomenės supratimą ir palankumą atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai ir užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę.

Siekiant kuo geriau panaudoti turimą šalies atsinaujinančių energijos išteklių potencialą, nustatyti šie atsinaujinančių energijos išteklių **plėtros prioritetai**:

- naudoti esamą centralizuoto šilumos tiekimo, elektros energijos ir gamtinių dujų transportavimo infrastruktūrą ir toliau veiksmingai plėtoti infrastruktūrą, reikalingą sudarant sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai;

- skatinant atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, prioritetą teikti ištekliams, kurie su mažiausiomis sąnaudomis kuria didžiausią pridėtinę vertę. Tam kuo daugiau naudoti biokurą;

- atsinaujinančių energijos išteklių vartojimas turi labiausiai padidėti dėl didesnio biokuro sunaudojimo centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje. Tai leis mažinti šilumos energijos kainą vartotojams, kartu mažės šio sektoriaus priklausomybė nuo importuojamo iškastinio kuro. Atsižvelgiant į technologines centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus galimybes ir ekonominį naudingumą, iki 2020 metų šiame sektoriuje šilumos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių turi būti padidinta ne mažiau kaip iki 50 procentų;

- skatinti elektros energijos gamybą iš įvairių rūšių biokuro, taip pat ir komunalinių atliekų. Sudaryti sąlygas kuo daugiau naudoti šalyje susidarantiems komunalines, pramonines ir kitas atliekas, taip mažinti į sąvartynus išvežamų atliekų kiekį ir tradicinių energijos išteklių poreikį energijai gaminti;

- siekiant įvairinti energijos išteklius, atsižvelgiant į turimą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti potencialą, esamas elektros tinklų galimybes priimti kintamos gamybos elektros energiją, siekiant užtikrinti patikimą ir saugų elektros energijos tiekimą vartotojams ir mažinti poveikį elektros energijos kainai:

- o bendrąją įrengtąją vėjo elektrinių galią padidinti iki 500 MW, tam skatinti panaudoti centrinę ir rytinę šalies teritorijas,

- o bendrąją įrengtąją saulės elektrinių galią padidinti iki 10 MW,

- o pasiekus pirmiau nurodytas galias (vėjo elektrinių – 500 MW, saulės elektrinių – 10 MW), išanalizuoti technines ir ekonomines galimybes toliau didinti elektros energijos gamybos vėjo ir saulės elektrinėse apimtį;

- vadovaujantis darnios plėtros principais, padidinti mažesnės nei 10 MW galios hidroelektrinių bendrąją įrengtąją galią iki 40 MW;

- sukurti dinamišką paramos elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių mechanizmą, skatinantį diegti veiksmingiausias technologijas ir užtikrinantį rinkos atvirumą naujoms technologijoms;

- skatinti elektros ir šilumos energijos gamybą iš geoterminės energijos, panaudojant Vakarų Lietuvos potencialą;

- atsižvelgiant į Europos Sąjungos keliamus tikslus, atsinaujinančių energijos išteklių, sunaudojamų visų rūšių transporte, dalį šalyje, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, padidinti iki 10 procentų. Siekiant šio tikslo, turi būti plėtojami moksliniai tyrimai, mokslo ir verslo institucijų bendradarbiavimas biodegalų gamybos iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės ir lignoceliuliozės srityje, taip sudaromos prielaidos tokių biodegalų gamybos pradžiai šalyje ir palengvinamas nustatyto tikslo įgyvendinimas;

- sudaryti sąlygas tiekti biodujas į gamtinių dujų tinklus, reglamentuoti biodujų kokybės reikalavimus ir biodujas gaminančių įrenginių prijungimo prie gamtinių dujų tinklų sąlygas;

- sukurti paramos schemas, skatinančias fizinius asmenis naudoti atsinaujinančius energijos išteklius (biokuro granules, geoterminę, hidroterminę ir saulės energiją) energijai savoms reikmėms gaminti, užtikrinti, kad parama būtų teikiama energetiškai veiksmingoms technologijoms.

Šalies atsinaujinančių energijos išteklių **plėtros vizija** – teikiant išskirtinį prioritetą skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, pasiekti, kad jau 2020 metais atsinaujinantys energijos ištekliai taptų svarbiausia šalies pirminių energijos išteklių dalimi. Atsinaujinančių energijos išteklių sektorius visiškai patenkintų šalies šilumos energijos poreikius, o elektros energija būtų gaminama tik anglies dioksido požiūriu neutraliose elektrinėse (elektra gaminama iš atsinaujinančių energijos išteklių ir naujoje atominėje elektrinėje), atsirastų grynus biodegalus naudojančių automobilių ir elektromobilių. Dėl to sumažėtų neigiamas energetikos ir transporto sektoriaus poveikis aplinkai. Atsinaujinančių energijos išteklių plėtros pagrindu sukurtos darbo vietos, paskatinta technologijų plėtra, plėtojami moksliniai tyrimai leistų Lietuvoje sukurti, patentuoti ir gaminti įrenginius energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių išgauti. Atsinaujinančių energijos išteklių sektorius taps šalies ekonomikos varomąja jėga.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių **plėtros strateginis tikslas** – didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas.

Atsinaujinančių energijos išteklių **plėtros tikslas** – užtikrinti, kad atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, 2008 metais sudariusi 15,3 procento, 2020 metais sudarytų ne mažiau kaip 23 procentus, tai yra siekti:

- Atsinaujinančių energijos išteklių dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu visų rūšių transporte, padidinti nuo 4,3 procento 2008 metais iki 10 procentų 2020 metais.

- Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį, palyginti su bendru šalies elektros energijos suvartojimu, padidinti nuo 4,9 procento 2008 metais iki 21 procento 2020 metais.

- Atsinaujinančių energijos išteklių dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje, palyginti su šio sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, padidinti nuo 28 procentų 2008 metais iki 36 procentų 2020 metais, taip pat centralizuotai tiekiamos šilumos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį padidinti nuo 14,9 procento 2008 metais iki 50 procentų 2020 metais.

Atsinaujinančių energijos išteklių **plėtros uždaviniai**:

1. Derinti atskirų sektorių rinkos dalyvių veiksmus ir į atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimą įtraukti savivaldybes.

2. Parengti ir įgyvendinti paramos schemas, kurios sukurtų palankias sąlygas naudoti atsinaujinančius energijos išteklius, – teikti pirmenybę projektams, kurie su mažiausiomis sąnaudomis duotų didžiausią efektą ir užtikrintų galimybę kiekvienam potencialiam investuotojui dalyvauti su atsinaujinančiais energijos ištekliais susijusioje veikloje, laikantis skaidrių, praprastų, nediskriminacinių ir viešos atrankos procedūrų.

3. Užtikrinti, kad visos atsinaujinančių energijos išteklių projektams skirtos administracinės procedūros būtų proporcingos, paprastos ir skaidrios.

4. Veiksmingai plėtojant elektros energetikos, šilumos energetikos ir dujų infrastruktūrą, sudaryti palankias ir skaidrias sąlygas įgyvendinti atsinaujinančių energijos išteklių projektus ir derinti atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą su paskirstytosios (decentralizuotos) generacijos principais.

5. Didinti visų rūšių biomasės panaudojimą šilumos ir elektros energijai gaminti.

6. Didinti atsinaujinančių energijos išteklių ir elektros energijos naudojimą transporto sektoriuje – užtikrinti, kad biodegalai ir kiti skystieji bioproduktai atitiktų tvarumo kriterijus.

7. Vykdyti mokslinius tyrimus, bandomuosius projektus, taikomuosius darbus, informavimo ir šviečiamąją veiklą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo klausimais.

Atsinaujinančių energijos išteklių plėtros įgyvendinimo stebėsenai atlikti nustatyti **rezultatai (vertinimo kriterijai)**, tiesiogiai susiję su nustatytais plėtros tikslais ir uždaviniais, leidžiantys reguliariai vertinti pasiektą pažangą:

- 2011–2012 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 16,6 procento bendro galutinio energijos suvartojimo.

- 2013–2014 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 17,4 procento bendro galutinio energijos suvartojimo.

- 2015–2016 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 18,6 procento bendro galutinio energijos suvartojimo.

- 2017–2018 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 20,2 procento bendro galutinio energijos suvartojimo.

- 2020 metais atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 23 procentus bendro galutinio energijos suvartojimo.

2. TIKĖTINAS GALUTINIS ENERGIJOS SUVARTOJIMAS 2010–2020 M.

Šiame skyriuje pateikiamos galutinio visų rūšių energijos (gaunamos ir iš atsinaujinančių, ir įprastinių (tradicinių) energijos išteklių) bendrojo suvartojimo prognozės – ir bendrosios, ir kiekvienam sektoriui atskirai iki 2020 m.

Prognozėse atsižvelgta į energijos vartojimo veiksmingumo bei taupymo priemonių, kurių bus imtasi nurodytu laikotarpiu, poveikį. Skiltyje „atskaitos scenarijus“ pateiktas scenarijus, atsižvelgiant tik į energijos vartojimo veiksmingumo bei taupymo priemones, patvirtintas iki 2009 m. Skiltyje „didesnio energijos vartojimo veiksmingumo scenarijus“ pateiktas scenarijus atsižvelgiant į visas priemones, kurios patvirtintos nuo 2009 m. Kitų Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plano dalių rengimas paremtas šiuo didesnio energijos vartojimo veiksmingumo scenarijumi.

Sąvoka „suvartojimas šildymui ir vėsinimui“ reiškia pagamintą išvestinę šilumą (parduotą šilumą), pridėjus visų kitų energetikos produktų, išskyrus elektros energijos, galutinį energijos suvartojimo kiekį galutinio vartojimo sektoriuose, kaip antai pramonės, namų ūkių, paslaugų, žemės ūkio, miškininkystės ir žvejybos. Taigi šildymo ir vėsinimo sąvoka taip pat apima galutinį energijos suvartojimą perdirbamojoje pramonėje. Elektros energija galutinių vartotojų taip pat gali būti naudojama šildymui ar vėsinimui, tačiau šiai elektros energijai taikomas elektros energijos planinis rodiklis, todėl ji čia neįtraukiama.

1 lentelė. Prognozuojamas Lietuvos Respublikos bendras galutinis energijos suvartojimas šildymo bei vėsinimo, elektros energijos ir transporto sektoriuose iki 2020 m., atsižvelgiant į energijos vartojimo veiksmingumo ir energijos taupymo priemones 2010–2020 m. (ktne)

	2005 m.		2010 m.		2011 m.		2012 m.		2013 m.		2014 m.	
	baziniai metai		atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas
1) šildymas ir vėsinimas ¹	2583		2417	2417	2448	2428	2497	2454	2545	2481	2621	2514
2) elektros energija ²	985		913	911	940	937	973	970	1005	1002	1029	1025
3) transportas pagal 3 str. 4 dalies a punktą ³	1133		1336	1333	1376	1368	1418	1405	1461	1444	1506	1484
4) bendrasis galutinis energijos suvartojimas ⁴	4907		5034	5031	5134	5111	5273	5229	5412	5347	5555	5479
	2015 m.		2016 m.		2017 m.		2018 m.		2019 m.		2020 m.	
	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas	atskaitos scenarijus	didesnis energijos vartojimo veiksmingumas
1) šildymas ir vėsinimas	2697	2601	2724	2618	2750	2634	2795	2650	2841	2667	2886	2684
2) elektros energija	1053	1048	1075	1069	1097	1090	1133	1124	1168	1158	1204	1193
3) transportas pagal 3 str. 4 dalies a punktą	1554	1527	1603	1566	1654	1606	1707	1648	1761	1691	1817	1734
4) bendrasis galutinis energijos suvartojimas	5698	5610	5797	5692	5895	5773	6029	5877	6162	5980	6296	6084

¹Tai galutinis energijos suvartojimas, skaičiuojant visus energetikos produktus, išskyrus elektros energiją, naudojamą ne transporto tikslais, pridėjus šilumos suvartojimą savoms reikmėms elektrinėse bei šiluminėse jėgainėse ir šilumos nuostolius tinkluose (punktai „2. Kiekvienoje įmonėje sunaudota savoms reikmėms“ ir „11. Perdavimo ir paskirstymo nuostoliai“, Reglamento dėl energetikos statistikos 23 ir 24 p., OL L 304, 2008 11 14).

²Bendrasis elektros energijos suvartojimas yra bendrasis šalies pagamintos elektros energijos kiekis, įskaitant gamybą savoms reikmėms bei importą, atėmus eksportą.

³Transporto sektoriuje suvartojama energija, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 3 str. 4 dalies a punkte. Apskaičiuojant šį rodiklį, elektros energija iš atsinaujinančių išteklių suvartojama kelių transporto priemonių dauginama iš 2,5, kaip nurodyta Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalies c punkte.

⁴Kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 2 straipsnio f punkte. Tai apima galutinį energijos suvartojimą, pridėjus tinklo nuostolius ir šilumos bei elektros energijos suvartojimą elektrinėse bei šiluminėse jėgainėse (NB: tai neapima elektros energijos suvartojimo hidroakumuliacijai bei transformavimui elektros katiluose ar šilumos siurbliuose centralizuotose šiluminėse jėgainėse).

3. ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS PLANINIAI RODIKLIAI IR TRAJEKTORIJOS

3.1. Nacionalinis bendrasis planinis rodiklis

2 lentelė. Bendrieji nacionaliniai planiniai atsinaujinančių išteklių energijos dalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime rodikliai 2005 m. ir 2020 m. (nurašomi iš Direktyvos 2009/28/EB I priedo A dalies)

A. Atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrajame galutiniame energijos suvartojime, 2005 m. (S ₂₀₀₅) (proc.)	15
B. Atsinaujinančių išteklių energijos dalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime planinis rodiklis, 2020 m. (S₂₀₂₀) (proc.)	23
C. Prognozuojamas visas patikslintas energijos suvartojimas 2020 m. (iš 1 lentelės paskutinės eilutės) (ktne)	6084
D. Prognozuojamas energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis, atitinkantis 2020 m. planinį rodiklį (apskaičiuotą kaip B × C) (ktne)	1399

3.2. Sektorių planiniai tikslai ir trajektorijos

Pagal Direktyvos 2009/28/EB 4 straipsnio 1 dalį nustatyti atsinaujinančių išteklių energijos dalies 2020 m. planiniai rodikliai šiuose sektoriuose:

- šildymas ir vėsinimas;
- elektros energija;
- transportas.

Visų trijų sektorių planinių rodiklių suma, išreikšta prognozuojamomis apimtimis (ktne), įskaitant planuojamą lankstumo priemonių naudojimą, yra didesnė už prognozuojamą atsinaujinančių išteklių energijos kiekį, atitinkantį šalies 2020 m. planinį rodiklį (nurodomą 2 lentelės paskutinėje eilutėje).

Transporto planinis rodiklis atitinka Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalies reikalavimus dėl 10 proc. atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje. Tačiau pažymėtina, kad atitiktis 3 straipsnio 4 dalyje numatytam planiniam rodikliui apskaičiavimas skiriasi nuo transporto indėlio į bendrąjį valstybės narės nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos planinį rodiklį apskaičiavimo.

Kitaip nei bendrojo planinio rodiklio atveju, skaičiuojant transporto sektoriaus rodiklį:

- iš naftos produktų tik benzinas ir dyzelinas įskaičiuojami į vardiklį. Tai reiškia, kad aviacijoje naudojamas žibalas (reaktyviniai degalai) ir laivyboje naudojamas kuras nėra įskaičiuojami (nors kai kurių traukinių ir kai kurių vidaus vandens laivų naudojamas dyzelinas įskaičiuojamas);

- biodegalai, gauti iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės medžiagos, įskaičiuojami į skaitiklį padauginți iš dviejų;

- atsinaujinančių išteklių elektros energija, naudojama kelių transporto priemonėse, į skaitiklį ir į vardiklį įtraukiama padauginta iš 2,5.

Nustatant sektorių planinius rodiklius 2020 m., numatyta trajektoriją, kaip didės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas kiekviename sektoriuje nuo 2010 iki 2020 m. Sektorių atsinaujinančių išteklių energijos planiniai rodikliai elektros energijos, šildymo ir vėsinimo srityse, taip pat sektorių trajektorijos yra prognozės.

3 lentelėje pateikta pirmiau minėta informacija.

**3 lentelė. Nacionalinis planinis 2020 m. rodiklis
ir numatoma atsinaujinančių išteklių energijos trajektorija šildymo bei vėsinimo, taip pat elektros energijos ir transporto sektoriuose**

	2005 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
AIE-Š&V ⁵ (proc.)	27	28	29	30	32	34	34	36	38	39	39	39
AIE-E ⁶ (proc.)	4	8	10	11	13	15	17	20	22	22	22	21
AIE-T ⁷ (proc.)	0,3	4	4	5	6	6	7	8	9	10	10	10
Visa AIE dalis ⁸ (proc.)	15	16	17	18	19	20	21	22	24	24	24	24
<i>Iš jų pagal bendradarbiavimo mechanizmą⁹</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bendradarbiavimo mechanizmo perteklius¹⁰</i>	0	0	0,9	0,9	2,1	2,1	2,9	2,9	3,8	3,8	0,0	1,0
Pagal Direktyvos I priedo B dalį			2011–2012		2013–2014		2015–2016		2017–2018			2020
			S ₂₀₀₅ +20% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ +30% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ +45% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)		S ₂₀₀₅ +65% (S ₂₀₂₀ -S ₂₀₀₅)			S ₂₀₂₀
AIE minimali trajektorija ¹¹ (proc.)			16,6		17,4		18,6		20,2			23
AIE minimali trajektorija (ktne)			858		942		1051		1177			1399

⁵ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis šildymo ir vėsinimo sektoriuje: bendrasis galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas šildant ir vėsinant (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies b punkte ir 5 straipsnio 4 dalyje, padalytas iš bendrojo galutinio energijos suvartojimo šildant ir vėsinant. 4a lentelės (A) eilutė padalyta iš 1 lentelės (1) eilutės.

⁶ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis elektros energijos gamybos sektoriuje: bendrasis galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas (kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies a punkte ir 5 straipsnio 3 dalyje, padalytas iš viso bendrojo galutinio elektros energijos suvartojimo. 4a lentelės (B) eilutė padalyta iš 1 lentelės (2) eilutės.

⁷ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis transporto sektoriuje: galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies c punktą ir 5 straipsnio 5 punktą), padalytas iš 1) benzino, 2) dyzelino, 3) biodegalų, naudojamų kelių ir geležinkelių transporto sektoriuje, ir 4) elektros energijos, naudojamos sausumos transporte, suvartojimo transporto sektoriuje (pagal 1 lentelės 3 eilutę). 4b lentelės (J) eilutė, padalyta iš 1 lentelės (3) eilutės.

⁸ Atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrajame galutiniame energijos suvartojime. 4a lentelės (G) eilutė padalyta iš 1 lentelės (4) eilutės.

⁹ Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis procentiniais punktais.

¹⁰ Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis procentiniais punktais.

¹¹ Kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB I priedo B dalyje.

4a lentelė. Kiekvieno sektoriaus atsinaujinančių išteklių energijos indėlio į galutinę energijos suvartojimą apskaičiavimo lentelė (ktne)

	2005 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
(A) Numatomas bendrasis galutinis AIE ¹² suvartojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje	688	666	714	748	800	860	849	945	1011	1033	1042	1051
(B) Numatomas bendrasis galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas	38	74	92	106	131	158	182	210	235	245	249	254
(C) Numatomas galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas transporto sektoriuje	3,7	55	58	76	91	94	111	125	139	155	165	169
(D) Numatomas visas AIE suvartojimas ¹³	730	795	864	930	1022	1112	1142	1280	1385	1433	1456	1474
(E) Numatomas AIE perdavimas į kitas valstybes nares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(F) Numatomas AIE perdavimas iš kitų valstybių narių ir trečiųjų šalių	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(G) Numatomas AIE suvartojimas, patikslintas pagal planinį rodiklį (D)-(E)+(F)	730	795	864	930	1022	1112	1142	1280	1385	1433	1456	1474

¹²Atsinaujinančių išteklių energija.

¹³Pagal Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalį į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą. Dvigubas skaičiavimas neleidžiamas.

4b lentelė. Atsinaujinančių išteklių energijos transporto sektoriuje dalies apskaičiavimo lentelė (ktne)

	2005 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
(C) Numatomas AIE ¹⁴ suvartojimas transporto sektoriuje ¹⁵	3,7	55	58	76	91	94	111	125	139	155	165	169
(H) Numatoma AIE elektros energija kelių transporto sektoriuje ¹⁶	0,12	0,3	0,8	0,8	0,9	0,9	1,6	1,6	2,4	2,4	2,4	2,5
(I) Numatomas biodegalų, gautų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės medžiagos, suvartojimas transporto sektoriuje ¹⁷	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(J) Numatomas AIE indėlis transporto sektoriuje, siekiant AIE-T planinio rodiklio: (C)+(2,5-1)×(H)+(2-1)×(I)	4	55	59	77	92	95	113	127	143	159	169	173

¹⁴Atsinaujinančių išteklių energija.

¹⁵Įtraukiama visa transporto sektoriuje sunaudojama atsinaujinančių išteklių energija, įskaitant elektros energiją, vandenilį ir dujas iš atsinaujinančių energijos išteklių, neįtraukiant biodegalų rūšių, neatitinkančių tvarumo kriterijų (žr. 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą). Čia nurodomi faktiniai kiekiai, nenaudojant dauginimo koeficientų.

¹⁶Čia nurodomi faktiniai kiekiai, nenaudojant dauginimo koeficientų.

¹⁷Čia nurodomi faktiniai kiekiai, nenaudojant dauginimo koeficientų.

4. PRIEMONĖS PLANINIAMS RODIKLIAMS PASIEKTI

4.1. Visų politikos sričių ir priemonių, skatinančių atsinaujinančių išteklių energijos vartojimą, apžvalga

5 lentelė. Visų politikos sričių ir priemonių apžvalga

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<u>Igyvendinamos priemonės</u>					
<p>1. Elektros energijos iš AEI supirkimo kainos</p> <p>Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimas Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. 16-648; Inf. pr., 2002, Nr. 69-329; Nr. 81-400; 2008, Nr. 16-217; Nr.77-1002; Žin., 2009, Nr. 108-4576)</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2002 m
<p>2. AEI elektrinės prijungimo prie tinklo nuolaida</p> <p>Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 „Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2003, Nr. 48-2121; 2004, Nr. 9-228; 2005, Nr. 73-2651; 2006, Nr. 88-3463, Nr. 100-3862)</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2004 m.
<p>3. Pirmenybinis elektros energijos, pagamintos naudojant AEI, persiuntimas elektros energijos perdavimo ar skirstymo tinklais</p> <p>Įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas davimo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 4-485 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 380 „Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. 110-4010; 2002, Nr. 125-</p>	Reguliuojamoji	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius	Igyvendinama	Nuo 2002 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
5686 ; 2006, Nr.140-5374)					
4. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas Nr. VIII-1183 (Žin., 1999, Nr. 47-1469 ; 2002, Nr. 13-474 , Nr. 123-5550 ; 2003, Nr. 48-2108 , Nr. 61-2761 ; 2004, Nr. 25-746 , Nr. 61-2188 ; 2005, Nr. 47-1560 ; 2008, Nr. 18-631)	Finansinė	Biodegalų vartojimo augimas	Biodegalų vartotojai (iš mobilių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2002 m.
	Finansinė	Biokuro vartojimo augimas	Biokuro vartotojai (iš stacionarių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2005 m.
5. Privalomas biodegalų maišymas į mineralinius degalus Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 147 (Žin., 2001, Nr. 37-1269; 2005, Nr. 35-1158; 2008, Nr. 70-2669)	Reguliuojamoji	Atsinaujančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Naftos produktų tiekėjai	Įgyvendinama	Nuo 2005 m.
6. Akcizų lengvata Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. IX-569 (Žin., 2001, Nr. 98-3482; 2004, Nr. 26-802)	Finansinė	Energetinių produktų, kurių sudėtyje yra biologinės kilmės medžiagų gamybos augimas	Energetinių produktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2002 m.
7. Biodegalų gamybos finansavimas Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-417 (Žin., 2008, Nr. 88-3551; 2009, Nr. 110-4686)	Finansinė	Žemės ūkio produkcijos, naudojamos biodegalų gamybai, augimas	Biodegalų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2004 m.
8. Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2007–2010 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1050 (Žin., 2006, Nr. 114-4359), priemonės: 1. Ieškoti naujų biokuro komponentų, plėtoti antrosios kartos biodegalų gamybos technologinius tyrimus; 2. Plėtoti naujų biodyzelino ir bioalyvų gamybos naudojant biokatalizatorius technologijų kūrimą; 3. Kurti biodegalų gamybos šalutinių produktų racionalaus naudojimo technologijas.	Reguliuojamoji	Pramoninės biotechnologijos plėtra	Technologijų kūrėjai	Įgyvendinama	2007–2010 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>9. Patikslintas Kogeneracijos plėtros planas, įvertinantis subalansuotą, efektyvų ir konkurencingą bendrą šilumos ir elektros energijos poreikį šalyje, didinant biokuro panaudojimą</p> <p>Kogeneracijos plėtros planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1-174 (Žin., 2010, Nr. 75-3829)</p>	Reguliuojamoji	Tiekiamos šilumos ir elektros energijos kogeneravimo iš biokuro užtikrinimas	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama įgyvendinti	Nuo 2010 m. rugpjūčio 16 d.
<p>10. ES struktūrinė parama</p> <p>Sauglaudos skatinimo veiksmų programos priedas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 (Žin., 2008, Nr. 95-3720, Nr. 142-5628; 2009, Nr. 36-1388, Nr. 68-2773)</p> <p>VP3-3.4-ŪM-02-K priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ projektų finansavimo sąlygų aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 4-442 (Žin., 2008, Nr. 117-4460)</p>	Finansinė	Atsinaujinančius energijos išteklius energijos gamybai naudojančių objektų statyba ir modernizavimas	Energijos gamintojai	Igyvendinama	2007–2013 m.
<p>11. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF)</p> <p>Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474, Nr. 123-5550; 2003, Nr. 48-2108, Nr. 61-2761; 2004, Nr. 25-746, Nr. 61-2188; 2005, Nr. 47-1560; 2008, Nr. 18-631)</p> <p>Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) investicinių projektų finansavimo ir priežiūros tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 437 (Žin., 2003, Nr. 85-3890; 2007, Nr. 114-4650; 2008, Nr. 109-4165)</p>	Finansinė	Atsinaujinančius energijos išteklius elektros energijos gamybai naudojančių objektų statyba	Energijos gamintojai	Igyvendinama	Nuo 2000 m.
12. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa	Finansinė	Elektros energijos gamyba vėjo elektrinėse, biodujų gamyba	Ūkininkai	Igyvendinama	2007–2013 m.
13. Mažiau palankias ūkininkavimui ir apleistas žemes apželdinti trumpos rotacijos želdiniais	Finansinė	Biokuro gamyba	Energetinių augalų auginimojai	Igyvendinama	2009–2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-2012 metų programos įgyvendinimo priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)					
14. Informavimo ir šviečiamoji veikla Nacionalinė energetikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430) Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. 54-1956; 2008, Nr. 33-1183)	Informacinė	Visuomenės informuotumo atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo klausimais augimas	Energijos vartotojai	Igyvendinama	Nuo 2001 m.
Suplanuotos ir planuojamos priemonės					
1. Parengti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių energijos išteklių plėtros įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-2012 metų programos įgyvendinimo priemonės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai	Planuojama	2010 m. I ketvirtis
2. Parengti teisės akto, reglamentuojančio elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimą 2010-2020 metais, projektą, siekiant kuo platesnio atsinaujinančių ir vietinių energijos išteklių panaudojimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama	2010 m. II ketvirtis
3. Parengti ir pateikti pasiūlymus dėl biokuro gamybos ir naudojimo energijai gaminti skatinimo sistemos sukūrimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo	Reguliuojamoji	Skatinama biokuro gamyba ir naudojimas energijai gaminti	Energijos gamintojai	Planuojama	2010 m. IV ketvirtis

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
priemonės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)					
4. Pakeisti Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomuosius kokybės rodiklius, patvirtintus aplinkos ministro, ūkio ministro ir susisiekimo ministro 2006 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-399/4-336/3-340, numatant didesnę biologinės kilmės degalų naudojimą transporto sektoriuje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)	Reguliuojamoji	Biokuro naudojimo transporto sektoriuje plėtra	Naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro tiekėjai	Planuojama	2010 m. IV ketvirtis
5. Plėtoti statybos leidimų išdavimo ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą – sudaryti galimybę elektroniniu būdu ne tik pateikti, bet ir išduoti statinio projektavimo sąlygų sąvadus, statybos leidimus, kitus su statybos procesu ir statybos valstybine priežiūra susijusius dokumentus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33-1268)	Reguliuojamoji	Leidimų statyboms išdavimo sąlygų pagerėjimas	Investuotojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
6. Išanalizuoti technines ir ekonomines galimybes ir pateikti pasiūlymus dėl skatinimo padidinti įrengtą vėjo elektrinių galią daugiau nei 500 MW, o saulės elektrinių - daugiau nei 10 MW, biokogeneracinių elektrinių virš 162 MW Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Įrengtosios vėjo, saulės ir biokogeneracinių elektrinių galios padidėjimas	Investuotojai	Planuojama	2014 m. I ketv.
7. Parengti ir pateikti teisės aktų projektus, kuriais savivaldybės būtų įpareigosios skatinti atsinaujinančių energijos išteklių	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių	Savivaldybių institucijos	Planuojama	2010 m. III ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
naudojimą Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)		naudojimo plėtra savivaldybėse			
8. Parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 m. atsinaujinančių energijos išteklių veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai bei priemonės šiems tikslams pasiekti Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra savivaldybėse	Savivaldybių institucijos	Planuojama	2011 m. I ketv.
9. Išanalizuoti nepatvankinių hidroelektrinių technologijų taikymo šalyje galimybes ir įvertinti tokių technologijų taikymo potencialą Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Veiksmingesnis turimų vandens išteklių panaudojimas energijos gamybai	Investuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
10. Parengti ir pateikti LR Vyriausybei tvarkos aprašo projektą, reglamentuojantį: – iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminto energijos kiekio statistinį perdavimą (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių) Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Vykdomas statistinis atsinaujinančių išteklių energijos perdavimas	Valstybės institucijos	Planuojama	2011 m. IV ketv.
11. Parengti ir pateikti LR Vyriausybei	Reguliuojamoji	Vykdomi visų tipų bendri	Valstybės institucijos,	Planuojama	2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>tvarkos aprašo projektą, reglamentuojantį:</p> <p>– susitarimų dėl bendrų projektų (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba (ir) trečiųjų šalių) sudarymo ir vykdymo tvarką</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	moji	projektai, susiję su elektros energijos, šildymo ar aušinimo gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių	investuotojai		IV ketv.
<p>12. Išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Informacinė	Numatytos galimybės ir potencialas vykdyti visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šildymo ar aušinimo gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių	Valstybės institucijos, investuotojai	Planuojama	2011 m. III ketv.
<p>13. Išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Informacinė	Numatytos galimybės ir potencialas vykdyti visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šildymo ar aušinimo gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių	Valstybės institucijos, investuotojai	Planuojama	2011 m. III ketv.
<p>14. Išanalizuoti galimybes sujungti Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių atsinaujinančių energijos išteklių paramos schemas</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos</p>	Informacinė	Sujungtos Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių atsinaujinančių energijos išteklių	Valstybės institucijos, investuotojai	Planuojama	2011 m. III ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)		paramos schemos			
15. Atlikti analizę ir išplėsti duomenų apie atsinaujinančius energijos išteklius rinkimą, detalizuoti jų rūšis ir naudojimą energijai gaminti Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Surinkti duomenys apie atsinaujinančius energijos išteklius	Valstybės ir savivaldybių institucijos, investuotojai	Planuojama	2011 m. III ketv.
16. Parengti vėjo elektrinių jūroje planavimo, projektavimo, statybos, prijungimo prie elektros tinklo ir eksploatacijos teisės aktų projektus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Vėjo elektrinių jūroje plėtra	Investuotojai	Planuojama	2011 m. II ketv.
17. Parengti teisės akto, reglamentuojančio elektros ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų naudojimo, išdavimo, perdavimo ir panaikinimo tvarką, projektą Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Išduodamos kilmės garantijos elektros energijai ir šilumos energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių	Elektros ir šilumos energijos gamintojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
18. Parengti teisės aktų projektus, reikalingus sudaryti Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros skatinimo specialiąją programą (skirtą finansuoti atsinaujinančių energijos išteklių projektus), numatyti šios programos tikslus, finansavimo šaltinius, ir parengti šios programos lėšų naudojimo tvarką Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimas	Valstybės ir savivaldybių institucijos	Planuojama	2011 m. I ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)					
19. Parengti ir pateikti pasiūlymus dėl finansinių priemonių, skatinančių vartotojus pastatuose įsirengti energijos gamybos įrenginius, gaminančius energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių (biokuro, saulės, geoterminės, hidroterminės, vėjo energijos) Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Pastatuose įsirengiami energijos gamybos įrenginiai, gaminantys energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių	Energijos vartotojai	Planuojama	2011 m. II ketv.
20. Parengti ir pateikti pasiūlymus dėl teisinių ir ekonominių priemonių, skatinančių gaminti įrenginius, naudojančius atsinaujinančius energijos išteklius Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Įrenginių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos plėtra	Investuotojai	Planuojama	2011 m. II ketv.
21. Taikyti dinamišką paramos mechanizmą elektros energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinantį veiksmingiausių technologijų diegimą ir užtikrinantį galimybes taikyti naujas technologijas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama	2010–2015 m.
22. Finansinėmis ir teisinėmis priemonėmis skatinti naudoti biokurą transporte Nacionalinės atsinaujinančių energijos	Finansinė	Biologinio kuro naudojimo transporte	Biologinio kuro transporte vartotojai	Planuojama	2010–2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)		didėjimas			
23. Parengti teisės aktų pakeitimo projektus, kurie užtikrintų atleidimą nuo mokesčių už požeminį vandenį, jei jis naudojamas geoterminiai energijai gauti Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Geoterminės energijos naudojimo didėjimas	Investuotojai	Planuojama	2011 m. I ketv.
24. Nustatyti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų, kuriems teikiama parama techninius reikalavimus ir juos įtraukti į paramos gavimo sąlygas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Sumažėjęs atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų energijos vartojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
25. Persvarstyti statybos leidimų išdavimo procedūras reglamentuojančius teisės aktus ir įvertinti galimybes leidimų išdavimo procedūrose atsižvelgti į skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių technologijų specifiką bei galimybes nustatyti paprastesnes leidimų išdavimo procedūras mažesnės apimties projektams ir nedideliems, decentralizuotiems, iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminantiems energiją statiniams. Parengti galiojančių teisės aktų pakeitimų ir naujų teisės aktų projektus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Leidimų statyboms išdavimo sąlygų pagerėjimas	Investuotojai	Planuojama	2010 m. III ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>26. Parengti ir nuolatos atnaujinti viešai skelbiamą (internete) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius objektams taikomų administracinių procedūrų geros praktikos vadovą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Informacinė	Informacijos apie atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius objektams taikomas administracines procedūras prieinamumo pagerėjimas	Investuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>27. Parengti energetiką, teritorijų planavimą ir statybų sritį reglamentuojančius teisės aktų pakeitimų ir naujų teisės aktų projektus, pagal kuriuos asmenys, planuojantys, projektuojantys, statantys ir atnaujinantys pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas, užtikrintų, kad būtų diegiami įrenginiai ir sistemos, naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius, centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, taip pat pagal kuriuos į miestų infrastruktūros planavimą įtraukiamas šilumos ir vėsumos iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Įrenginių ir sistemų, skirtų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui, plėtra, planuojant, projektuojant, statantys ir atnaujinant pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas	Investuotojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
<p>28. Parengti ir paskelbti rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energetinio efektyvumo technologijų ir centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo sistemų įdiegimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių bei didelio energetinio efektyvumo technologijų diegimas projektuojant pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas	Projektuotojai, architektai	Planuojama	2010 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>29. Parengti teisės aktų projektus, kuriuose būtų reikalaujama, kad naujuose pastatuose ir esamuose atnaujinamuose (modernizuojamuose) pastatuose naudoti nedidelį atsinaujinančių energijos išteklių kiekį, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis ir atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Naujuose ir esamuose atnaujinamuose pastatuose atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didėjimas	Projektuotojai	Planuojama	2011 m. II ketv.
<p>30. Parengti ir patvirtinti statybos techninį reglamentą (reglamentus), nustatantį mažai energijos naudojančių pastatų reikalavimus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Efektyvus energijos išteklių vartojimo didėjimas	Projektuotojai, investuotojai	Planuojama	2011 m. III ketv.
<p>31. Parengti teisės aktų projektus, kuriuose perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai būtų įpareigoti užtikrinti prieigą prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginių, tvarkyti ir modernizuoti elektros tinklus taip, kad būtų galima didinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektros įrenginių įrengtąsias galias, nepažeidžiant vartotojų interesų</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Prieigos prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams gerėjimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Planuojama	2010 m. III ketv.
<p>32. Parengti ir paskelbti taisykles, reglamentuojančias sąnaudų padengimą ir pasidalijimą, taip pat informacijos teikimą gamintojams, taikomas atliekant techninius pertvarkymus, susijusius su atsinaujinančių</p>	Reguliuojamoji	Sąnaudų, susijusių su gamintojų įrenginių prijungimu	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Planuojama	2010 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
energijos išteklių įrenginių prijungimu prie elektros tinklų Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)		prie elektros tinklo pasidalijimo skaidrūs ir nediskriminaciniai kriterijai			
33. Nustatyti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kurios dalis tiekama į tinklus, o dalis suvartojama savoms reikmėms, apskaitos reikalavimus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Apskaitoma visa šalyje pagaminta ir sunaudota elektros energija	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
34. Parengti ir patvirtinti Vėjo elektrinių prijungimo prie Lietuvos elektros energetikos sistemos techninių taisyklių pakeitimų projektus, supaprastinti vėjo elektrinių iki 250 kW galios prijungimo reikalavimus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Supaprastėja vėjo elektrinių iki 250 kW prijungimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Planuojama	2010 m. II ketv.
35. Sukurti elektros tinklų operatorių, elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklų modernizavimo į sumaniai valdomą aktyvųjį elektros tinklą ir atsinaujinančių energijos išteklių gamybos integravimo į elektros tinklą projektų finansinės paramos schemas - skirti finansinę paramą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-	Finansinė	Elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklų modernizavimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Planuojama	2011 – 2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
4030)					
<p>36. Parengti ir patvirtinti saulės ir hidroelektrinių prijungimo prie Lietuvos elektros energetikos sistemos technines taisykles</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Nustatytos saulės ir hidroelektrinių prijungimo prie Lietuvos elektros energetikos sistemos taisyklės	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>37. Įvertinti poreikį išplėsti dujų tinklo infrastruktūrą ir parengti teisės aktų pakeitimų, kurie sudarytų palankias sąlygas tiekti atitinkamos kokybės biudujas į gamtinių dujų tinklus ir plačiau naudoti biudujas energijai gaminti, projektus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biudujų gamybos plėtra	Investuotojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
<p>38. Parengti ir paskelbti technines sąlygas (taisykles), reglamentuojančias biudujų tiekimo sistemų prijungimą prie gamtinių dujų tinklo ir prijungimo biudujoms taikomus tarifus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Sąlygų dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių tiekimui į gamtinių dujų tinklus sudarymas	Dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai	Planuojama	2011 m. III ketv.
<p>39. Parengti teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančias auginti daugiau energetinių augalų nenaudojamoje apleistoje žemės ūkio paskirties žemėje</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Ūkininkai	Planuojama	2010–2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
4030)					
<p>40. Parengti finansinės paramos priemonės, kurios skatintų modernizuoti šilumos gamybos įrenginius, aprūpinančius šiluma kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus (mokyklas, vaikų darželius, gydymo įstaigas, seniūnijas ir pan.), pritaikyti šiuos įrenginius deginti biokurą (medieną, šiaudus), įskaitant žolinių augalų biomasę (žolės granules)</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Finansinė	Biokuro panaudojimo plėtra	Savivaldybės institucijos, šilumos gamintojai	Planuojama	2011–2015 m.
<p>41. Parengti ir pateikti pasiūlymus dėl finansinių priemonių, skatinančių miško kirtimo atliekų naudojimą energijai gaminti, įteisinimo</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Finansinė	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miško savininkai, valdytojai, naudotojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
<p>42. Parengti Biodujas gaminančių ir naudojančių įrenginių įrengimo taisyklių projektą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biodujas gaminančių ir naudojančių įrenginių plėtra	Investuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>43. Sudaryti sąlygas didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) pastatyti kogeneracines elektrines, naudojančias netinkamas perdirbti energetinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos</p>	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Investuotojai	Planuojama	2010–2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)					
44. Parengti ir patvirtinti komunalinių atliekų biodegraduojančios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Investuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
45. Atlikti biomasės išteklių naudojimo šalyje iki 2020 m. prognozes, atsižvelgiant į biomasės importą, eksportą ir panaudojimo energijai gaminti poveikio kitiems sektoriams (pramonei, žemės ūkiui ir pan.) vertinimą, ir pateikti pasiūlymus dėl šio poveikio stebėsenos sistemos sukūrimo Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Parengtos biomasės išteklių naudojimo prognozės	Valstybės ir savivaldybių institucijos, investuotojai	Planuojama	2012 m. IV ketv.
46. Atlikti tyrimą, skirtą miško kuro išteklių apskaitai tobulinti: patikslinti trako ir neperspektyvaus pomiškio biomasės apskaitos metodus; patikslinti (pagal medžio biomasės struktūrą) kirtimo atliekų struktūrą (šakų, kelmų ir šaknų medieną ir kt.), sukurti kelmų medienos išteklių apskaitos sistemą; išanalizuoti gyvosios dirvožemio dangos bei miško paklotės apskaitos ir naudojimo kurui galimybes Lietuvoje Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Patobulinta miško kuro išteklių apskaita	Valstybės ir savivaldybių institucijos, investuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>47. Parengti ir pateikti pasiūlymus dėl miško tvarkymo būdų tobulinimo, siekiant kiek galima padidinti iš miško tvariu būdu išgaunamos biomasės kiekį</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biomasės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miško savininkai, valdytojai, naudotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>48. Suvienodinti elektros energijos gaunamos iš komunalinių atliekų ir elektros energijos, gaunamos iš atsinaujinančių energijos išteklių, reguliavimo sistemas</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Suvienodinama elektros energijos reguliavimo sistema	Valstybės institucijos	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>49. Parengti ir pateikti LR Vyriausybei Biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų atitikties tvarumo kriterijams kontrolės ir sertifikavimo tvarkos aprašo projektą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, gamyba	Valstybės institucijos, biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamintojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
<p>50. Parengti ir patvirtinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto degalus, biodegalus ir kitus skystuosius bioproduktus, kiekio skaičiavimo metodiką</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, gamyba	Valstybės institucijos, biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamintojai	Planuojama	2010 m. IV ketv.
51. Kaupti Valstybinėje geologijos	Informacinė	Informacijos	Valstybės ir	Planuojama	2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>informacinėje sistemoje duomenis apie durpynus ir šlapžemes, juos sisteminti ir teikti naudoti</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>		apie durpynus ir šlapžemes prieinumas	savivaldybių institucijos		IV ketv.
<p>52. Įvertinti taikomas pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdo ir pobūdžio keitimo procedūras ir prireikus parengti teisės aktų pakeitimų projektus, užtikrinančius biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų laikymąsi</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų laikymąsi keičiant tikslinę žemės naudojimo paskirtį	Valstybės ir savivaldybių institucijos	Planuojama	2010 m. IV ketv.
<p>53. Parengti metano, pagaminto iš biodujų ir naudojamo motorinių priemonių degalams, kokybės standartą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Parengtas standartas	Biodegalų gamintojai	Planuojama	2014 m. IV ketv.
<p>54. Parengti biodegalų ir degalų mišinių, kuriuose biodegalų, įmaišytų į mineralinius degalus, procentinė dalis viršija 10 procentų standartus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Parengtas standartas	Biodegalų gamintojai	Planuojama	2014 m. I ketv.
<p>55. Pakeisti Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomuosius kokybės rodiklius, patvirtintus aplinkos ministro,</p>	Reguliuojamoji	Biologinės kilmės degalų naudojimo transporto	Biodegalų ir skystojo kuro gamintojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>ūkio ministro ir susisiekimo ministro 2006 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-399/4-336/3-340, numatyti didesnę biologinės kilmės degalų naudojimą transporto sektoriuje</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>		sektoriuje augimas			
<p>56. Parengti priemones, skatinančias naudoti elektros energija varomus ir grynus biodegalus naudojančias transporto priemones</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Elektros energija varomų transporto priemonių naudojimo augimas	Transporto priemonių gamintojai ir naudotojai	Planuojama	2012 m. IV ketv.
<p>57. Parengti ir įgyvendinti priemones, sudarančias sąlygas ir skatinančias transporto sektoriuje naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją, kurti ir plėtoti elektros energiją naudojančių transporto priemonių infrastruktūrą miestuose</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Sudaromos sąlygos naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją transporte	Valstybės ir savivaldybių institucijos	Planuojama	2011–2015 m.
<p>58. Parengti Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programą, siekiant nustatyti žemės gelmių atsinaujinančių ir netradicinių išteklių panaudojimo galimybes</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-</p>	Informacinė	Nustatytos žemės gelmių atsinaujinančių ir netradicinių išteklių panaudojimo galimybes	Valstybės institucijos	Planuojama	2010 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
4030)					
<p>59. Parengti ir patvirtinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarką, montuotojų mokymo programas, į jas įtraukti atsinaujinančių energijos išteklių, jų naudojimo technologinių ir ekonominių galimybių ir naudos klausimus</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Reguliuojamoji	Parengta montuotojų atestavimo tvarka	Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.
<p>60. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie leidimų, licencijų, atestatų, susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais, išdavimą ir pareiškėjams teikiamą pagalbą</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Informacinė	Informacijos apie leidimų, licencijų, atestatų išdavimą prieinamumas	Investuotojai	Planuojama	2010–2015 m.
<p>61. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie paramą, teikiamą atsinaujinantiems energijos ištekliams naudoti ir gaminti</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)</p>	Informacinė	Informacijos apie paramą, teikiamą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai prieinamumas	Investuotojai	Planuojama	2010–2015 m.
<p>62. Rengti ir įgyvendinti visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės, teikti konsultacijas, skatinančias veiksmingai naudoti atsinaujinančių išteklių energiją</p> <p>Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d.</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Planuojama	2011–2015 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)					
63. Organizuoti mokymus apie atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, iš jų apie skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančiųjų energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai Nacionalinės atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Planuojama	2011–2015 m.
64. Organizuoti keitimąsi atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo patirtimi tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbti gerosios praktikos pavyzdžius Nacionalinės atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Valstybės ir savivaldybių institucijos įstaigos, įmonės, organizacijos, privatūs subjektai	Planuojama	2011–2015 m.
65. Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie įrenginius ir sistemas, naudojančius atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, sąnaudas ir šių išteklių vartojimo veiksmingumą Nacionalinės atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Planuojama	2012–2015 m.
66. Įtraukti į formaliojo švietimo bendrąsias programas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo galimybių, teikiamos naudos ir technologinių sprendimų srities mokinių žinias ir gebėjimus Nacionalinės atsinaujinančiųjų energijos	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos vartotojai	Planuojama	2011 m. IV ketv.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas*	Numatomas rezultatas**	Tikslinė grupė ir (arba) veikla***	Igyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
išteklų plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)					
67. Skatinti ir remti atsinaujinančių energijos išteklių srities mokslinius tyrimus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030)	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių srities mokslinių tyrimų plėtra	Mokslinių tyrimų įstaigos	Planuojama	2011–2015 m.
68. Skatinti ir remti atsinaujinančių energijos išteklių, taip pat antros kartos biodegalų gamybos, naudojimo bandomuosius projektus, susijusius su sumaniųjų elektros tinklų plėtra Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030).	Finansinė	Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo bandomųjų projektų plėtra	Mokslinių tyrimų įstaigos	Planuojama	2011–2015 m.

*Nurodykite, ar priemonė yra iš esmės reguliuojamojo, finansinio ar neprivalomo (pvz., informacinės kampanijos) pobūdžio.

**Koks numatomų rezultatų pobūdis – elgesio pokyčiai, instaliuotoji galia (MW; t per metus), pagaminta energija (ktne).

***Kas yra tiksliniai asmenys: investuotojai, galutiniai vartotojai, viešoji valdžia, projektuotojai, architektai, montuotojai ir pan.? Kokia yra tikslinė veikla (sektorius): biodegalų gamyba, gyvulių mėšlo panaudojimas energetikoje ir pan.

4.2. Konkrečios priemonės Direktyvos 2009/28/EB 13, 14, 16 ir 17–21 straipsnių reikalavimams įgyvendinti

4.2.1. Administracinės procedūros ir teritorijų planavimas (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 1 dalis)

(a) Galiojančių nacionalinių ir, jei taikoma, regioninių leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras ir teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų, taikomų įgainėms ir susijusiai perdavimo ir paskirstymo tinklų infrastruktūrai, sąrašas:

1. Elektros energetikos sektoriuje:

- Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2010, Nr. 67-3337);

- Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas (Žin., 2000, Nr. 66-1984; 2004, Nr. 107-3964);

- Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228);

- Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos 2001 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 380 (Žin., 2001, Nr. 110-4010; 2009, Nr. 63-2522).

- Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 470 redakcija) (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2010, Nr. 51-2498).

2. Šilumos ūkio sektoriuje:

- Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas (Žin., 2003, Nr. 51-2254; 2007, Nr. 130-5259; 2010, Nr. 65-3196);

- Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 982 (Žin., 2003, Nr. 75-3481; 2008, Nr. 121-4595);

- Šilumos supirkimo iš nepriklausomų gamintojų į šilumos tiekimo sistemas tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 982 (Žin., 2003, Nr. 75-3481).

3. Gamtinių dujų sektoriuje:

- Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 89-2743);

- Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 5 d. nutarimu d. Nr. 1304 (Žin., 2007, Nr. 132-5379).

4. Naftos sektoriuje:

- Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3008);

- Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 64-1940; 2004, Nr. 28-870);

- Nefasuotų naftos produktų prekybos licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 113 (Žin., 2003, Nr. [11-410](#); 2004, Nr. [34-1106](#); 2006, Nr. [14-477](#); 2008, Nr. [101-3902](#); 2009, Nr. [112-4767](#));

- Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklės, patvirtintos 2001 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 147 (Žin., 2001, Nr. 37-1269).

5. Projektavimą ir statybos leidimų išdavimą jėgainių ir inžinerinių tinklų statybai reglamentuoja:

- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597);

- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617);

- Žemės įstatymas (Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868);

- Geodezijos ir kartografijos įstatymas (Žin., 2001, Nr. 62-2226; 2007, Nr. 4-160);

- Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902);

- Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr.82-1965; 2005, Nr. 84-3105);

- Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571);

- Statybos techninis reglamentas STR 1.07.01:2002 „Statybos leidimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 218 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2002 „Statybos leidimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 55-2203);

- Statybos techninis reglamentas STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 54-2153);

- Statybos techninis reglamentas STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 4-80).

(b) Atsakinga ministerija (-os) ar institucija (-os) ir jų kompetencija šioje srityje:

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija:

- išduoda leidimus elektros energijos gamybai, elektros energijos gamybos pajėgumų plėtrai, taip pat elektros energijos eksporto ir importo leidimus bei leidimus tiesti tiesioginę liniją;

- Nefasuotų naftos produktų prekybos licencijavimo komisijos teikimu, išduoda licencijas verstis didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, licencijas verstis prekyba nefasuotu skystuoju kuru, dyzelinu (dyzeliniais degalais), kitais gazoliais, kurie tiekiami kaip kuro atsargos laivams, licencijas verstis prekyba nefasuotu aviaciniu benzinu, reaktyviniais degalais, kurie tiekiami kaip kuro atsargos orlaiviams, licencijas verstis didmenine prekyba nefasuotų naftos produktų likučiais.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija:

- išduoda elektros energijos rinkos operatoriaus, elektros energijos perdavimo, skirstymo, visuomeninio tiekimo ir nepriklausomo tiekimo veiklų licencijas;

- atsižvelgdama į savivaldybės institucijos rekomendacijas, išduoda šilumos tiekimo licencijas įmonėms, tiekiančioms ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus;

- išduoda gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijas.

Savivaldybės institucijos:

- išduoda šilumos tiekimo licencijas mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus tiekiančioms įmonėms;

- savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės licencijavimo komisijos teikimu išduoda licencijas verstis mažmenine prekyba nefasuotu variklių benzinu, dyzelinu (dyzeliniais degalais), suskystintomis dujomis, skirtomis autotransporto priemonėms, biodyzelinu, licencijas verstis mažmenine prekyba nefasuoto variklių benzino, dyzelino (dyzelinių degalų), suskystintų dujų, skirtų autotransporto priemonėms, biodyzelino likučiais;

- savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos tarnautojas išduoda statybos leidimą bet kuriam statiniui (išskyrus tuos, atvejus, kai statinys išdėstytas dviejų ar daugiau savivaldybių teritorijose);

- kai statinys išdėstytas dviejų ar daugiau savivaldybių teritorijose, (nepriklausomai nuo to, ar rengiamas vienas viso statinio projektas ar keli), statybos leidimus išduoda kiekvienos savivaldybės administracija statinio daliai savivaldybės teritorijos ribose.

(c) Peržiūra, siekiant imtis tinkamų veiksmų, kaip nurodyta Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 1 dalyje, numatoma iki 2012 m.

Siekiant užtikrinti, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo administracinės procedūros, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui energijai gaminti projektams, būtų proporcingos, paprastos ir skaidrios, Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. [78-4030](#)), iki 2011 m. pabaigos numatoma šias procedūras reglamentuojančių teisės aktų peržiūra.

(d) Įgyvendinamų ar planuojamų regionų ar vietos lygmens priemonių apibendrinimas (jei aktualu):

Šiuo metu šalyje tokios priemonės neįgyvendinamos.

(e) Ar nustatyta kliūčių ar neproporcingų reikalavimų, susijusių su leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūromis, taikomomis elektros energijos gamybos, šildymo ir aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių jėgainėms ir susijusiai perdavimo ir paskirstymo tinklų infrastruktūrai, taip pat biomasės pavertimo biodegalais ar kitais energetikos produktais procesams? Jei taip, kokių?

Įgyvendinant Lietuvos Respublikoje atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti projektus, susiduriama su tam tikromis administracinių procedūrų, reguliuojančių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių energijai gaminti jėgainių statybą, reikalavimų sukuriamomis kliūtėmis ir trūkumais:

- Planavimo procedūros gana sudėtingos. Ilgos yra teritorijų planavimo procedūros (nuo 1 iki 2 metų). Projektinių dokumentų rengimo procesą lėtina detaliųjų planų rengimas, derinimo su visuomene procedūros, poveikio aplinkai vertinimas;

- Egzistuoja daug institucijų reguliuojančių atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, trūksta koordinavimo tarp skirtingų institucijų ir bendradarbiavimo leidimų išdavimo klausimais;

- Dėl galiojančių reikalavimų projekto parengimo ir įgyvendinimo kaštai beveik nepriklauso nuo elektrinės galios. Leidimų išdavimas elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybai ir plėtrai sudėtingas mažoms jėgainėms;

- Mažos galios jėgainėms taikomos sanitarinės apsaugos zonos bei reikalavimas keisti žemės naudojimo paskirtį taip pat stabdo jų plėtrą. Nėra teisiškai reglamentuotas jūroje statomų vėjo jėgainių įrengimas;

- Naujų užtvankų statybos draudimas ekologiniu ir kultūriniu požiūriu svarbiose upėse, smarkiai riboja hidroenergijos naudojimą.. Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės nebeatitinka dabartinės situacijos (reikalaujama kas valandą matuoti vandens lygius automatinėmis matavimo ir registravimo priemonėmis, taikyti naują tvenkinio pertekliaus vandens pralaidų valdymo tvarką).

(f) Kurio lygmens (vietos, regionų ar nacionalinio) institucijos yra atsakingos už leidimų atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams išdavimą, jų sertifikavimą ir licencijavimą, taip pat už teritorijų planavimą? (Jei tai priklauso nuo įrenginių tipo, tai turi būti nurodyta.) Jei atsakingos daugiau kaip vieno lygmens institucijos, kaip derinami veiksmai tarp skirtingų lygmenų? Kaip planuojama tobulinti skirtingų atsakingų institucijų veiksmų derinimą ateityje?

Nacionalinio lygmens institucija, atsakinga už leidimų atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams išdavimą yra Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, kuri išduoda leidimus elektros energijos gamybos pajėgumų plėtrai.

Kai statinys yra išdėstytas dviejų ar daugiau Lietuvos Respublikos savivaldybių teritorijose, (nepriklausomai nuo to, ar rengiamas vienas viso statinio projektas ar keli), statybos leidimus išduoda kiekvienos savivaldybės administracija statinio daliai savivaldybės teritorijos ribose.

Savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas kitas savivaldybės administracijos tarnautojas išduoda statybos leidimą bet kuriam kitam aukščiau nenurodytam statiniui (išskyrus tuos, atvejus, kai statinys išdėstytas dviejų ar daugiau savivaldybių teritorijose).

Už teritorijų planavimą atsakingos institucijos:

- bendrojo teritorijų planavimo organizatoriai yra Aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija ir savivaldybės administracijos direktorius;

- apskrities lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą pagal kompetenciją organizuoja ir koordinuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija;

- savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą koordinuoja ir organizuoja savivaldybės institucijos.

Siekiant tobulinti skirtingų atsakingų institucijų veiksmų derinimą, Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti ir nuolatos atnaujinti viešai skelbiamą (internete) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių objektams taikomų administracinių procedūrų geros praktikos vadovą.

(g) Kaip užtikrinamas išsamios informacijos apie leidimų, sertifikatų bei licencijų paraiškų nagrinėjimą ir apie pagalbą pareiškėjams prieinamumas? Kokia informacija ir pagalba rengiant paraiškas teikiama besikreipiantiems dėl naujų atsinaujinančių išteklių energijos įrenginių?

Įmonė, norinti gauti leidimą ar licenciją atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams ir veiklai, turi teisę reikalauti leidimą ar licenciją išduodančios institucijos paaiškinti, kodėl delsiama ar atsisakoma išduoti leidimą ar licenciją.

Leidimus ar licencijas išduodanti institucija, išdavusi įmonėms leidimus ar licencijas, juos papildžiusi ar patikslinusi rekvizitus, skelbia apie tai „Valstybės žinių“ priede

„Informaciniai pranešimai“. Informacija taip pat skelbiama leidimus ar licencijas išduodančios institucijos tinklapyje. Statybos leidimų išdavimo srityje Lietuvoje įdiegta informacinė sistema „Infostatyba“. Ši sistema sudaro galimybę prašymus ir kitus dokumentus statybos leidimui gauti pateikti elektroniniu būdu, taip pat stebėti dokumentų nagrinėjimo eigą. Kol kas sistema veikia tik keliuose savivaldybėse, tačiau artimiausiu metu turėtų būti prieinama visoje Lietuvos teritorijoje.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane bei parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte¹⁸ numatyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės, pagal kompetenciją, rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie leidimų, licencijų išdavimo, sertifikavimo paraiškų, susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais, tvarkymą ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą, rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti ir nuolatos atnaujinti viešai skelbiamą (internete) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių objektams taikomų administracinių procedūrų geros praktikos vadovą.

(h) Kokiais būdais palengvinamas horizontalusis skirtingų administracinių įstaigų, atsakingų už atskiras leidimo dalis, veiksmų derinimas? Kiek procedūrinių veiksmų reikia, norint gauti galutinį leidimą (licenciją)? Ar taikomas „vieno langelio principas“ visiems veiksmams koordinuoti? Ar paraiškų nagrinėjimo grafikas skelbiamas iš anksto? Vidutiniškai per kiek laiko priimamas sprendimas dėl paraiškos?

Įmonė, norinti gauti leidimą atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais ir veiklai (plėtrai ir gamybai), pateikia leidimus išduodančiai institucijai nustatytosios formos prašymą ir kitus reikalaujamus dokumentus. Leidimą išduodanti institucija patikrina, ar pateikti dokumentai ir juose esanti informacija atitinka nustatytas leidimų išdavimo sąlygas ir, ar įmonė atitinka nustatytus reikalavimus. Per 30 dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo, leidimą išduodanti institucija privalo išduoti ar pakeisti leidimą arba pateikti įmonei pareiškėjai motyvuotą raštišką atsisakymą tai daryti. Jeigu pateikti ne visi duomenys ar dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ar dokumentų pateikimo dienos.

Atsinaujinančių energijos šaltinių gamybos įrenginių statybos investicinio projekto įgyvendinimo procedūros ilgos ir sudėtingos. Ilgos teritorijų planavimo procedūros (nuo 1 iki 2 metų). Projektinių dokumentų rengimo procesą lėtina detaliųjų planų rengimas, derinimo su visuomene procedūros, poveikio aplinkai vertinimas. Trūksta koordinavimo tarp skirtingų institucijų leidimų išdavimo klausimais. Pagrindiniai projekto įgyvendinimo etapai:

1. Disponavimas žemės sklypu, reikalingu projektui įgyvendinti, įgyjant žemės naudotojo statusą (pirkimas, nuoma ir kt.). Atsinaujinančių energetikos išteklių objektų statybai gali būti naudojami pagal teritorijų planavimo dokumentuose nustatytą žemės naudojimo paskirtį. Kitos paskirties žemei priskiriami žemės sklypai su numatytomis pramonės ir sandėliavimo objektų bei inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijomis.

Esant netinkamai žemės naudojimo paskirčiai, ji turi būti keičiama žemės savininkų prašymu pagal detaliuosius arba specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus.

Priėmus sprendimą pakeisti tikslinę žemės naudojimo paskirtį ar keičiant tik žemės naudojimo būdą ar pobūdį, perskaičiuojama žemės sklypo vertė ir patikslinami Nekilnojamo turto kadastro duomenys bei įrašai Nekilnojamo turto registre.

---

¹⁸http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=365570

Įvertinama, ar Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ir žemės servitutai leis įgyvendinti numatomą projektą.

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą organizuoja žemės sklypų savininkai, o rengia licencijas turintys asmenys, Žemės įstatymo nustatyta tvarka ir reikalavimais. Patvirtinus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą Nekilnojamo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka atliekami kadastriniai matavimai.

2. Projektui reikalingo žemės sklypo geodeziniai matavimai – tai specialios paskirties geodeziniai, topografiniai ir kartografiniai darbai, susiję su specialiujų žemėlapių, statybviečių, inžinerinių tinklų planų sudarymu ir leidyba. Sudaromas žemės sklypo topografinis planas – tai stambaus mastelio (1:500 ÷ 1 ÷ 5000) topografinis žemėlapis, sudarytas neatsižvelgiant į žemės sferiškumą. Darbus atlieka licenciją veiklai turintis asmuo Geodezijos ir kartografijos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Projekto sklypo detaliojo plano parengimas.

Sklypo detalusis planas yra teritorijų planavimo dokumentas, kuriame yra nustatytos žemės sklypų ribos, teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas (statybos ir kitos veiklos sąlygos).

Detalieji planai rengiami teritorijoms (sklypams), kuriose pagal savivaldybių bendruosius ar specialiuosius planus numatyta energetinių objektų statyba, kai naujai formuojami žemės sklypai, kai keičiama tikslinė žemės naudojimo paskirtis.

Specialiojo teritorijų planavimo procesą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas. Jį sudaro parengiamasis etapas, kuriame yra gaunamos planavimo sąlygos, parenkami atestuoti vykdytojai, teritorijų planavimo dokumentų rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas ir baigiamasis etapas.

Detaliuosius planus tvirtina savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius tarybos pavedimu.

Pateikiant detalųjį planą tvirtinimui turi būti pridėta valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijos teigiama išvada dėl detaliojo plano tvirtinimo.

4. Energetikos objekto statybos projekto rengimas.

Teisę statyti atsinaujinančių energetikos išteklių objektą turi asmenys, būdami žemės valdytojais, turintys parengtą ir patvirtintą statinio projektą ir nustatyta tvarka išduotą statybos leidimą.

Pradiniame projektavimo etape išduodamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas. Jis išduodamas savivaldybės administracijos direktoriaus, patvirtinant konkrečiam energijos gamybos objektui statyti nustatytas projektavimo sąlygas.

Svarbus projektavimo sąlygų sąvado elementas yra planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentas, kuris rengiamas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatytais atvejais. Išvadą, ar toks dokumentas turi būti rengiamas, pateikia Aplinkos ministerijos regioninis aplinkos apsaugos departamentas. Rengimas apima dalyvių informavimą, programos parengimą ir tvirtinimą, ataskaitos parengimą ir dalyvių supažindinimą, sprendimo, ar veikla yra leistina, priėmimą.

Taip pat gaunamas Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas saugomos teritorijos individualus apsaugos reglamentas, nustatytas Saugomų teritorijų įstatyme (jeigu reikia).

Taip pat sąlygų sąvade nustatomi kiti reikalavimai: inžineriniams tinklams ir sistemoms, susisiekimo komunikacijoms, kitų asmenų teisių apsaugos, kultūros paveldo apsaugos reikalavimai ir kt.

Kartu su statinio projektavimo sąlygų sąvadu savivaldybei pateikiami žemės naudotojo teisę liudijantys dokumentai, teritorijų planavimo dokumentai, projektiniai pasiūlymai, statinio projektavimo užduotis, statinio ir statybos sklypo statybinių tyrinėjimų dokumentai.

Gavus energetikos objekto statinio projektavimo sąlygų sąvadą, Statybos įstatymo nustatyta tvarka rengiamas statybos projektas. Energetikos objekto statybos projektą projektuotojo pavedimu rengia statinio projekto rengėjas. Privalomuosius statinio projekto

dokumentus ir rengimo tvarką bei sudėtį nustato tam skirti statybos techniniai reglamentai (STR).

Statinio projekto tvirtinimą atlieka statytojas. Tvirtinant nurodomi pagrindiniai šio statinio techniniai ir ekonominiai rodikliai, aplinkos ir kraštovaizdžio reikalavimai.

5. Statybos leidimą, pateikus visus aukščiau išvardintus dokumentus ir atlikus numatytas procedūras, išduoda savivaldybės administracija.

Statybos leidimų išdavimo srityje taikomas „vieno langelio“ principas, už kurio įgyvendinimą atsako savivaldybės. Įgyvendinant šį principą savivaldybėse iš atsakingų institucijų atstovų sudaromos nuolatinės statybos komisijos. Prašymų išduoti statybos leidimą nagrinėjimo terminai nustatyti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (10 dienų, ypatingo statinio atveju – 15 dienų).

(i) Ar leidimų išdavimo procedūrose atsižvelgiama į skirtingų atsinaujinančių išteklių energijos technologijų specifiką? Jei taip, paaiškinkite, kaip. Jeigu ne, ar planuojate atsižvelgti į ją ateityje?

Teritorijoms (sklypams), kuriose pagal savivaldybių bendruosius ar specialiuosius planus numatyta energetinių objektų statyba taip pat, kai naujai formuojami žemės sklypai, kai keičiama tikslinė žemės naudojimo paskirtis, turi būti rengiami detalieji planai. Vadovaujantis teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, detalieji planai nerengiami:

- statant pavienės ne didesnės kaip 250 kW galios vėjo jėgaines kaimo vietovėse ir miesteliuose, kai atstumas nuo jėgainės pastatymo vietos iki sklypo ribos yra ne mažesnis kaip 1,5 vėjo jėgainės maksimalaus aukščio;

- statant vėjo jėgainių grupes (2 ir daugiau jėgainių), kurioms teisės aktų nustatyta tvarka turi būti rengiami specialieji planai;

- statant saulės jėgaines, kurių bendra instaliuota galia ne didesnė kaip 100 kW;

- biudujų gamybos įrenginiams iki 1 MW bendrosios galios, statomiems esamų gyvulininkystės pastatų žemės sklypuose.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė peržiūrėti leidimų statybai išdavimo procedūras reglamentuojančius teisės aktus ir įvertinti galimybes leidimų išdavimo procedūrose atsižvelgti į skirtingų atsinaujinančių išteklių energijos technologijų specifiką bei galimybes nustatyti paprastesnes leidimų išdavimo procedūras mažesnės apimties projektams ir nedidelio masto, decentralizuotiems iš atsinaujinančių išteklių gaminantiems energiją statiniams. Bus parengti galiojančių teisės aktų pakeitimai ir naujų teisės aktų projektai.

Statybos leidimų išdavimo procedūros priklauso nuo statinio kategorijos (nesudėtingas, neypatingas, ypatingas). Statiniai vienai ar kitai kategorijai priskiriami atsižvelgiant į jų konstrukcijas, naudojamų juose technologijų pavojingumo lygį ir pan. Todėl vertinant leidimų išdavimo procedūrų supaprastinimo galimybes bus nagrinėjama, ne tik technologija, bet ir pačio statinio parametrai.

(j) Ar numatytos specialios procedūros, kaip antai paprastas pranešimas, skirtos nedidelio masto, decentralizuotiems įrenginiams (pvz., saulės baterijoms ant pastatų ar biomasės katilams pastatuose)? Jei taip, kokie yra procedūriniai veiksmai? Ar taisyklės yra viešai prieinamos visiems piliečiams? Kur jos paskelbtos? Ar ateityje planuojama įdiegti supaprastinto pranešimo procedūras? Jei taip, kokiems įrenginių (sistemų) tipams? (Ar įmanomas matavimas iš gauto energijos kiekio atimant į tinklą patiektą energiją?)

Šiuo metu specialios procedūros nedideliems, decentralizuotiems įrenginiams nenumatytos.

Svarstoma galimybė nedideles jėgaines priskirti nesudėtingiems statiniams, kuriems taikomos supaprastintos procedūros. Nesudėtingi statiniai skirstomi į dvi grupes. I grupės statiniams nereikia atlikti jokių procedūrų, II grupės statiniams nereikalingas pilnos apimties statinio projektas (rengiamas supaprastintas statinio projektas), nereikalingas statybos leidimas, o tik įgalioto savivaldybės tarnautojo pritarimas.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė nustatyti paprastesnes leidimų išdavimo procedūras mažesnės apimties projektams ir nedidelio masto, decentralizuotiems iš atsinaujinančių išteklių gaminantiems energiją statiniams.

Tikslinga nustatyti supaprastintą dokumentų tvarkymo procedūrą mažoms HE jėgainėms, statomoms prie esamų užtvankų, buvusių vandens malūnų vietose, taip pat ir veikiančioms HE, kai siekiama padidinti jų veiksmingumą, supaprastinti mažų galių HE statybos planavimo procesą.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte planuojama, kad elektrinės, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 30 kW ir elektrinės, kurių įrengtoji galia yra didesnė nei 30 kW, bet ne didesnė kaip 250 kW ir ne didesnė kaip vartotojo leistinoji naudoti galia, gamintojui įvykdžius tinklo operatoriaus išduotas supaprastintas projektavimo sąlygas, bus prijungiamos prie elektros tinklų nedelsiant. Šios elektrinės prijungiamos prie elektros energijos skirstomųjų tinklų, įrengiant gamybos ir vartojimo apskaitą. Šioms elektrinėms nebus taikomos nuostatos, kad gamintojas, planuojantis plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus, gavęs elektrinės prijungimo prie elektros tinklo išankstines projektavimo sąlygas, parengia ir teikia tinklo operatoriui prašymą pasirašyti ketinimo protokolą.

(k) Kokie yra paskelbti su paraiškėmis dėl leidimų (licencijų) naujiems įrenginiams susiję mokesčiai? Ar jie susiję su administracinėmis tokių leidimų išdavimo išlaidomis? Ar planuojama iš naujo apsvarstyti šiuos mokesčius?

Už leidimų išdavimą, papildymą (pakeitimą), rekvizitų patikslinimą ir dublikatų išdavimą iš įmonės imama valstybės rinkliava Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [52-1484](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [108-3463](#); 2008, Nr. [36-1285](#); 2010, Nr. 28-1307) nustatyta tvarka. Šios rinkliavos dydis priklauso nuo administracinių išlaidų ir periodiškai yra peržiūrimas. Rinkliavų dydžiai skelbiami leidimus išduodančios institucijos internetiniame puslapyje.

(l) Ar vietos ir regioninės administracinės įstaigos gali pasinaudoti oficialiomis rekomendacijomis dėl pramoninių ir gyvenamųjų vietovių planavimo, projektavimo, statymo ir renovavimo, siekiant įdiegti įrangą bei sistemas, naudojančias atsinaujinančius energijos šaltinius, elektros energijos, taip pat šildymo ir aušinimo sektoriuose, įskaitant centralizuotą šildymą ir vėsinimą? Jei tokių oficialių rekomendacijų nėra arba jos nepakankamos, kaip ir kada planuojama patenkinti šį poreikį?

Šiuo metu tokių rekomendacijų nėra.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatytos priemonės parengti energetiką, teritorijų planavimą ir statybų sritį reglamentuojančius teisės aktų pakeitimus ir naujų teisės aktų projektus, pagal kuriuos asmenys, planuojantys, projektuojantys, statantys ir atnaujinantys pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas, užtikrintų, kad būtų diegiami įrenginiai ir sistemos, naudojančios atsinaujinančius energijos išteklius, centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui,

taip pat pagal kuriuos į miestų infrastruktūros planavimą įtraukiamas šilumos ir aušinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas.

Numatyta parengti ir paskelbti rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energetinio efektyvumo technologijų ir centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo sistemų integravimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas.

(m) Ar rengiami specialūs mokymai įgyvendinantiems leidimų, sertifikatų ir licencijų išdavimo atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams procedūras?

Specialūs mokymai įgyvendinantiems leidimų, sertifikatų ir licencijų išdavimo atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams procedūras nėra rengiami.

4.2.2. Techninės specifikacijos (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 2 dalis)

(a) Ar atsinaujinančių išteklių energijos technologijos turi atitikti tam tikrus kokybės standartus, kad joms galėtų būti skiriama parama? Jei taip, kokie tai įrenginiai ir kokie kokybės standartai? Ar yra nacionalinių arba regioninių standartų, griežtesnių už Europos standartus?

Šiuo metu nėra numatyta, kad skiriant paramą atsinaujinančių išteklių energijos technologijoms, jos turi atitikti tam tikrus kokybės standartus.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad:

- atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios įrenginiai ir sistemos, kuriems taikomos paramos schemas, turi atitikti šiems įrenginiams ir sistemoms nustatytus techninius reikalavimus;

- taikant paramos schemas atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams ir sistemoms, į paramos gavimo sąlygas įtraukiamos techninės specifikacijos, kuriose nurodomi atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų techniniai reikalavimai;

- jei yra nustatyti Europos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, techninės specifikacijos parengiamos pagal tokius standartus. Techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami. Techninės specifikacijos parengiamos taip, kad jos netrukdytų Europos Sąjungos vidaus rinkai veikti.

4.2.3. Pastatai (Direktyvos 2009/28/EB 13 straipsnio 3 dalis)

Isidėmėkite, jog kalbant apie atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo didinimą pastatuose, į atsinaujinančių išteklių energijos tiekimą iš nacionalinio tinklo neturėtų būti atsižvelgiama. Čia daugiausia dėmesio skiriama vietos lygmens šilumos ir (arba) elektros energijos tiekimui atskiriems pastatams. Taip pat galima atsižvelgti į tiesioginį šilumos arba vėsumos tiekimą per centralizuotą pastatų šildymo ir vėsinimo sistemą.

(a) Nuorodos į galiojančius nacionalinio bei regionų lygmens teisės aktus (jei tokių yra), taip pat vietos lygmens teisės aktų, reglamentuojančių atsinaujinančių išteklių energijos dalį pastatų sektoriuje, apibendrinimas:

Atsinaujinančių energijos išteklių dalis pastatų sektoriuje nėra reglamentuota. Šiuo metu statybos srityje nereikalaujama diegti atsinaujinančių energijos išteklių, tai yra statytojo (užsakovo) pasirinkimo teisė.

(b) Atsakinga (-os) ministerija (-os) ar institucija (-os):

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos rengia ir įgyvendina priemones, didinančias visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatuose ir ženkliai didinančias energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su kogeneracija, pasyviais, mažai energijos vartojančiais ar nulinės energijos pastatais.

(c) Jei planuojama taisyklių peržiūra, ji įvyks iki 2014 m. gruodžio 31 d.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato žemiau nurodytus reikalavimus ir jų įgyvendinimo kontrolės tvarką:

- nuo 2014 m. gruodžio 31 d. nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus. Atitiktis šiems reikalavimams gali būti užtikrinama ir naudojant centralizuotai tiekiamą šilumą ir vėsumą, kurių gamybai naudojama didelė atsinaujinančių energijos išteklių dalis;

- nuo 2012 m. sausio 1 d. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų bei įmonių nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus.

(d) Įgyvendinamų ir planuojamų regionų ar vietos lygmens priemonių apibendrinimas:

Šiuo metu tokios priemonės neįgyvendinamos.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatyta, kad savivaldybės atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo pastatuose didinimo priemonės įtraukia į savo atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus.

(e) Ar numatytos minimalios atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo ribos pastatus reglamentuojančiose teisės normose ir kodeksuose? Kokiose geografinėse vietovėse ir kokie tai reikalavimai? (Prašome apibendrinti.) Visų pirma, kokios priemonės numatytos šiuose kodeksuose, siekiant užtikrinti, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis pastatų sektoriuje didėtų? Kokie yra su šiais reikalavimais (priemonėmis) susiję ateities planai?

Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose pastatus nėra numatytos minimalios atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo ribos.

Siekiant užtikrinti efektyvų esamo būsto naudojimą, priežiūrą, atnaujinimą ir modernizavimą, racionalų energijos išteklių naudojimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 (Žin., 2004, Nr. 143-5232; 2009, Nr. 112-4776) patvirtino Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą. Šios programos tikslas – skatinti daugiabučių namų butų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, siekiant geresnės gyvenimo kokybės, racionalaus energinių išteklių naudojimo ir biudžeto išlaidų mažinimo būsto šildymo išlaidoms kompensuoti. Įgyvendinant šią programą, modernizuojant daugiabučius, finansuojamas alternatyvios energijos šaltinių (saulės, vėjo ir kt.) įrangos įrengimas.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti teisės aktų projektus, nustatant reikalavimą, kad naujuose pastatuose ir esamuose atnaujinamuose (modernizuojamuose) pastatuose būtų naudojami minimalūs atsinaujinančių energijos išteklių kiekiai, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis bei atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes.

(f) Koks numatomas atsinaujinančių išteklių energijos vartojimo pastatuose augimas iki 2020 m.?

Numatoma, kad atsinaujinančių išteklių energijos vartojimas pastatuose 2020 metais sudarys 69 % lyginant su 44% 2005 metais.

(g) Ar nacionalinėje politikoje numatyti įpareigojimai dėl minimalaus atsinaujinančių išteklių energijos lygmens naujuose ir renovuojamuose pastatuose? Jei taip, koks tai lygmuo? Jei ne, kaip numatoma nagrinėti tokios politikos priemonės tinkamumą iki 2015 m.?

Nacionalinėje politikoje nėra numatyti įpareigojimai dėl minimalaus atsinaujinančių išteklių energijos kiekio naujuose ir renovuojamuose pastatuose.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad:

- nuo 2014 m. gruodžio 31 d. nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus. Atitiktis šiems reikalavimams gali būti užtikrinama ir naudojant centralizuotai tiekiamą šilumą ir vėsumą, kurių gamybai naudojama didelė atsinaujinančių energijos išteklių dalis;

- nuo 2012 m. sausio 1 d. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų bei įmonių nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti teisės aktų projektus, kuriuose būtų reikalaujama, kad naujuose pastatuose ir esamuose atnaujinamuose (modernizuojamuose) pastatuose būtų naudojami minimalūs atsinaujinančių energijos išteklių kiekiai, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis bei atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes. Reikalinga parengti:

- Statybos įstatymo pakeitimo projektą;
- statybos techninį reglamentą, reglamentuojantį minimalius reikalavimus dėl atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo pastatuose, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis bei atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes;

- statybos techninį reglamentą, reglamentuojantį reikalavimus mažai energijos naudojantiems, “nulinės energijos”, pasyviems pastatams;

- parengti ir patvirtinti priemones, reikalingas nustatytų minimalių reikalavimų laikymosi priežiūrai ir kontrolei;

- parengti finansines priemones (mokesčių lengvatos, fondai), užtikrinančias minimalių reikalavimų įgyvendinimą.

(h) Prašome paaiškinti, kaip planuojama užtikrinti nacionalinių, regioninių bei vietos viešųjų pastatų pavyzdinį vaidmenį naudojant atsinaujinančių išteklių energijos

įrenginius ar tampant nulinės energijos pastatais nuo 2012 m.? (Prašome atsižvelgti į Pastatų energetinio naudingumo direktyvos reikalavimus.)

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad nuo 2012 m. sausio 1 d. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų bei įmonių nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti teisės aktų projektus, kuriuose būtų reikalaujama, kad naujuose pastatuose ir esamuose atnaujinamuose (modernizuojamuose) pastatuose būtų naudojami minimalūs atsinaujinančių energijos išteklių kiekiai, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis bei atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes.

Taip pat numatoma parengti statybų sričių reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo projektus, nustatančius reikalavimus mažai arba labai mažai energijos naudojantiems pastatams. Bus parengtas ir patvirtintas statybos techninis reglamentas (reglamentai), nustatantis reikalavimus mažai energijos naudojantiems pastatams.

(i) Kaip skatinamos energiją tausojančios atsinaujinančių išteklių energijos technologijos pastatuose? (Tokios priemonės gali būti susijusios su biomasės katilais, šilumos siurbliais ir saulės šilumos įranga, atitinkančia ekologinio ženklo reikalavimus arba kitus nacionalinio ar Bendrijos lygmens standartus (žr. 13 straipsnio 6 dalį).)

Įgyvendinant daugiabučių namų modernizavimo programą, modernizuojant daugiabučius, finansuojamas alternatyvios energijos šaltinių (saulės, vėjo ir kt.) įrangos įrengimas.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė parengti ir pateikti pasiūlymus dėl finansinių priemonių, skatinančių vartotojus pastatuose įsirengti energijos gamybos įrenginius, gaminančius energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių (biokuro, saulės, geoterminės, hidroterminės, vėjo energijos).

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatomas įrangos, didinančios atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą savo poreikiams gyvenamajame ir visuomeniniame sektoriuose, įsigijimo rėmimas.

Taip pat numatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina stogų panaudojimo energijos gamybai iš saulės energijos programą.

4.2.4. Nuostatos dėl informacijos (Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys)

(a) Nuorodos į galiojančius nacionalinius ir (arba) regioninius teisės aktus (jei tokių yra), reglamentuojančius informacijos reikalavimus pagal Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnį:

(1) Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2010, Nr. 67-3337).

(2) Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. 54-1956), kurioje numatytos ir visuomenės švietimo bei informavimo priemonės energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumui didinti.

(3) Informavimo apie Europos Sąjungos struktūrinę paramą planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1K-255 (Žin., 2008, Nr. 99-3830). Šis teisės aktas nustato pagrindinius informavimo apie Europos Sąjungos struktūrinę paramą Lietuvoje 2007–2013 m. ir suteiktos paramos viešinimo tikslus, tikslines grupes, informavimo plano įgyvendinimą, vertinimą, finansavimą ir privalomas informavimo ir viešinimo priemones.

(4) Viešosios įstaigos Lietuvos verslo paramos agentūros įstatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 4-103. Ši įstaiga administruoja nacionalines ir Europos Sąjungos paramos lėšas, skirtas Lietuvos energetikos ir kitiems sektoriams plėtoti ir pagal kompetenciją teikia fiziniams ir juridiniams asmenims kokybiškas paslaugas ir informaciją, susijusią su nacionalinių ir Europos Sąjungos paramos lėšų panaudojimu projektams įgyvendinti. Taip pat kaupia, rengia, teikia ir skleidžia su teikiama parama susijusią informaciją, rengia informacinius ir mokymo seminarus, kitus renginius.

(5) Viešosios įstaigos Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo įstatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-724. Šiuose įstatuose nustatyta informacijos apie minėto fondo, kuris teikia subsidijas ir paskolas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo projektams, veiklą visuomenei pateikimo tvarka.

(6) Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 3D-17. Šiuose nuostatuose nurodyta, kad teikiama išsami informacija paramos gavėjams apie valstybės paramos ir ES paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai priemones, jų įgyvendinimo ir panaudojimo galimybes bei tvarką, konsultuojamos įmonės, įstaigos, organizacijos, ūkininkai bei kiti fiziniai asmenys agentūros kompetencijos klausimais.

(b) Įstaiga (-os), atsakinga (-os) už informacijos platinimą nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu:

1. Už informacijos platinimą nacionaliniu lygmeniu atsakingos:

- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija;
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija;
- Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Jai priklauso Europos Sąjungos struktūrinės paramos interneto svetainė (<http://www.esparama.lt>), kurioje skelbiama informacija, žinotina pareiškėjui, rengiančiam atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti projektą ir teikiančiam paraišką dėl tokio projekto finansavimo;

- Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, kuri pagal kompetenciją atsako už informacijos apie bendrai finansuojamas iš Europos Sąjungos fondų lėšų energetikos sektoriaus priemones, įskaitant priemones, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu energijai gaminti. Šios ministerijos interneto svetainėje (<http://www.ukmin.lt>)¹⁹ teikiama informacija apie paramą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui energijai gaminti;

- Valstybės įmonė Energetikos agentūra;
- VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra;
- VšĮ Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas;
- Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

2. Už informacijos platinimą vietos lygmeniu atsakingos savivaldybės.

---

¹⁹http://www.ukmin.lt/lt/veiklos_kryptys/es_strukturiniai_fondai/2007-2013/2007_2013_dokumentai_energetika.php

(c) Igyvendinamų ar planuojamų regionų ar vietos lygmens priemonių apibendrinimas (jei aktualu):

Šiuo metu savivaldybės, atsižvelgdamos į vietos sąlygas bei aplinkybes, taip pat finansines galimybes vykdo gyventojų švietimą (informaciniai standai, bukletai ir pan.).

(d) Prašome nurodyti, kaip informacija apie pagalbines priemones, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu elektros energijos gamybos, šildymo ir aušinimo bei transporto sektoriuose, teikiama visiems susijusiems subjektams (vartotojams, statybos bendrovėms, įrangos montuotojams, architektams, atitinkamos įrangos bei transporto priemonių tiekėjams). Kas atsako už šios informacijos tinkamumą ir jos paskelbimą? Ar yra specialių informacijos šaltinių skirtingoms tikslinėms grupėms, kaip antai vartotojams, statybos bendrovėms, nekilnojamojo turto valdytojams bei agentūroms, įrangos montuotojams, architektams, ūkininkams, įrangos, naudojančios atsinaujinančių išteklių energiją, tiekėjams, viešosios valdžios institucijoms? Ar šiuo metu yra arba ateityje planuojamos informacinės kampanijos arba nuolatiniai informacijos centrai?

Specialių informacijos šaltinių skirtingoms tikslinėms grupėms kol kas nėra. Informaciją apie pagalbines priemones, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu elektros energijos gamybos, šildymo ir aušinimo bei transporto sektoriuose, visiems susijusiems subjektams (vartotojams, statybos bendrovėms, įrangos montuotojams, architektams, atitinkamos įrangos bei transporto priemonių tiekėjams) pagal kompetenciją teikia valstybės ir savivaldybių institucijos.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane ir parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad:

- valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės, pagal kompetenciją, rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie leidimų, licencijų išdavimo, susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais, tvarkymą ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą, rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie paramą, teikiamą atsinaujinantiems energijos ištekliams naudoti ir gaminti;

- Energetikos ministerija, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Žemės ūkio ministerija, savivaldybių institucijos, koordinuodamos veiksmus, pagal kompetenciją, rengia ir įgyvendina visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones, teikia konsultacijas skatinančias efektyviai naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, organizuoja mokymus apie atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, tame tarpe apie skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai;

- Energetikos ministerija organizuoja keitimąsi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo patirtimi tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbia gerosios praktikos pavyzdžius;

- Valstybės įmonė Energetikos agentūra rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie įrenginius ir sistemas, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, kaštus ir šių išteklių vartojimo efektyvumą.

(e) Kas atsako už informacijos apie įrangos bei sistemų, naudojančių atsinaujinančius energijos šaltinius šildymo ir aušinimo bei elektros energijos gamybos sektoriuose, grynąją naudą, išlaidas ir energijos vartojimo efektyvumą. (Įrangos ar sistemos tiekėjas, viešoji institucija ar kas nors kitas?)

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad informaciją apie įrenginius ir sistemas, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, kaštus ir šių išteklių vartojimo efektyvumą rengia, teikia ir viešai skelbia valstybės įmonė Energetikos agentūra.

(f) Koku būdu projektuotojams ir architektams teikiamos rekomendacijos, kad planuodami, projektuodami, statydami ir rekonstruodami pramoninius ar gyvenamuosius rajonus jie galėtų tinkamai apsvarstyti, kaip būtų galima optimaliai suderinti atsinaujinančius energijos išteklius, didelio efektyvumo technologijas ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą? Kas už tai atsakingas?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane ir parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad Energetikos ministerija kartu su Aplinkos ministerija rengia ir skelbia rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energetinio efektyvumo technologijų ir centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo sistemų integravimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant pramonės ar gyvenamosios paskirties teritorijas.

(g) Prašome apibūdinti vykdomas ir planuojamas informavimo, sąmoningumo ugdymo arba mokymo programas, kad piliečiai būtų informuojami apie atsinaujinančių išteklių energijos plėtojimo bei naudojimo praktines galimybes ir naudą. Koks yra regioninių ir vietos subjektų vaidmuo rengiant šias programas ir joms vadovaujant?

Įgyvendinant Nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. [54-1956](#)), vykdoma informavimo, švietimo ir konsultavimo veikla, kurios metu rengiami ir išleidžiami visuomenei skirti leidiniai atsinaujinančių energijos išteklių platesnio naudojimo, įskaitant jų teikiamą naudą, klausimais, rengiami seminarai, konferencijos, konkursai, rengiamos televizijos ir radijo laidos arba dalyvaujama jose, rengiama informacija spaudai.

Valstybės institucijos pagal kompetenciją vykdo informavimo ir švietėjišką veiklą, atsinaujinančių energijos išteklių platesnio naudojimo klausimais.

Valstybės įmonė Energetikos agentūra atlieka efektyvaus energijos išteklių, energijos vartojimo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių vartojimo propagavimo ir informacinį darbą.

Lietuvos Respublikos savivaldybės dalyvauja rengiant arba rengia švietėjiškas visuomenės informavimo priemones, padedančias efektyviai vartoti energiją ir energijos išteklius.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatytos priemonės:

- rengti ir įgyvendinti visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones, teikti konsultacijas, skatinančias efektyviai naudoti atsinaujinančių išteklių energiją;

- organizuoti mokymus apie atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, tame tarpe apie skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai;

- organizuoti keitimąsi patirtimi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo srityje tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbti gerosios praktikos pavyzdžius;

- rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie įrenginius ir sistemas, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, kaštus ir šių išteklių vartojimo efektyvumą;

- įtraukti į formaliojo švietimo bendrąsias programas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo galimybių, teikiamos naudos ir technologinių sprendimų švietimo mokinių žinias ir gebėjimus.

4.2.5. Montuotojų sertifikavimas (Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 3 dalis)

(a) Nuorodos į galiojančius nacionalinius ir (arba) regioninius teisės aktus (jei tokių yra), reglamentuojančius montuotojų sertifikavimo ar lygiavertės kvalifikavimo schemas pagal Direktyvos 2009/28/EB 14 straipsnio 3 dalį:

Šiuo metu tokie teisės aktai nėra priimti.

Numatoma, kad atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius įrenginius ir sistemas montuojančių specialistų kvalifikaciją ir atestavimą reglamentuos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas, kurio projektas yra parengtas (plačiau apie tai 4.2.5 (c) punkte).

(b) Istaiga (-os), atsakinga (-os) už sertifikavimo ir kvalifikavimo schemų, skirtų nedidelių biomasės katilų ir krosnių, saulės fotoelektros ir saulės šilumos energijos sistemų, seklių geoterminių sistemų ir šilumos siurblių montuotojams, sudarymą ir patvirtinimą iki 2012 m.:

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta, kad Energetikos ministerija atsakinga už atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarkos, montuotojų mokymo programų, į kurias įtraukti atsinaujinančių energijos išteklių, jų naudojimo technologinių ir ekonominių galimybių ir naudos klausimai, parengimą ir patvirtinimą.

(c) Ar tokios sertifikavimo schemas (kvalifikacijos) jau patvirtintos? Jei taip, prašome jas apibūdinti.

Tokias sertifikavimo (kvalifikacijos) schemas tik numatoma parengti.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte planuojama parengti ir patvirtinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarką, montuotojų mokymo programas, į kurias turi būti įtraukti atsinaujinančių energijos išteklių, jų naudojimo technologinių ir ekonominių galimybių ir naudos klausimai.

Numatyta, kad nustatyta tvarka turi būti atestuojami šių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojai:

- 1) vandens šildymo biomasės katilų ir nemūrinių krosnių, kurių ruošiamo vandens temperatūra yra mažesnė kaip 95°C;
- 2) saulės fotoelektros ir saulės terminių sistemų;
- 3) geoterminių sistemų bei šilumos siurblių.

(d) Ar informacija apie šias schemas prieinama viešai? Ar paskelbti sertifikuotų ar kvalifikuotų montuotojų sąrašai? Jeigu taip, kur? Ar kitos schemas pripažįstamos kaip lygiavertės nacionalinei (regioninei) schemai?

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarka turi būti nustatyta, vadovaujantis skaidrumo principu. Informacija apie atestavimo tvarką ir atestuotų montuotojų sąrašai skelbiami viešai.

Minėtame įstatymo projekte taip pat numatyta, kad kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduoti nurodytų montuotojų atestatai, atitinkantys Energetikos ministerijos parengtoje atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarkoje nustatytus kriterijus, pripažįstami Lietuvos Respublikoje.

(e) Igyvendinamų ir planuojamų regionų ar vietos lygmens priemonių apibendrinimas (jei aktualu).

Šiuo metu tokios priemonės neįgyvendinamos.

4.2.6. Elektros infrastruktūros plėtra (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 1 ir 3–6 dalys)

(a) Nuorodos į galiojančius teisės aktus dėl reikalavimų, susijusių su elektros tinklais (16 straipsnis):

Nacionalinė energetikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430).

Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. 73-3725).

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030).

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2010, Nr. 67-3337);

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas (Žin., 2000, Nr. 66-1984; 2004, Nr. 107-3964);

Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228);

Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos 2001 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 380 (Žin., 2001, Nr. 110-4010; 2009, Nr. 63-2522).

Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos 2010 m. vasario 11 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-38 (Žin., 2010, Nr. 20-957)

Elektros energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) tvarkos ir sąlygų aprašas, patvirtintas 2009 m. gruodžio 9 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-246 (Žin., 2009, Nr. 149-6678).

Vėjo elektrinių prijungimo prie Lietuvos elektros energetikos sistemos techninės taisyklės, patvirtintos 2004 m. balandžio 6 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 4-102 (Žin., 2004, Nr. 57-2007).

Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 470 redakcija) (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2010, Nr. 51-2498).

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2009 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-215 (Žin., 2009, Nr. 140-6159).

(b) Kaip užtikrinama, kad perdavimo ir paskirstymo tinklai būtų plėtojami stengiantis pasiekti tikslinį atsinaujinančių išteklių elektros energijos rodiklį, kartu užtikrinant saugų elektros energijos sistemos veikimą? Kaip šis reikalavimas įtrauktas į perdavimo ir paskirstymo operatorių periodinį tinklų planavimą?

Elektros energetikos įstatyme nurodyta, kad Perdavimo sistemos operatorius, įvertindamas tiekimo patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkosaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetikos strategijoje, gerindamas pasinaudojimo sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Vyriausybės įgaliota institucija ir skirstomųjų tinklų operatoriais. Perdavimo sistemos operatorius privalo plėtoti šalies energetikos sistemos infrastruktūrą ir sisteminius ryšius, siekdamas patenkinti augančius šalies elektros energijos poreikius, aiškiai ir skaidriai deklaruodamas su tuo susijusias išlaidas bei jų kompensavimo tvarką.

Skirstomųjų tinklų operatorius privalo techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti skirstomuosius tinklus bei jungiamąsias linijas su kitais tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti teisės aktų projektus, kuriuose perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai būtų įpareigoti užtikrinti prieigą prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams, tvarkyti ir modernizuoti elektros tinklus taip, kad būtų galima didinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektros įrenginių instaliuotas galias, nepažeidžiant vartotojų interesų.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad perdavimo sistemos operatoriumi ir skirstomųjų tinklų operatoriumi numatyta pareiga prijungti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojo elektrinę prie elektros tinklų galioja ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplečiant elektros tinklą bei didinant elektros tinklo pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju, gamintojo elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklo per protingą terminą, įvertinus tinklo atnaujinimo ar plėtros poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti.

Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojui ir perdavimo sistemos operatoriumi ir skirstomųjų tinklų operatoriumi sudarius elektrinės prijungimo prie elektros tinklo paslaugos sutartį, tinklo operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą tinklo techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių tinklo operatoriaus valdomam tinklui, įskaitant tinklo eksploatavimui reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti bei didinti elektros tinklo pajėgumą tam, jog būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, priėmimą, perdavimą bei paskirstymą.

(c) Koks bus pažangiųjų tinklų, informacinių technologijų priemonių ir saugyklų vaidmuo? Kaip bus užtikrinta jų plėtra?

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad vėjo elektrinių suminės įrengtosios galios padidinimui virš 500 MW Lietuvos Respublikos Vyriausybė parengia ir patvirtina tolimesnę vėjo elektrinių, perdavimo

ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarką.

(d) Ar planuojamas sujungimo su kaimyninėmis šalimis pajėgumų didinimas? Jei taip, kokios numatomos jungiamosios linijos, pajėgumai ir laikas?

Nauji investiciniai projektai, numatyti Nacionalinėje energetikos strategijoje: tarpvietinė 400 kV jungtis Lietuva – Lenkija numatoma pradėti eksploatuoti 2015 m., pralaidumas 1000 MW, tarpvietinė jungtis Lietuva – Švedija numatoma pradėti eksploatuoti 2016 m., pralaidumas 7000 MW.

(e) Kaip sprendžiamas tinklo infrastruktūros leidimų išdavimo procedūrų spartinimo klausimas? Kokia dabartinė padėtis ir vidutinis laikas, per kurį gaunamas leidimas? Kaip tai bus tobulinama? (Prašome nurodyti dabartinę padėtį bei teisės aktus, nustatytas silpnąsias vietas, taip pat planus supaprastinti procedūrą, paminėti įgyvendinimo terminus bei laukiamus rezultatus.)

Tinklo infrastruktūros leidimų išdavimo procedūras reglamentuoja Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės.

Esami elektros energijos gamybos pajėgumai gali būti plečiami ar nauji gamybiniai pajėgumai naujoje vietoje įrengiami tik gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Leidimą plėsti esamus ir įrengti naujus gamybos pajėgumus naujoje vietoje Energetikos ministerija išduoda per 30 dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo arba pateikiamas motyvuotas raštiškas atsisakymas tai daryti. Jeigu pateikti ne visi duomenys ar dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ar dokumentų pateikimo dienos.

Leidimai išduodami visiems asmenims, pateikusiems prašymą ir užtikrinantiems, kad jų vykdoma veikla atitiks šias sąlygas: elektros energijos įrenginiai ir su jais susijusi įranga bus saugi bei patikima, nekenks sveikatai, atitiks aplinkosaugos reikalavimus, atitiks žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimus, atitiks energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, atitiks technines, ekonomines ir finansines galimybes, paslaugos atitiks viešuosius interesus, atitiks vartojamo kuro parinkimo reikalavimus.

(f) Kaip užtikrinamas tinklo infrastruktūros tvirtinimo ir kitų administracinio planavimo procedūrų derinimas?

Elektros energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) tvarkos ir sąlygų apraše numatyta, kad energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojo įrenginiai prie perdavimo sistemos operatoriaus ir skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros tinklų prijungiami gamintojui gavus leidimą plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą, įvykdžius operatoriaus Statybos įstatymo nustatyta tvarka išduotose projektavimo sąlygose nurodytas sąlygas ir reikalavimus.

Gamintojas, pageidaujantis prijungti savo įrenginius prie operatoriaus elektros tinklų, gali pateikti operatoriui prašymą gauti išankstines projektavimo sąlygas. Jame nurodomi preliminarūs gamintojo elektros įrenginių prijungimo prie operatoriaus elektros tinklų reikalavimai. Išankstinės projektavimo sąlygos galioja 6 mėn. ir yra skirtos būsimų investicijų dydžiui preliminariai įvertinti ir nesukuria gamintojui ir operatoriui jokių teisių ir pareigų.

Gamintojas, apsisprendęs dėl investicijos tikslingumo, Energetikos ministerijai teisės aktų nustatyta tvarka pateikia prašymą gauti leidimą plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą.

Gamintojas, gavęs leidimą plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą, teisės aktu nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriui (jo įgaliotam savivaldybės valstybės tarnautojui) pateikia prašymą gauti projektavimo sąlygų sąvadą.

Naujų elektros energijos gamybos pajėgumų projektavimo ir statybos reikalavimus nustato Statybos įstatymas, kiti teisės aktai.

(g) Ar pirmenybinio prijungimo teisės arba rezervuoto prijungimo pajėgumai suteikiami naujiems įrenginiams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių?

Šiuo metu pirmenybinio prijungimo teisės arba rezervuoto prijungimo pajėgumai naujiems įrenginiams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių nesuteikiami.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti teisės aktu projektus, kuriuose perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai būtų įpareigoti užtikrinti prieigą prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams, tvarkyti ir modernizuoti elektros tinklus taip, kad būtų galima didinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektros įrenginių instaliuotas galias, nepažeidžiant vartotojų interesų.

(h) Ar yra atsinaujinančių išteklių energijos įrenginių, kurie yra parengti prijungti, bet nėra prijungti dėl tinklo galios apribojimų? Jei taip, kokių priemonių imamasi šiai problemai išspręsti ir iki kada tikimasi ją išspręsti?

Atsinaujinančių išteklių energijos įrenginių, parengtų prijungti nėra.

(i) Ar perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriai parengė ir paskelbė taisykles, reglamentuojančias sąnaudų padengimą ir pasidalijimą atliekant techninius pertvarkymus? Jeigu taip, kur? Kaip užtikrinama, kad šios taisyklės būtų grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais? Ar gamintojams atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose taikomos specialios taisyklės? (Sąnaudų padengimo taisyklės reglamentuoja, kokią sąnaudų dalį turi padengti prisijungti pageidaujantis gamintojas ir kokią – perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius. Sąnaudų padalijimo taisyklės reglamentuoja, kaip būtinos sąnaudos turi būti padalytos tarp vėliau prisijungusių gamintojų, kurie visi turi naudoti iš didesnio pajėgumo arba naujų linijų.)

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti ir paskelbti taisykles, reglamentuojančias sąnaudų padengimą ir pasidalijimą, taip pat informacijos teikimą gamintojams, taikomas atliekant techninius pertvarkymus, susijusius su atsinaujinančių energijos išteklių įrenginių prijungimu prie elektros tinklų.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad tinklo operatorius, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai skelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarką. Šioje tvarkoje reglamentuojamas sąnaudų padengimas ir pasidalijimas, atliekant techninius pertvarkymus, reikalingus, kad nauji gamintojai galėtų būti prijungti prie elektros tinklo. Ši tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų prijungimu prie elektros tinklo, ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, aplinkybes. Sąnaudos, susijusios su gamintojų elektrinių prijungimu prie elektros tinklo, dalijamos taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuose

atsižvelgiama į naudą, kurią gauna iš pradžių ir vėliau prie sistemos prisijungę gamintojai, taip pat tinklo operatorius.

(j) Prašome paaiškinti, kaip prijungimo ir techninių pertvarkymų sąnaudos priskiriamos gamintojams ir (arba) perdavimo ir (arba) paskirstymo sistemų operatoriams? Kaip perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriai gali susigrąžinti šias investicijų sąnaudas? Ar planuojamas bet koks šių sąnaudų padengimo taisyklių pakeitimas ateityje? Kokius pakeitimus numatote ir kokių rezultatų tikitės? (Yra keletas galimų būdų, kaip padalyti prijungimo prie tinklo sąnaudas. Valstybės narės turbūt pasirinktų vieną ar keletą iš jų. Pasirinkus „gilių“ prijungimo sąnaudų paskirstymo būdą, elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančio įrenginio plėtotojas padengia kai kurias su tinklo infrastruktūra susijusias sąnaudas (prijungimą prie tinklo, tinklo įtampos padidinimą ir išplėtimą). Kitas metodas yra „seklusis“ prijungimo sąnaudų paskirstymas, t. y. plėtotojas padengia tik prijungimo prie tinklo sąnaudas, bet ne tinklo pajėgumo didinimo ir tinklo išplėtimo sąnaudas (jos įtraukiamos į tinklo tarifus ir apmokamos vartotojų). Dar viena galimybė yra visas prijungimo sąnaudas perkelti visuomenei, įtraukiant jas į tinklo tarifus.)

Gamintojai apmoka 60 proc. „giliųjų“ sąnaudų. 40 proc. šių sąnaudų apmoka operatoriai. Šios sąnaudos įvertinamos nustatant operatorių teikiamų paslaugų kainas.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad tinklo operatorius, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai skelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarką. Šioje tvarkoje reglamentuojamas sąnaudų padengimas ir pasidalijimas, atliekant techninius pertvarkymus, reikalingus, kad nauji gamintojai galėtų būti prijungti prie elektros tinklo. Ši tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų prijungimu prie elektros tinklo, ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, aplinkybes. Sąnaudos, susijusios su gamintojų elektrinių prijungimu prie elektros tinklo, dalijamos taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuose atsižvelgiama į naudą, kurią gauna iš pradžių ir vėliau prie sistemos prisijungę gamintojai, taip pat tinklo operatorius.

(k) Ar egzistuoja taisyklės, reglamentuojančios sąnaudų padalijimą tarp pirmiau ir vėliau prisijungusių gamintojų? Jeigu ne, kaip atsižvelgiama į vėliau prisijungusių gamintojų gaunamą naudą?

Taisyklių, reglamentuojančių sąnaudų padalijimą tarp pirmiau ir vėliau prisijungusių gamintojų nėra.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad tinklo operatorius, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai skelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarką. Šioje tvarkoje reglamentuojamas sąnaudų padengimas ir pasidalijimas, atliekant techninius pertvarkymus, reikalingus, kad nauji gamintojai galėtų būti prijungti prie elektros tinklo. Ši tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų prijungimu prie elektros tinklo, ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, aplinkybes. Sąnaudos, susijusios su gamintojų elektrinių prijungimu prie elektros tinklo, dalijamos taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuose atsižvelgiama į naudą, kurią gauna iš pradžių ir vėliau prie sistemos prisijungę gamintojai, taip pat tinklo operatorius.

(l) Kaip bus užtikrinta, kad perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriai pateiktų naujiems gamintojams, pageidaujantiems prisijungti, reikalingą informaciją apie sąnaudas, tikslų jų prašymų nagrinėjimo grafiką, taip pat preliminarių jų įjungimo į tinklą grafiką?

Elektros energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) tvarkos ir sąlygų apraše numatyta, kad energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojas, pageidaujantis prijungti savo įrenginius prie operatoriaus elektros tinklų, gali pateikti operatoriui prašymą gauti išankstines projektavimo sąlygas. Jame nurodomi preliminarūs gamintojo elektros įrenginių prijungimo prie operatoriaus elektros tinklų reikalavimai. Išankstinės projektavimo sąlygos galioja 6 mėn. ir yra skirtos būsimų investicijų dydžiui preliminariai įvertinti ir nesukuria gamintojui ir operatoriui jokių teisių ir pareigų.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatyta, kad tinklo operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo išduoti išankstines projektavimo sąlygas pateikimo dienos privalo gamintojui pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos gamintojas turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklo, bei planuojamus tinklo išplėtimo darbų terminus. Gamintojui pageidaujant, tinklo operatorius privalo pateikti išsamią su prijungimu prie elektros tinklo susijusių sąnaudų sąmatą, pagrįstą ir tikslų jungimo į elektros tinklą prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką, pagrįstą orientacinį siūlomų prijungimų prie elektros tinklo grafiką. Visais atvejais tinklo operatorius ir gamintojas keičiasi visa gamintojo elektrinės prijungimui prie elektros tinklo reikalinga technine ir kita informacija. Išankstinėse projektavimo sąlygose negali būti kitų reikalavimų, nei tie, kurie būtini užtikrinti patikimą, saugų ir kokybišką elektros energijos pajėgumų ir elektros energetikos sistemos darbą. Išankstinės projektavimo sąlygos skelbiamos viešai tinklo operatoriaus internetiniame tinklalapyje.

4.2.7. Elektros energijos tinklų eksploatavimas (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2, 7 ir 8 dalys)

(a) Kaip perdavimo ir paskirstymo operatoriai užtikrina elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių perdavimą ir paskirstymą? Ar užtikrinama pirmenybė arba garantuota prieiga?

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos apraše numatyta, kad perdavimo tinklo operatorius turi užtikrinti pirmenybinį elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, transportavimą elektros perdavimo tinklais (kai laidumas ribotas).

(b) Kaip užtikrinama, kad perdavimo sistemų operatoriai, tvarkydami reikalus, susijusius su elektros energijos gamybos įrenginiais, pirmenybę teiktų gamybos įrenginiams, naudojančioms atsinaujinančius energijos išteklius?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti teisės aktų projektus, kuriuose perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai būtų įpareigoti užtikrinti prieigą prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams, tvarkyti ir modernizuoti elektros tinklus taip, kad būtų galima didinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektros įrenginių instaliuotas galias, nepažeidžiant vartotojų interesų.

Rengiamame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo projekte numatyta, kad investicijos į elektros tinklų plėtrą, rekonstrukciją, atnaujinimą ir (ar) remontą, kurias tinklų operatoriai teisės aktuose nustatyta

tvarka ir sąlygomis turi daryti dėl atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo, yra priskiriamos investicijoms atliekamoms Nacionalinėje energetikos strategijoje nustatytiems energetikos prioritetams įgyvendinti.

(c) Kaip imamasi su tinklu bei rinka susijusių veiklos priemonių, kad būtų iki minimumo sumažintas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimo apribojimas? Kokių priemonių ketinama imtis ir kada numatytas įgyvendinimas? (Rinkos ir tinklo formavimas, siekiant skirtingų išteklių integravimo, galėtų apimti tokias priemones, kaip prekyba laiku, kuris artimesnis realiam laikui (prognozes ateinančiais dienai turėtų pakeisti tos pačios dienos prognozės ir turėtų būti pakeistas gamintojų grafikas), rinkos zonų kaupimas, pakankamų tarpvalstybinio sujungimo pajėgumų ir prekybos užtikrinimas, bendradarbiavimo tarp gretimų sistemų operatorių tobulinimas, tobulesnių ryšių bei kontrolės priemonių naudojimas, paklausos valdymas ir aktyvus vartotojų dalyvavimas rinkose (per abipusio ryšio sistemas – pažangius matavimo prietaisus), platesnis gamybos paskirstymas ir laikymas vidaus rinkoje (pvz., elektra varomi automobiliai), aktyviai tvarkant paskirstymo tinklus (pažangiomis technologijomis pagrįsti tinklai).

Šiuo metu tokios problemos nėra. Tinklų pralaidumai yra pakankami priimti elektros energiją pagamintą iš atsinaujinančių išteklių.

Rengiamame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo projekte numatyta, kad visa elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, patiekta į elektros tinklus persiunčiama pirmumo teise (esant tinklų pralaidumo ribojimams), nepriklausomai nuo skatinimo apimties ar laikotarpio. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, persiuntimas elektros tinklais teisės aktų nustatyta tvarka gali būti ribojamas ar laikinai sustabdomas esant energetikos sistemos avarinei situacijai ar dėl kitų techninių priežasčių, kuomet nediskriminavimo pagrindais ribojamas elektros tinklų pralaidumas.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti priemones, skatinančias elektros energija varomų ir grynus biodegalus naudojančių transporto priemonių naudojimą. Numatyta parengti ir įgyvendinti priemones, sudarančias sąlygas ir skatinančias naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją transporte, kuriant ir plėtojant elektros energiją naudojančių transporto priemonių infrastruktūrą miestuose.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad savivaldybės skatina viešojo transporto sektoriuje, saugomose teritorijose naudoti transporto priemones, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, vandenilį, elektromobilius ir hibridines transporto priemones bei kuria infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančių išteklių energiją, vandenilį bei elektros energiją naudojančių transporto priemonių naudojimo plėtrai, vadovaudamosi savo atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planais.

Minėtame įstatymo projekte taip pat numatyta, kad vėjo elektrinių suminės įrengtosios galios padidinimui virš 500 MW Lietuvos Respublikos Vyriausybė parengia ir patvirtina tolimesnę vėjo elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarką.

(d) Ar energijos rinką reguliuojanti institucija informuota apie šias priemones?

Energijos rinką reguliuojančios institucijos informuotos apie šias priemones ir yra kompetentingos užtikrinti jų įgyvendinimą.

(e) Ar jėgainės, gaminančios atsinaujinančių išteklių energiją, integruotos į elektros energijos rinką? Prašome paaiškinti, kaip? Kokie jų įsipareigojimai dėl dalyvavimo elektros energijos rinkoje?

Elektros energija superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos atskiroms technologijoms nustatytais kainomis. Remtinios elektros energijos gamybos apimtimi pripažįstama visa naudojant atsinaujinančius energijos išteklius faktiškai pagaminta ir į tinklus patiekta elektros energijos apimtis.

Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių gaminamos elektros energijos supirkimo tvarka nėra pritaikyta prie elektros rinkos, nes šių elektrinių gaminamą elektros energiją fiksuotais tarifais superka visuomeniniai tiekėjai.

Parengtame Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo projekte numatytos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo priemonės, kurias sudaro: reguliuojama elektros energijos pardavimo kaina arba priedas prie rinkos kainos už elektrinėje pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją.

Numatyta, kad statant saulės elektrines ir didesnės kaip 250 kW galios vėjo elektrines ir yra skelbiami skatinimo apimties kvotų paskirstymo aukcionai. Aukciono dalyviai tarpusavyje konkuruoja teikdami pasiūlymus pageidaujama priedui prie elektros energijos rinkos kainos (ct/kWh), kuri nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyta tvarka apskaičiuojama kaip vidutinė svartinė kiekvieno mėnesio elektros energijos biržos kaina. Aukciono laimėtoju pripažįstamas dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujama priedą prie elektros energijos rinkos kainos. Elektros energija, pagaminta aukcionų laimėtojų vėjo elektrinėse, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų yra prijungtos elektrinės, Energetikos ministerijos nustatyta tvarka sumoka gamintojams skirtumą tarp elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties ar biržos sandorio kainos ir Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytos reguliuojamos elektros energijos pardavimo kainos, jei elektros energija gamintojo parduodama už mažesnę nei Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyta reguliuojama elektros energijos pardavimo kaina, arba aukcionų laimėtojų leidimuose nustatyto dydžio priedą prie elektros energijos rinkos kainos už visą pagamintą ir patiektą į tinklus elektros energijos kiekį. Apskaičiuojant nurodytą elektros energijos kainos skirtumą, gamintojo nurodyta elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties ar biržos sandorio kaina negali būti daugiau kaip 20 procentų mažesnė už rinkos kainą, kuri Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyta tvarka apskaičiuojama kaip vidutinė svartinė kiekvieno mėnesio elektros energijos biržos kaina.

(f) Kokios taisyklės reglamentuoja perdavimo ir paskirstymo tarifų nustatymą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams?

Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai nemoka nei už perdavimo nei už paskirstymo paslaugą.

4.2.8. Biodujų integravimas į gamtinių dujų tinklą (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 7, 9 ir 10 dalys)

(a) Kaip užtikrinama, kad nustatant perdavimo ir paskirstymo tarifus nebūtų diskriminuojamos dujos iš atsinaujinančių išteklių?

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte reglamentuota, kad nustatant dujų perdavimo ir skirstymo tarifus, turi būti užtikrinta,

kad šių tarifų taikymas nebūtų diskriminuojantis dujų gaminamų iš atsinaujinančių energijos išteklių atžvilgiu.

(b) Ar įvertintas poreikis išplėsti dujų tinklo infrastruktūrą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančių išteklių integravimui? Kokių pasiekta rezultatų? Jeigu ne, ar planuojamas toks įvertinimas?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta įvertinti poreikį išplėsti dujų tinklo infrastruktūrą ir parengti teisės aktų pakeitimus, kurie sudarytų palankias sąlygas tiekti atitinkamos kokybės biudujas į gamtinių dujų tinklus ir plačiau naudoti biudujas energijai gaminti.

(c) Ar paskelbtos techninės taisyklės, reglamentuojančios prijungimą prie tinklo ir prijungimo tarifus, taikomus biudujoms? Kur paskelbtos šios taisyklės?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti ir paskelbti technines sąlygas (taisykles), reglamentuojančias biudujų tiekimo sistemų prijungimą prie gamtinių dujų tinklo ir prijungimo tarifus, taikomus biudujoms.

4.2.9. Centralizuoto šildymo ir vėsumos tiekimo infrastruktūros plėtra (Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 11 dalis)

(a) Prašome pateikti naujos centralizuoto šildymo ir vėsinimo infrastruktūros, naudojančios atsinaujinančius energijos šaltinius ir prisidedančios prie 2020 m. planinio rodiklio, poreikio įvertinimą. Remiantis šiuo vertinimu, ar ketinama skatinti tokią infrastruktūrą ateityje? Kokio tikimasi didelių biomasės, saulės ir geoterminės energijos jėgainių indėlio į centralizuotas šildymo ir vėsinimo sistemas?

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, tarp atsinaujinančių energijos išteklių plėtros prioritetų, numatyta išnaudoti esamą centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūrą ir toliau efektyviai plėtoti reikalingą infrastruktūrą, sudarant sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai. Numatyta, kad didžiausią indėlį į atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimo padidėjimą turi įnešti biokuras, sunaudojamas centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje. Atsižvelgiant į technologines centralizuoto šilumos tiekimo sektoriaus galimybes ir ekonominį naudingumą, iki 2020 m. šiame sektoriuje šilumos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių turi būti padidinta ne mažiau kaip iki 50 proc.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta sudaryti sąlygas didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda) pastatyti kogeneracines elektrines, naudojančias netinkamas perdirbti energetinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas.

Numatyta parengti finansinės paramos priemones, skirtas skatinti modernizuoti šilumos gamybos įrenginius, aprūpinančius šiluma kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus (mokyklos, vaikų darželiai, gydymo įstaigos, seniūnijos ir pan.), pritaikant šiuos įrenginius deginti biokurą (medieną, šiaudus), įskaitant žolinių augalų biomasę (žolės granules).

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte reglamentuota, kad savivaldybės planuodamos miestų ir (ar) rajonų infrastruktūros plėtrą, pastatų atnaujinimą, viešųjų ir privačių objektų apsirūpinimą šilumą ir (ar) vėsumą, pirmenybę teiktų šilumos ir vėsumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių.

4.2.10. Biodegalai ir kiti skystieji bioproduktai – tvarumo kriterijai ir atitikties patikrinimas (Direktyvos 2009/28/EB 17–21 straipsniai)

(a) Kaip biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijai bus įgyvendinami nacionaliniu lygmeniu? (Ar jiems įgyvendinti numatyti teisės aktai? Kokia bus institucinė struktūra?)

Vertinant Žemės įstatymo, Miškų įstatymo, Saugomų teritorijų įstatymo, Saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, taip pat kitų teisės aktų nuostatas, kurios numato tam tikras teritorijų planavimo, poveikio aplinkai vertinimo procedūras arba ūkinės veiklos apribojimus, susijusius su žemės tikslinės paskirties, naudojimo būdo ir pobūdžio keitimu, galima teigti, kad Lietuvoje auginama produkcija atitinka direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnio 3-5 dalyse nurodytus tvarumo kriterijus, susijusius su žemės plotų transformavimu ir naudojimo būdo ir pobūdžio pakeitimu.

Tačiau ne visais atvejais žinoma, kaip užtikrinti tvarumo kriterijų taikymą, kai žaliavų, skirtų biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybai, auginimui, technologijų keitimui ir augalų sudėties keitimui neprivaloma rengti teritorijų planavimo dokumentų ar gauti kokių nors leidimų, pvz., labai didelės biologinės įvairovės pievas pradėti intensyviai tręšti, užsėti naujais augalais, anksti šienauti arba kitaip nepalankiai naudoti bioįvairovės apsaugos požiūriu.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte reglamentuota, kad biodegalai ir kiti skystieji bioproduktai skaičiuojant nacionalinius planinius rodiklius, vertinant energijos gamintojų atitiktį įpareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją bei teikiant finansinę paramą už biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų naudojimą turi atitikti įstatyme išdėstytus tvarumo kriterijus.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta parengti Biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų atitikties tvarumo kriterijams kontrolės ir sertifikavimo tvarką, už kurios rengimą ir kontrolę atsakinga Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Taip pat bus parengta ir patvirtinta šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto degalus, biodegalus ir kitus skystuosius bioproduktus, kiekio apskaičiavimo metodika.

Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija ir kitos institucijos bus įpareigosos suderinti reikalingus teisės aktus, į juos įtraukiant nuostatas, reglamentuojančias biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų įgyvendinimo reikalavimus.

(b) Kaip bus užtikrinta, kad biodegalai ir skystieji bioproduktai, kurie įskaičiuoti į nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos planinį rodiklį, į nacionalinius įsipareigojimus atsinaujinančių išteklių energijos srityje ir (arba) kurie gali gauti finansinę paramą, atitiktų tvarumo kriterijus, išdėstytus Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnio 2–5 dalyse? (Ar numatyta nacionalinė institucija (įstaiga), atsakinga už atitikties šiems kriterijams stebėjimą (patikrą)?)

Nėra paskirtos nacionalinės institucijos, atsakingos už atitikties nurodytiems tvarumo kriterijams stebėjimą ir tikrinimą.

(c) Jei kriterijų įgyvendinimą stebės nacionalinė institucija (įstaiga), ar tokia nacionalinė institucija (įstaiga) jau egzistuoja? Jei taip, prašome ją nurodyti. Jei ne, kada planuojama ją įsteigti?

Nėra nacionalinės institucijos (įstaigos), kuri stebėtų kriterijų įgyvendinimą.

Numatyta parengti Biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų sertifikavimo tvarką, už kurios rengimą ir kontrolę atsakinga Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

(d) Prašome pateikti informaciją apie nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių žemės skirstymą į zonas, bei nacionalinio žemės registro egzistavimą, kad būtų galima įvertinti atitiktį Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnio 3–5 dalims. Kaip ūkio subjektai gali susipažinti su šia informacija? (Prašome pateikti informaciją apie taisykles, numatančias skirtingus žemės statusus, kaip antai biologinės įvairovės zona, saugoma zona ir pan.; taip pat informaciją apie kompetentingą nacionalinę instituciją, kuri atliks šio žemės registro ir žemės statuso pokyčių stebėjimą.)

Žemės skirstymas pagal pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, būdą ir pobūdį numatytas Žemės įstatyme. Pagal šį įstatymą žemei gali būti nustatyta tokia pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis: žemės ūkio, miškų ūkio, vandens ūkio, konservacinė arba kita tikslinė paskirtis. Įstatyme numatyta tvarka, kaip apibrėžiamas žemės naudojimo būdo ir pobūdžio turinys, taip pat kaip nustatytoji pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis turi būti pakeista, jeigu numatomas žemės naudojimo pasikeitimas. Informacija apie sklypams nustatytą pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, būdą ir pobūdį kaupiama Nekilnojamojo turto kadastre ir Nekilnojamojo turto registre ir prireikus iš jų teikiama besidomintiems subjektams. Nekilnojamojo turto kadastre taip pat kaupiama informacija apie nustatytus žemės naudojimo apribojimus (specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, pvz., apie sklypo patekimą į vandens telkinių apsaugos zoną) ir žemės naudmenų sudėtį, pvz. žemės ūkio naudmenos, miškas, pelkės, vandenys ir pan., tačiau tokie duomenys yra fiksuoti tik apie žemę, kurioje yra suformuoti ir įregistruoti žemės sklypai, t.y. tokių duomenų nėra apie žemę, esančią laisvos valstybinės žemės fonde.

Informacija apie miškų priskyrimą tam tikroms grupėms pagal jų ekologinę, socialinę ir ūkinę reikšmę kaupiama Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre (tvarkymo įstaiga – Valstybinė miškotvarkos tarnyba). Informacija apie teritorijas, paskelbtas saugomomis pagal Saugomų teritorijų įstatymą, kaupiama Saugomų teritorijų valstybės kadastre (tvarkymo įstaiga – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba). Ūkio subjektai gali laisvai susipažinti su informacija apie konkrečių teritorijų statusą pagal minėtų kadastrų duomenis.

Informacija apie saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių ir bendrijų radimo vietas pradėta kaupti Saugomų rūšių ir bendrijų informacinėje sistemoje nuo 2009 metų (tvarkymo įstaiga – Aplinkos ministerija). Ūkio subjektai gali naudotis šios sistemos kaupiamais duomenis su tam tikrais informacijos teikimo apribojimais, kurie gali būti pritaikyti, jeigu kyla pagrįstų abejonų, kad saugomos rūšies radvietės tikslios vietos atskleidimas gali sukelti grėsmę rūšies išlikimui.

Lietuvos durpynų elektroninį žemėlapiį sudarė Lietuvos geologijos tarnyba. Šiame žemėlapyje, kuris platinamas laisvai, pateikiama šalies durpingų plotų kartografavimo informacija. Tačiau pagal direktyvoje pateiktą šlapžemės apibrėžimą, ne vien durpynai patenka į šią sąvoką, todėl atitinkamo kriterijaus taikymas gali būti sudėtingas šlapžemių, kurios nėra durpynai, atveju.

Labai didelės biologinės įvairovės pievų oficialaus registro nėra. Natūralių pievų inventorizacija atlikta apie 70 proc. šalies teritorijos, tačiau inventorizacijos duomenys saugomi mokslo institucijose. Šių duomenų naudojimas, priimant sprendimus dėl žemės naudojimo būdo pasikeitimo, nėra teisiškai privalomas.

(e) Dėl saugomų teritorijų prašome informuoti, pagal kokį nacionalinį, Europos ar tarptautinį apsaugos režimą jos yra klasifikuojamos.

Saugomos teritorijos skirstomos į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu nustatytas kategorijas ir tipus. Apsaugos reikalavimus nustato minėtas įstatymas, taip pat Aplinkos apsaugos, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Miškų ir kiti įstatymai, saugomų teritorijų nuostatai, apsaugos reglamentai, kiti teisės aktai, saugomų teritorijų planavimo dokumentai. Apsaugos reikalavimus gali nustatyti ir su žemės savininkais ir valdytojais sudaromos apsaugos sutartys.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas numato, kad Lietuvos Respublikos nacionalinės saugomos teritorijos ar jų dalys, atitinkančios tarptautinių dokumentų reikalavimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu gali priskirtos tarptautinių saugomų teritorijų sąrašams, įskaitant *Natura 2000* tinklą, Ramsaro konvencijos saugomas teritorijas ir kitas.

(f) Kokia yra žemės statuso keitimo procedūra? Kas atlieka žemės statuso pokyčių stebėjimą bei informuoja apie juos nacionaliniu lygmeniu? Kaip dažnai atnaujinamas žemės skirstymo į zonas registras (kas mėnesį, kasmet, dukart per metus ir pan.)?

Žemės sklypui nustatytos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo tvarką nustato Žemės įstatymas ir Vyriausybės patvirtinta Prašymų pakeisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį padavimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarka. Ji keičiama pagal detaliuosius arba specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus.

Žemės naudojimo būdo ir pobūdžio keitimas taip pat turi būti atliekamas parengiant atitinkamus teritorijų planavimo dokumentus, tačiau tam tikrais atvejais jie nėra rengiami, pvz., pievų vietoje įveisiant energetines plantacijas.

Žemės kadastro duomenys apie pakeistą žemės pagrindinę tikslinę paskirtį, būdą ir pobūdį pakeičiami kiekvieną kartą, kai tokie sprendimai yra priimami.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos kasmet savo interneto svetainėje (<http://www.nzt.lt>²⁰) viešai skelbia duomenis apie Lietuvos Respublikos žemės fondą ir jo pokyčius.

Pagrindinės tikslinės žemės ūkio paskirties žemei gali būti nustatyti šie žemės sklypų naudojimo būdai:

- 1) mėgėjiškų sodų žemės sklypai ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo;
- 2) rekreacinio naudojimo žemės sklypai;
- 3) specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypai;
- 4) kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai.

Žemės ūkio paskirties žemės sklypams nustatomas žemės naudojimo būdas – specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypai, tiems žemės sklypams, kuriuos naudoja specializuota žemės ūkio veikla užsiimantys ūkiai.

Žemės ūkio paskirties žemės sklypams nustatomas žemės naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai, tiems žemės sklypams, kuriuose galima žemės ūkio veikla: žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio, maisto produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas.

Tais atvejais, kai norima vietoje pievų įveisti energetines plantacijas ir šių energeninių želdinių auginimas priskiriamas žemės ūkio, maisto produktų gamybai ir apdorojimui, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio, maisto produktų perdirbimui ir šių produktų realizavimui,

---

²⁰<http://www.nzt.lt/index.php?id=221>

taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimui ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymui keisti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdo nereikia.

(g) Kaip nacionaliniu lygmeniu užtikrinama ir tikrinama atitiktis žemės ūkio aplinkosauginiams reikalavimams ir kitiems kompleksinio paramos susiejimo reikalavimams (kaip reikalaujama Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnio 6 dalyje)?

Lietuvoje nuo 2009 metų kontroliuojama ūkininkavimo atitiktis žemės ūkio aplinkosauginiams ir kitiems kompleksinio paramos susiejimo reikalavimams.

Šių reikalavimų laikymąsi kontroliuoja Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos bei savivaldybės. Pagal rizikos vertinimo kriterijus atrenkami pareiškėjai ir tikrinami vietoje. Priklausomai nuo pažeidėjų skaičiaus ir pažeidimo pobūdžio bus tikrinama iki 5 proc. pareiškėjų.

(h) Ar ketinate padėti plėtoti savanorišką (-as) biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo „sertifikavimo“ schemą (-as), kaip nurodyta Direktyvos 2009/28/EB 18 straipsnio 4 dalies antrojoje pastraipoje. Jeigu taip, kaip?

Numatyta parengti Biodegalų ir kitų skystųjų bioproduktų sertifikavimo tvarką, už kurios rengimą ir kontrolę atsakinga Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4.3. Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui elektros energijos sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės

4.3.1. REGULIAVIMAS

Reguliavimas čia yra suprantamas kaip planinių rodiklių ir įpareigojimų nustatymas.

I. Siekti, kad 2010 metais 7 proc. šalyje suvartojamos elektros energijos būtų pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių (siektinas planinis rodiklis).

(a) Koks yra šio įpareigojimo (planinio rodiklio) teisinis pagrindas?

- Nacionalinė energetikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430);
- Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. 54-1956; 2008, Nr. 33-1183; 2010, Nr. 7-297);
- Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228; 2005, Nr. 73-2651; 2006, Nr. 100-3862; 2009, Nr. 49-1958).

(b) Ar numatyta konkrečių rodiklių technologijoms?

Numatytos siektinos planinės apimtys (instaliuotoji galia ir gamyba) atskiroms atsinaujinančių energijos išteklių technologijoms – vėjo elektrinėms, hidroelektrinėms, biokuro elektrinėms, saulės elektrinėms ir geoterminėms elektrinėms.

(c) Kokie yra konkretūs metiniai įpareigojimai (planiniai rodikliai) (kiekvienos technologijos atžvilgiu)?

Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos apraše 2009 metams nustatytos:

1) planuojamos didžiausios elektros energijos gamybos, kurioms taikoma pirkimo skatinimo tvarka, apimtys:

- vėjo elektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 173 MW, metinė gamybos apimtis – 320,4 GWh);
- hidroelektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 30 MW, metinė gamybos apimtis – 122 GWh);
- biomasės elektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 30,8 MW, metinė gamybos apimtis – 127,1 GWh);
- saulės ir geoterminės elektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 0,6 MW, metinė gamybos apimtis – 3,2 GWh).

2) planuojamos elektros energijos gamybos, kurioms pirkimo skatinimo tvarka netaikoma (Kauno hidroelektrinė, gamintojų savosios reikmės biomasės elektrinėse), apimtys:

- hidroelektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 100,8 MW, metinė gamybos apimtis – 330 GWh);

- biomasės elektrinės (bendroji galia metų pradžioje – 22,6 MW, metinė gamybos apimtis – 92,4 GWh);

Parengtas Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo projektas (toliau – Aprašo projektas), kurio tikslas – nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje elektros energijai gaminti skatinimo bendruosius kriterijus, sąlygas ir reikalavimus. Aprašo projekte nustatyta tvarka ir sąlygomis numatoma skatinti elektros energijos gamybą vėjo elektrinėse, saulės elektrinėse, biomasės elektrinėse, geotermiškose elektrinėse ir ne didesnės kaip 10 MW įrengtosios galios hidroelektrinėse.

Numatyta atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektros energijai gaminti skatinti taikant reguliuojamą elektros energijos pardavimo kainą arba priedą prie rinkos kainos už elektrinėje pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją, elektrinės prijungimo prie elektros tinklų įmokos nuolaidą, atleidimą nuo pagamintos elektros energijos balansavimo ir galios rezervavimo atsakomybės, kitas priemones.

Vėjo energijos naudojimą elektros energijai gaminti numatyta skatinti, neviršijant 500 MW, o saulės elektrinių – 10 MW bendros įrengtosios galios kvotos. Naujoms vėjo ir saulės elektrinėms numatyta kvotą siūloma paskirstyti aukciono būdu, tuo užtikrinant veiksmingą elektros energijos gamintojų konkurenciją dėl ribotų elektros energetikos sistemos pralaidumų ir techninių galimybių prijungti prie elektros tinklų naujus elektros energijos gamybos įrenginius bei siekiant skaidraus valstybės paramos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriui paskirstymo. Pagal Aprašo projektą, kvotų dydis nustatomas atsižvelgiant į elektros energijos sistemos galimybes priimti kintamos elektros energijos gamybos apimtis bei siekiant minimalaus poveikio vartotojų elektros energijos kainai.

Elektrinės, naudojančios atsinaujinančius energijos išteklius, kurioms netaikomos skatinimo priemonės Aprašo projekte nustatyta tvarka ir sąlygomis, gali būti statomos teisės aktų nustatyta tvarka, suderinus su tinklų operatoriumi elektrinės prijungimo prie elektros tinklų ir kitas elektros energijos gamybos pajėgumų plėtros sąlygas, tai yra tokių elektrinių, kurioms netaikomos Aprašo projekte nustatytos skatinimo priemonės, plėtra nėra reguliuojama nurodytomis kvotomis, taip pat joms nėra taikoma aukciono tvarka.

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. [73-3725](#)), 2010 metams numatytos šios prognozuojamos elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtys:

- hidroelektrinės (bendroji galia – 127 MW, metinė gamybos apimtis – 432 GWh), iš kurių:

- ne didesnės kaip 10 MW įrengtosios galios (bendroji galia – 26 MW, metinė gamybos apimtis – 79 GWh),

- didesnės kaip 10 MW įrengtosios galios (bendroji galia – 100,8 MW, metinė gamybos apimtis – 353 GWh);

- saulės fotoelektrinės (bendroji galia – 1 MW, metinė gamybos apimtis – 0 GWh);

- vėjo elektrinės (bendroji galia – 179 MW, metinė gamybos apimtis – 297 GWh);

- biomasės elektrinės (bendroji galia – 34 MW, metinė gamybos apimtis – 147 GWh), iš kurių:

- kietosios biomasės (bendroji galia – 22 MW, metinė gamybos apimtis – 98 GWh),

- dujinės biomasės (bendroji galia – 12 MW, metinė gamybos apimtis – 50 GWh).

Pirmiau minėtoje strategijoje pateiktos 2010 metais prognozuojamamos elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių bendrosios apimtys: bendroji galia – 341 MW, metinė gamybos apimtis – 876 GWh.

(d) Kas turj įvykdyti įsipareigojimą?

Konkretūs vykdytojai nėra nustatyti, bet valstybė yra atsakinga už tinkamų sąlygų elektros energijai, kuriai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gaminti ir pirkti sudarymą, kad nustatytieji rodikliai būtų tinkamai pasiekti.

(e) Kokios neįvykdymo pasekmės?

Neįvykdymo pasekmės nėra numatytos.

(f) Ar yra įvykdymo priežiūros mechanizmas?

Priežiūros mechanizmas numatytas Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje,– numatoma atsinaujinančių energijos išteklių plėtros, įskaitant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių, įgyvendinimo stebėseną, kuria atliks Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pagal nustatytus rezultatus (vertinimo kriterijus).

(g) Ar yra įpareigojimų (planinių rodiklių) keitimo mechanizmas?

Planinis rodiklis gali būti pakeistas, atitinkamai keičiant anksčiau minėtus teisės aktus, kuriose jis įteisintas:

- Nacionalinę energetikos strategiją;
- Nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programą;
- Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašą.

II. Siekti, kad 2020 metais 21 proc. šalyje suvartojamos elektros energijos būtų pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių.

(a) Koks yra šio įpareigojimo (planinio rodiklio) teisinis pagrindas?

Planinis rodiklis nustatytas Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, taip pat nurodomas parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte²¹.

Ar numatyta konkrečių rodiklių technologijoms?

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje nustatytos 2010–2020 m. apimtys (įrengtoji galia ir gaminamas elektros energijos kiekis) šioms atsinaujinančių energijos išteklių technologijoms: hidroelektrinėms, saulės elektrinėms, vėjo elektrinėms ir biomasės elektrinėms.

(b) Kokie yra konkretūs metiniai įpareigojimai (planiniai rodikliai) (kiekvienos technologijos atžvilgiu)?

---

²¹http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=365570

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje 2020 metams numatytos šios prognozuojamos elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtys:

- hidroelektrinės (bendroji galia – 141 MW, metinė gamybos apimtis – 470 GWh), iš kurių:
  - ne didesnės kaip 10 MW įrengtosios galios (bendroji galia – 40 MW, metinė gamybos apimtis – 117 GWh),
  - didesnės kaip 10 MW įrengtosios galios (bendroji galia – 100,8 MW, metinė gamybos apimtis – 353 GWh);
- saulės elektrinės (bendroji galia – 10 MW, metinė gamybos apimtis – 15 GWh);
- vėjo elektrinės (bendroji galia – 500 MW, metinė gamybos apimtis – 1250 GWh);
- biomasės elektrinės (bendroji galia – 224 MW, metinė gamybos apimtis – 1223 GWh), iš kurių:
  - kietosios biomasės (bendroji galia – 162 MW, metinė gamybos apimtis – 810 GWh),
  - dujinės biomasės (bendroji galia – 62 MW, metinė gamybos apimtis – 413 GWh).

Pirmiau minėtoje strategijoje numatytos 2020 metais prognozuojamos elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių bendrosios apimtys: bendroji galia – 875 MW, metinė gamybos apimtis – 2958 GWh.

(c) Kas turi įvykdyti įsipareigojimą?

Konkretūs vykdytojai nėra numatomi, bet valstybė yra atsakinga už reikiamų sąlygų elektros energijai, kuriai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gaminti ir pirkti sudarymą, kad nustatyti rodikliai būtų tinkamai pasiekti.

(d) Kokios neįvykdymo pasekmės?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos nuostatų įgyvendinimo laikotarpis apims 2010–2020 metus ir jos bus įgyvendinamos, vykdant šios strategijos įgyvendinimo priemonių planą, kuris bus tvirtinamas Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu dvejimis įgyvendinimo laikotarpiais: pirmasis laikotarpis – 2010–2015 m., antrasis laikotarpis – 2016–2020 m.

Nustatyti rezultatai (vertinimo kriterijai), tiesiogiai susiję su minėtoje strategijoje nustatytais tikslais ir uždaviniais, leidžiantys reguliariai vertinti pasiektą pažangą:

- 1) 2011–2012 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 16,6 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.
- 2) 2013–2014 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 17,4 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.
- 3) 2015–2016 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 18,6 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.
- 4) 2017–2018 metais vidutinė atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 20,2 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.
- 5) 2020 metais atsinaujinančių energijos išteklių dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 23 procentus bendrojo galutinio energijos suvartojimo.

Nepasiekus pirmiau nurodytų rezultatų, praėjus ne daugiau kaip 14 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos numatoma pateikti tvirtinimui atnaujintą Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos priemonių plano projektą, kuriame bus pateikiamos adekvačios ir proporcingos priemonės, užtikrinančios, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių energijos išteklių dalis atitiktų nustatytus vertinimo kriterijus.

(e) Ar yra įvykdymo priežiūros mechanizmas?

Priežiūros mechanizmas numatytas Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, – numatoma atsinaujinančių energijos išteklių plėtros, įskaitant elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių, įgyvendinimo stebėseną, kuria atliks Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pagal nustatytus rezultatus (vertinimo kriterijus).

(f) Ar yra įpareigojimų (planinių rodiklių) keitimo mechanizmas?

Planinis rodiklis gali būti pakeistas, atitinkamai keičiant anksčiau minėtą Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategiją, o priėmus parengtą Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą – ir jį.

4.3.2. FINANSINĖ PARAMA

I. Elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimo kainos.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarka, reglamentuojanti elektros energijos, gaminamos Lietuvos Respublikoje naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos ir pirkimo skatinimo bendruosius kriterijus, sąlygas ir reikalavimus. Ši elektros energija superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais vidutinėmis kainomis bei jų taikymo sąlygomis.

Minėta gamybos ir pirkimo skatinimo tvarka taikoma gamintojams – fiziniams ir juridiniams asmenims, gaminantiems (ar ketinantiems gaminti) elektros energiją elektrinėje, naudojančioje atsinaujinančius energijos išteklius, bei asmenims, kurie prijungia gamintojų elektros įrenginius prie elektros tinklų ir (ar) superka į skirstomuosius ir perdavimo tinklus gamintojų pagamintą elektros energiją.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Privaloma supirkti elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, nustatytais vidutinėmis kainomis bei jų taikymo sąlygomis.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Supirkimo kainas bei jų taikymo sąlygas nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Elektros energijos gamyba, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Visuomeniniai ir nepriklausomi tiekėjai, rinkos, perdavimo ir skirstymo tinklų operatoriai, gavę veiklos licencijas, taip pat laisvieji vartotojai, importuojantys elektros energiją įpareigoti teikti nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams už į tinklą patiektą elektros energiją moka perdavimo sistemos operatorius.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Kaip pirmiau minėta, visuomeniniai ir nepriklausomi tiekėjai, rinkos, perdavimo ir skirstymo tinklų operatoriai, gavę veiklos licencijas, taip pat laisvieji vartotojai, importuojantys elektros energiją, įpareigoti teikti nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą įtraukiama lėšų suma, reikalinga sumokėti už elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Visi rinkos dalyviai, kurių elektros įrenginiai prijungti prie perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų ir kurie savo vidiniuose tinkluose naudoja ir (ar) eksploatuoja elektros energiją gaminančius įrenginius savo reikmėms ir kurių elektros energiją gaminančių įrenginių suminė įrengtoji galia lygi ar viršija 35 MW, privalo perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriams deklaruoti pagaminamos energijos kiekius ir sumokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Perdavimo sistemos operatorius privalo plėtoti šalies energetikos sistemos infrastruktūrą ir sisteminius ryšius, siekdamas patenkinti augančius šalies elektros energijos poreikius, aiškiai ir skaidriai deklaruodamas su tuo susijusias išlaidas bei jų kompensavimo tvarką.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Schema periodiškai peržiūrima. Atsižvelgiant į kintamas ekonomines sąlygas, supirkimo kainos yra tikslinamos (didinamos) (žr. (g) punktą).

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Atsinaujinančių energijos išteklių technologijoms taikomos skirtingos supirkimo kainos:

Technologija	2002–2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
	Supirkimo kainos, LTL cnt/kWh			
Hidroelektrinės (≤ 10 MW)	20	20	26	26
Vėjo elektrinės	22	22	30	30
Biomasės elektrinės	20	22* / 24**	30	30
Saulės elektrinės (fotolektrinės) pagal pikinę elektros galią:				
iki 100 kW	–	–	–	163
nuo 100 kW iki 1 MW	–	–	–	156
nuo 1 MW	–	–	–	151

*jėgainėms pradėtoms eksploatuoti iki 2008 m. sausio 1 d.

**jėgainėms pradėtoms eksploatuoti po 2008 m. sausio 1 d.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti iškeltus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai, kaip paramos sąlyga, šiuo metu nėra nenustatyti.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė, kurios teisinę bazę sudaro:

- Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228; 2005, Nr. 73-2651; 2006, Nr. 100-3862; 2009, Nr. 49-1958);

- Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimas Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. 16-648; 2007, Nr. 73-1041; 2008, Nr. 16-217; Nr. 77-1002; 2009, Nr. 108-4576);

- Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 1-215 (Žin., 2009, Nr. 140-6159);

- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. 140-6158).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Supirkimo kainos Lietuvoje pradėtos taikyti nuo 2002 m. balandžio 1 d. ir pagal šią schemą supirkimo kainos gamintojams garantuojamos iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatomi laikotarpai, kurių metu gamintojams garantuojami fiksuoti supirkimo tarifai ir priemokos, kuriuos nustatys Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybinės kainų ir kontrolės komisijos teikimu.

Tame pačiame projekte numatoma, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustatys superkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrąjį maksimalų metinį kiekį, diferencijuojant pagal atskiras atsinaujinančių išteklių energijos rūšis, už kurį mokamas fiksuotas supirkimo tarifas:

- 2015 m. superkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrasis kiekis sudarys 2,0 TWh;

- 2020 m. superkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrasis kiekis sudarys 3,0 TWh.

Elektros energijai, pagamintai viršijant pirmesnėje pastraipoje nurodytas nustatytas apimtis, numatoma taikyti priemokas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Iki 2010 m. nustatytos elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių maksimalios apimtys, kurioms taikomos supirkimo kainos.

Numatoma, kad vėliau metinės apimtys nebus ribojamos.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Biokuro, vėjo (kai elektrinės instaliuotoji galia iki 250 kW) ir saulės elektrinės dar gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą investicijoms. Taip pat Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF) finansuoja projektus, susijusius su elektros energijos gamyba, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tokius, kaip vėjo (kai elektrinės instaliuotoji galia iki 250 kW), saulės, vandens ir biomasės. Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, kai fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantiems naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl nustatytų tiekimo tarifų:

(a) Kokios nustatyto tarifo gavimo sąlygos?

Tarifas taikomas elektros energijai, pagamintai vėjo, biomasės, saulės elektrinėse ir ne didesnės negu 10 MW galios (mažosiose) hidroelektrinėse, supirkti, išskyrus atvejus, kai:

- gaminama ar ketinama gaminti elektros energija sunaudojama ar bus sunaudojama gamintojo ūkinėms reikmėms;
- elektros energija gaminama ar ketinama gaminti:
  - o biomasės elektrinėje, kurioje biomasė ir biodujos sudaro mažiau kaip 70 procentų kuro balanso;
  - o kito tipo elektrinėje, kurioje atsinaujinantys energijos ištekliai sudaro mažiau kaip 90 procentų kuro balanso.

Elektros energija iki Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatomos valandinės elektros energijos prekybos su tiekėjais pradžios iš gamintojų perkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ patvirtintais tarifais ir neviršijant nustatytos kiekvienos rūšies energijos išteklių metinės apimties. Perėjus prie valandinės elektros energijos prekybos su tiekėjais, iki 2020 m. gruodžio 31 d. elektros energija, superkama sutartinėmis kainomis, kompensuojant gamintojams skirtumą tarp pajamų lygio, apskaičiuoto pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos tos rūšies ištekliams nustatytą tarifą, ir faktiškai gaunamų parduodant elektros energiją sutartinėmis kainomis pajamų, neviršijant nustatytos kiekvienos rūšies energijos išteklių metinės apimties.

Geoterminių elektrinių, hidroelektrinių, kurių galia didesnė negu 10 MW, gaminamos elektros energijos pirkimo skatinimo ir šių elektrinių prijungimo prie tinklų tvarką ir sąlygas gali nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

(b) Ar taikomas visos per metus pagamintos elektros energijos kiekio apribojimas arba instaliuotosios galios, kuriai skirtas tarifas, apribojimas?

Iki 2009 m. kiekvieniems metams buvo nustatytos maksimalios metinės elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtys, kurioms taikomi supirkimo tarifai.

(c) Ar šioje schemoje numatyti konkretūs reikalavimai atskiroms technologijoms? Kokie tarifų lygiai galioja kiekvienai iš jų?

Tarifai taikomi hidroelektrinėms, kurių instaliuotoji galia ne didesnė kaip 10 MW, vėjo elektrinėms, biomasės elektrinėms, kurių kuro balanse biokuras sudaro ne mažiau kaip 70 proc., saulės elektrinėms (pastarosioms nuo 2010 m.).

Technologija	2009 m.	2010 m.
	Supirkimo kainos, LTL cent/kWh	
Hidroelektrinės (≤ 10 MW)	26	26
Vėjo elektrinės	30	30
Biomasės elektrinės	30	30
Saulės elektrinės (fotolektrinės) pagal pikinę elektros galią:		
iki 100 kW	–	163
nuo 100 kW iki 1 MW	–	156
nuo 1 MW	–	151

(d) Ar yra kitų kriterijų, pagal kuriuos nustatomi tarifai?

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija supirkimo tarifą nustato atsižvelgdama į savikainą lemiančius veiksnius, tokius kaip:

- investicijų kaina (Lt/kW_{el}),
- finansavimo kaina (Lt/metus),
- atsipirkimo laikas (metai),
- elektrinės galios išnaudojimo lygis, kuris priklauso nuo Lietuvos klimato sąlygų (proc. ir kWh/metus),
- eksploatacijos kaina (Lt/metus),
- išlaidos kurui (biokurui) (Lt/metus),
- pajamos (Lt/metus).

(e) Kokiam laikotarpiui garantuojamas nustatytas tarifas?

Nuo 2002 m. balandžio 1 d. pradėta taikyti paramos schema, nustatant vidutines elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supirkimo kainas. Šias supirkimo kainas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija turi teisę keisti. Minėtą paramos schemą numatyta taikyti iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatomi laikotarpiai, kurių metu gamintojams garantuojami fiksuoti supirkimo tarifai ir priemokos, kuriuos nustatys Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybinės kainų ir kontrolės komisijos teikimu.

Tame pačiame projekte numatoma, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustatys perkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrąjį maksimalų metinį kiekį, diferencijuojant pagal atskiras atsinaujinančių išteklių energijos rūšis, už kurį mokamas fiksuotas supirkimo tarifas:

- 2015 m. perkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrasis kiekis sudarys 2,0 TWh;
- 2020 m. perkamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bendrasis kiekis sudarys 3,0 TWh.

Elektros energijai, pagamintai viršijant pirmesnėje pastraipoje nurodytas nustatytas apimtis, numatoma taikyti priemokas.

(f) Ar schemeje numatytas tarifų tikslinimas?

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija supirkimo tarifą gali tikslinti atsižvelgdama į savikainą lemiančius veiksnius, tokius kaip:

- investicijų kaina (Lt/kW_{el}),
- finansavimo kaina (Lt/metus),
- atsipirkimo laikas (metai),
- elektrinės galios išnaudojimo lygis, kuris priklauso nuo Lietuvos klimato sąlygų (proc. ir kWh/metus),
- eksploatacijos kaina (Lt/metus),
- išlaidos kurui (biokurui) (Lt/metus),
- pajamos (Lt/metus).

II. AEI elektrinių prijungimo prie tinklo nuolaida.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Vėjo elektrinės, biomasės elektrinės, saulės elektrinės ir ne didesnės negu 10 MW galios hidroelektrinės prie veikiančių energetikos įmonių tinklų prijungiamos teisės aktu nustatyta tvarka, taikant gamintojams 40 proc. prijungimo mokesčio nuolaidą, kuri įskaitoma kaip viešuosius interesus atitinkančių paslaugų pirkimas ir ateinančiais metais kompensuojama elektrines prijungusiems operatoriams.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai yra privaloma schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Už elektrinių prijungimą prie energetikos įmonių tinklų atsakingi tinklų operatoriai.

Prijungimo išlaidų kompensavimą vykdo perdavimo sistemos operatorius.

Elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo energiją, biomasės energiją, saulės energiją ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Visuomeniniai ir nepriklausomi tiekėjai, rinkos, perdavimo ir skirstymo tinklų operatoriai, gavę veiklos licencijas, taip pat laisvieji vartotojai, importuojantys elektros energiją įpareigoti teikti nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Kaip pirmiau minėta, visuomeniniai ir nepriklausomi tiekėjai, rinkos, perdavimo ir skirstymo tinklų operatoriai, gavę veiklos licencijas, taip pat laisvieji vartotojai, importuojantys elektros energiją, įpareigoti teikti nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą įtraukiama lėšų suma, reikalinga padengti dalį (40 proc.) prijungimo mokesčio nuolaidos.

Visi rinkos dalyviai, kurių elektros įrenginiai prijungti prie perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų ir kurie savo vidiniuose tinkluose naudoja ir (ar) eksploatuoja elektros energiją gaminančius įrenginius savo reikmėms ir kurių elektros energiją gaminančių įrenginių suminė įrengtoji galia lygi ar viršija 35 MW, privalo perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriams deklaruoti pagaminamos energijos kiekius ir sumokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Perdavimo sistemos operatorius privalo plėtoti šalies energetikos sistemos infrastruktūrą ir sisteminius ryšius, siekdamas patenkinti augančius šalies elektros energijos poreikius, aiškiai ir skaidriai deklaruodamas su tuo susijusias išlaidas bei jų kompensavimo tvarką.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Schema periodiškai neperžiūrima.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Schema taikoma vėjo elektrinėms, biomasės elektrinėms, saulės elektrinėms ir ne didesnės negu 10 MW galios hidroelektrinėms.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti iškeltus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Šiuo metu energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai nenustatyti.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte nustatyti energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai technologijoms, kuriose gaminamai elektros energijai būtų teikiama parama.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė, kurios teisinę bazę sudaro:

- Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228; 2005, Nr. 73-2651; 2006, Nr. 100-3862; 2009, Nr. 49-1958);

- Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 1-215 (Žin., 2009, Nr. 140-6159);

- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. 140-6158).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuolaida taikoma nuo 2002 m. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemų dydis nenustatytas.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Biokuro elektrinės dar gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą investicijoms, paramą iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) bei gali būti taikomas pagamintos elektros energijos supirkimo tarifas toms biokuro elektrinėms, kurių kuro balanse biokuras sudaro ne mažiau kaip 70 proc. Tai pat gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, kai fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantiems naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

III. Europos Sąjungos struktūrinė parama 2007–2013 m.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Valstybės pagalba Nr. N 197/2008 – Lietuva. Regioninė pagalba energetikos sektoriui. Pagal atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai priemonę finansuojama:

- termofikacinių elektrinių, tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;

- naujų veiksmingų termofikacinių elektrinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija.

Priemonės įgyvendinančioji institucija – viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Lėšos skirtos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, įgyvendinant Sanglaudos skatinimo veiksmų programą.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Biokuro elektrinių statyba susijusi su elektros generavimo galių didinimu ir vietos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu. Šalies elektros generavimo galių didinimas ir naudojamo kuro diversifikacija didina jos energetinį saugumą ir apsirūpinimo kuru patikimumą, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2007, Nr. 10-396; 2008, Nr. 4-133; 2009, Nr. 102-4252) įsteigtas Stebėsenos komitetas veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją, įgyvendinimo priežiūrai atlikti. Stebėsenos komitetas atlieka šias funkcijas:

- įsitikina veiksmų programos įgyvendinimo veiksmingumu ir kokybe,
- nagrinėja ir tvirtina finansuojamų veiksmų atrankos kriterijus ir minėtų kriterijų pakeitimus,
- reguliariai tikrina, kokia pažanga padaryta siekiant konkrečių veiksmų programos tikslų,
- nagrinėja veiksmų programos įgyvendinimo rezultatus,
- nagrinėja ir tvirtina metines ir galutines įgyvendinimo ataskaitas (apie pažangą, padarytą įgyvendinant veiksmų programą ir prioritетines kryptis, apie veiksmų programos finansinį įgyvendinimą ir kt.),
- gali siūlyti vadovaujančiai institucijai pataisyti ar peržiūrėti veiksmų programą,
- nagrinėja ir tvirtina visus pasiūlymus iš dalies pakeisti Europos Komisijos sprendimo dėl fondų paramos turinį.

Viešai skelbiami interneto svetainėje „ES struktūrinė parama 2007–2013 metams“ (<http://www.esparama.lt>²²) Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo Lietuvoje vertinimai, studijos ir tyrimai (toliau – vertinimai), kuriuos įvairių institucijų užsakymu atliko nepriklausomi ekspertai. Šių vertinimų ataskaitose pateikiama analizė, atlikta pagal įvairius

---

²²<http://www.esparama.lt/2007-2013/lt/administravimas/ataskaitos/vertinimas#3>

vertinimo kriterijus (tinkamumas, veiksmingumas, rezultatyvumas, poveikis) ir rekomendacijos Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimui tobulinti.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama teikiama kogeneracinėms biokuro elektrinėms.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Planuojama, kad energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių galia padidės 100 MW (*pagal priemonę remiamas ir katilinių modernizavimas bei statyba; elektrinės ir šiluminė galios neišskirtos*).

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Kogeneracinių elektrinių statybos atveju, remiama energetiškai veiksmingų elektrinių statyba, kaip tai nurodyta šio skyriaus ankstesniame (a) punkte.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 (Žin., 2008, Nr. 95-3720, Nr. 142-5628; 2009, Nr. 36-1388, Nr. 68-2773).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

Schema įgyvendinama nuo 2007 m.

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Schemos įgyvendinimo pradžia – 2007 m., pabaiga – 2015 m.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nenumatytas, bet elektrinių modernizavimo atveju, elektrinė turi tiekti šilumą į aprūpinimo šilumą sistemą.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Taip pat Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF) finansuoja projektus, susijusius su elektros energijos gamyba, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tokius, kaip vėjo (kai elektrinės instaliuotoji galia iki 250 kW), saulės, vandens ir biomasės. Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, kai fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantiems naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių. Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms gali būti taikomas pagamintos elektros energijos supirkimo tarifas.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(a) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokestinės lengvatos, mokesčių gražinimas.)

Pagal šią sistemą suteikiamos subsidijos iki 50 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų vertės. Projekto vertė negali viršyti 172,64 mln. Lt.

(b) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Šia schema gali pasinaudoti juridiniai asmenys, atitinkantys nustatytus kriterijus. Schema skirta biokurą energijai gaminti naudojančioms technologijoms.

(c) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Kvietimai teikti paraiškas skelbiami periodiškai.

IV. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

- Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – Programos) I krypties 6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“. Pagal šią priemonę finansuojama:
  - o biodujų gamyba iš ūkyje susidarantių atliekų. Pagamintos biodujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms;

- o trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas;
- o nedidelio galingumo, iki 250 kW galios vėjo jėgainių statyba), susijusi su žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ar paslaugomis žemės ūkiui ir paruošimu realizacijai.

- Programos III krypties 1 priemonė „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir II priemonė „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Pagal šias priemones finansuojama:

- o elektros energiją (iš atsinaujinančių energijos išteklių ir bioenergiją) gaminančių įrenginių, įskaitant dujų turbinas, dyzelinius agregatus, biodujų, biomasės katilus, vėjo jėgaines (išskyrus vėjo jėgainių parkus), hidroelektrines (iki 4 MW galios) ir kitus atsinaujinančios energijos panaudojimo įrenginius, eksploatavimas (kai ne mažiau kaip 50 proc. energijos pagaminama pardavimui);

- o dujų gamyba (kai ne mažiau kaip 50 proc. dujų (ar elektros) pagaminama pardavimui);

- o nepavojingų atliekų šalinimas, deginant arba kitais būdais, kai gaminama elektra, pakaitinis kuras, biodujos, paskesniai panaudojimui, taip pat šiaudų, šieno atliekų šalinimas, kai iš mišinio, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra šiaudai, šienas ar žolė, gaminamas pakaitinis kuras (granulės).

o Programos III krypties 3 priemonė „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Pagal šią priemonę finansuojama nedidelio galingumo vėjo jėgainių ir hidroelektrinių įrengimas. Gautoji elektros energija turi būti naudojama tik valdos reikmėms tenkinti.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Priemonės įgyvendinančioji institucija – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie žemės ūkio ministerijos.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Lėšos skirtos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, įgyvendinant Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai paramos programas, ir iš nacionalinio biudžeto.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Vietos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo didinimas garantuoja didesnę šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą, mažina priklausomybę nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Kokiu būdu iki šiol optimizuota sistema?

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa periodiškai peržiūrima, atsižvelgiant į pasikeitusią šalies ekonominę, rinkos situaciją, socialinių partnerių siūlymus. Esant reikalui atliekami minėtos programos pakeitimai, juos suderinus su Europos Komisija.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama skiriama vietos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai, naudojant įvairias technologijas, labiausiai – biodujų ir vėjo jėgainių statybai.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Žemės ūkio produkcijos gamintojai visų pirma galės patenkinti savo poreikius, o perteklinę elektros energiją, bei pagamintus energetinius produktus (pvz., šiaudų granules) parduoti energijos gamintojams.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo efektyvumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas nėra numatytas kaip paramos gavimo sąlyga.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, parengta vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai, taip pat Komisijos reglamento Nr. 1974/2006, nustatančio detalias šio Tarybos reglamento taikymo taisykles, nuostatomis. Be to, šis dokumentas visais atžvilgiais atitinka Tarybos reglamento Nr. 2006/144/EB, nustatančio kaimo plėtros Bendrijos strategines gaires, nuostatas, kurios buvo perkeltos į Lietuvos atitinkamo laikotarpio nacionalinę strategiją.

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

Schemos įgyvendinimas prasidėjo 2007 m.

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Schema įgyvendinama 2007–2015 m.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nustatytas vėjo jėgainėms, kurių gaminama elektra turi būti naudojama tik valdos reikmėms tenkinti, – galinumas negali viršyti 250 kW. Kitais atvejais jėgainių galinumą riboja teikiamos paramos dydis.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) parama.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(a) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokesstinės lengvatos, mokesčių gražinimas.)

Iš Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos teikiamos subsidijos. Paramos intensyvumas kinta nuo 40 iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos suma priklauso nuo programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR.

(b) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys nustatytus reikalavimus.

Ji skirta elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančioms technologijoms bei kuro (granulės) gamybos technologijoms.

(c) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Paraiškos gali būti teikiamos nuolat, o kvietimai gali būti skelbiami periodiškai.

V. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarancius naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regioniniai aplinkos apsaugos departamentai.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvatos taikymui (atleidimui nuo mokesčio) papildomo finansavimo nereikia.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinamas biokuro naudojimas ir jo gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinę saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Ši schema periodiškai peržiūrima ir, atsižvelgus į rezultatus, keičiamas reguliavimo mechanizmas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Schema taikoma biokuro elektrinėms ir katilinėms.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti išsikeltus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai kaip paramos sąlyga nėra nustatyti.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė. Ši mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių lengvata nustatyta nuo 2005 m. kovo 31 d.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuo 2005 m. kovo 31 d. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Mokestį už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių moka veiklos vykdytojai, energetikos pramonėje eksploatuojantys kurą deginančius įrenginius, kurių nominalus šiluminis galingumas didesnis kaip 50 MW. Taip pat veiklos vykdytojai naudojantys bent vieną kietuoju kuru kūrenamą katilą, kurio šiluminis našumas yra 0,5 MW ar daugiau, naudoja stacionarų degimo šaltinį, kurio šiluminis našumas yra 1,0 MW ar daugiau.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Biokuro elektrinės dar gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą investicijoms, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) paramą, ir gali būti taikomas pagamintos elektros energijos supirkimo tarifas toms biokuro elektrinėms, kurių kuro balanse biokuras sudaro ne mažiau kaip 70 proc.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

VI. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF) finansuoja projektus, susijusius su energijos gamyba, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tokius, kaip vėjo (instaliuoti gali iki 250 kW), saulės, vandens, geoterminius ir biomasės.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Šią schemą įgyvendina viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

30 procentų mokesčio už aplinkos teršimą mokama į valstybės biudžetą. Šios lėšos naudojamos pagal tikslinę paskirtį LAAIF programoje numatytiems aplinkos apsaugos investiciniams projektams finansuoti.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinama elektros energijos gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) priežiūros taryba kiekvienais metais patvirtina aplinkosauginės investicijų srities prioritetus (finansavimo kryptis), į kuriuos atsižvelgiant vykdomas investicinių projektų finansavimas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama pagal technologijas nesiskiria.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Pareiškėjas teikdamas paraišką įsipareigoja pasiekti tam tikrus aplinkosaugos rodiklius, t. y. pagaminti tam tikrą energijos kiekį iš atsinaujinančių energijos išteklių. Viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas tikrina, kaip vykdomi planuoti įsipareigojimai.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas, kaip paramos sąlyga, tiesiogiai nėra nurodytas, tačiau Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) vienas iš veiklos tikslų yra prisidėti prie aplinkos taršos mažinimo bei taršos prevencijos, finansuojant projektus, mažinančius neigiamą poveikį aplinkai bei užtikrinančius aplinkosauginio efekto tęstinumą.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė, kurią reglamentuoja:

- Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560);
- Viešosios įstaigos Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo investicinių projektų finansavimo ir priežiūros tvarkos aprašas (Žin, 2003, Nr. 85-3890, 2004, Nr. 143-5237, 2007, Nr. 114-4650).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuo 2000 m. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nustatytas tik vėjo elektrinėms, kurių maksimali instaliuotoji galia turi būti ne didesnė nei 250 kW.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikomas taikomas pagamintos elektros energijos supirkimo tarifas bei mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, taip pat teikiama Europos Sąjungos struktūrinė parama (kogeneracinių elektrinių naudojamo kuro keitimas į biomasę bei naujų veiksmingų kogeneracinių elektrinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba).

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(a) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokestinės lengvatos, mokesčių grąžinimas.)

Pagal šią sistemą suteikiamos subsidijos. Vienam paramos gavėjui skiriamos subsidijos suma negali viršyti 690 000 (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių) litų per trejus metus ir 70 proc. visos aplinkos apsaugos investicinio projekto sumos.

(b) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Lietuvos Respublikoje ūkinę veiklą vykdančias viešasis arba privatusis juridinis asmuo. Schema skirta tam tikroms numatytoms technologijoms.

(c) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) priežiūros tarybai patvirtinus lėšų panaudojimo prioritetus ateinantiems metams, viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas per visuomenės informavimo priemones ir (arba) šio fondo interneto svetainėje (<http://www.laaif.lt>) ne mažiau kaip du kartus per metus skelbia apie projektų finansavimo galimybę.

VII. Akcizo lengvata.

(d) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Akcizas netaikomas elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

(e) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai privaloma schema.

(f) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Priemonės įgyvendinančioji institucija – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

(g) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Akcizo lengvatos taikymui (atleidimui nuo mokesčio) papildomo finansavimo nereikia.

(h) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinama elektros energijos gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(i) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Schema įsigaliojo nuo 2010 m. sausio 1 d.

(j) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama pagal technologijas nesiskiria – lengvata taikoma elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

(k) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti išsikeltus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslus.

(l) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai kaip paramos sąlyga nėra nustatyti.

(m) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Priemonė įsigaliojo nuo 2010 m. sausio 1 d.

Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 98-3482; 2004, Nr. 26-802).

(n) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(o) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuo 2010 m. sausio 1 d. Galiojimo terminas nenustatytas.

(p) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Nenustatytas.

(q) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF) teikia finansinę paramą ir taikomas pagamintos elektros energijos supirkimo tarifas. Biokuro elektrinės dar gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą investicijoms ir gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

(r) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Šalyje įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

VIII. Numatoma nauja priemonė – atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti, įskaitant elektros energijos gamybai, numatoma sudaryti:

- Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąją programą,

- savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąsias programas.

Numatomi šie Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos finansavimo šaltiniai:

- 30 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmens anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;
- 30 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;
- pajamos, gautos už statistinius perdavimus;
- 40 procentų lėšų iš Klimato kaitos specialiosios programos;
- savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrai;
- kitos teisėtai gautos lėšos.

Taip pat numatomas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos lėšų naudojimas elektros energijos sektoriuje:

- biodujų gamybos, gavybos, gryninimo, valymo ir paruošimo tolimesniam tiesioginiam panaudojimui, tiekiant biodujas į gamtinių dujų tinklus ir (arba) transportavimui iki galutinės suvartojimo vietos, projektams įgyvendinti;
- geoterminės energijos naudojimo energijai gaminti projektams įgyvendinti;
- technologijų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, kūrimui ir gamybai;
- biokuro gamybai remti;
- mokslu tiriamiesiems darbams, susijusiems su moksliniais tyrimais atsinaujinančių energijos išteklių srityje, bandomiesiems tokių išteklių naudojimo projektams įgyvendinti.

Numatomi savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų finansavimo šaltiniai:

- 10 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmens anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;
- 15 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;
- mokestis ir bauda už aplinkos teršimą metanu kiaulių auginimo įmonėse, kuriose projektinis laikomų kiaulių skaičius siekia 12 tūkstančių vienetų ir daugiau;
- savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai;
- kitos teisėtai gautos lėšos.

Savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų lėšos elektros energijos sektoriuje turėtų būti naudojamos:

- įrangos, didinančios atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą savo poreikiams gyvenamajame ir visuomeniniame sektoriuose, įsigijimui remti, kompensuojant fiksuotą lėšų, tenkančių vienam įrengtam galios vienetui pagal savivaldybės patvirtintą tvarką, kiekį;
- visuomenei informuoti ir šviesti, konsultuoti ir mokyti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo technologijų diegimo klausimais.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatomos tokios priemonės:

- parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 metų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti;

- parengti teisės aktų projektus, reikalingus sudaryti Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros skatinimo specialiąją programą (skirtą finansuoti atsinaujinančių energijos išteklių projektus), numatyti šios programos tikslus, finansavimo šaltinius ir parengti šios programos lėšų naudojimo tvarką.

4.4. Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui šildymo ir vėsinimo sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės

I. Europos Sąjungos struktūrinė parama 2007–2013 m.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Valstybės pagalba Nr. N 197/2008 – Lietuva. Regioninė pagalba energetikos sektoriui. Pagal atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai priemone finansuojama:

- katilinių, tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- naujų katilinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija.

Priemonės įgyvendinančioji institucija – VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Lėšos skirtos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų – Sanaglaudos skatinimo veiksmų programos.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Biokuro katilinių statyba susijusi su šilumos generavimo galių didinimu ir vietos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu. Šalies šilumos generavimo galių didinimas ir naudojamo kuro diversifikacija didina jos energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2007, Nr. 10-396; 2008, Nr. 4-133; 2009, Nr. 102-4252) įsteigtas Stebėsenos komitetas veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją, įgyvendinimo priežiūrai atlikti. Stebėsenos komitetas atlieka šias funkcijas:

- įsitikina veiksmų programos įgyvendinimo veiksmingumu ir kokybe,
- nagrinėja ir tvirtina finansuojamų veiksmų atrankos kriterijus ir minėtų kriterijų pakeitimus,

- reguliariai tikrina, kokia pažanga padaryta siekiant konkrečių veiksmų programos tikslų,
- nagrinėja veiksmų programos įgyvendinimo rezultatus,
- nagrinėja ir tvirtina metines ir galutines įgyvendinimo ataskaitas (apie pažangą, padarytą įgyvendinant veiksmų programą ir prioritetines kryptis, apie veiksmų programos finansinį įgyvendinimą ir kt.),
- gali siūlyti vadovaujančiai institucijai pataisyti ar peržiūrėti veiksmų programą,
- nagrinėja ir tvirtina visus pasiūlymus iš dalies pakeisti Europos Komisijos sprendimo dėl fondų paramos turinį.

Viešai skelbiami interneto svetainėje „ES struktūrinė parama 2007–2013 metams“ (<http://www.esparama.lt>²³) Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo Lietuvoje vertinimai, studijos ir tyrimai (toliau – vertinimai), kuriuos įvairių institucijų užsakymu atliko nepriklausomi ekspertai. Šių vertinimų ataskaitose pateikiama analizė, atlikta pagal įvairius vertinimo kriterijus (tinkamumas, veiksmingumas, rezultatyvumas, poveikis) ir rekomendacijos Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimui tobulinti.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama teikiama biokuro katilinėms.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Planuojama, kad energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių galia padidės 100 MW (*pagal priemonę remiamas ir elektrinių modernizavimas bei statyba; elektrinės ir šiluminė galios neišskirtos*).

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai kaip paramos sąlyga nėra nustatyti.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 (Žin., 2008, Nr. 95-3720, Nr. 142-5628; 2009, Nr. 36-1388, Nr. 68-2773).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

Schema įgyvendinama nuo 2007 m.

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Schemos įgyvendinimo pradžia – 2007 m., pabaiga – 2015 m.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

²³<http://www.esparama.lt/2007-2013/lt/administravimas/ataskaitos/vertinimas#3>

Sistemos dydis nenustatytas, tačiau katilinė turi tiekti šilumą į aprūpinimo šiluma sistemą.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, galima gauti paramą iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF).

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(a) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokestinės lengvatos, mokesčių gražinimas.)

Pagal šią sistemą suteikiamos subsidijos iki 50 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų vertės. Projekto vertė negali viršyti 172,64 mln. Lt.

(b) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Juridiniai asmenys, atitinkantys nustatytus kriterijus.

Schema skirta biokurą energijai gaminti naudojančioms technologijoms.

(c) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Kvietimai skelbiami periodiškai.

II. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

- Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – Programos) I krypties 6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“. Pagal šią priemonę finansuojama:

- o biodujų gamyba iš ūkyje susidarančių atliekų, tačiau pagamintos biodujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms tenkinti;

- o trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas.

- Programos III krypties 1 priemonė „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir 2 priemonė „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Pagal šią priemonę finansuojama nepavojingų atliekų šalinimas, deginant arba kitais būdais, kai gaminamas garas, pakaitinis kuras (granulės), biodujos, paskesniai panaudojimui, taip pat šiaudų, šieno atliekų šalinimas, kai iš mišinio, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra šiaudai, šienas ar žolė, gaminamas pakaitinis kuras (granulės).

• Programos III krypties 3 priemonė „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Pagal šią priemonę finansuojamas geoterminių jėginių ir saulės kolektorių įrengimas. Šilumos energija, gauta iš šių jėginių, turi būti naudojama tik valdos reikmėms tenkinti.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Priemonės įgyvendinančioji institucija – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie žemės ūkio ministerijos.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Lėšos skirtos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, įgyvendinant Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai paramos programas, ir iš nacionalinio biudžeto.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Vietos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo didinimas garantuoja didesnį šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Kokiu būdu iki šiol optimizuota sistema?

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa periodiškai peržiūrima, atsižvelgiant į pasikeitusią šalies ekonominę, rinkos situaciją, socialinių partnerių siūlymus. Esant reikalui atliekami minėtos programos pakeitimai, juos suderinus su Europos Komisija.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama skiriama vietos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai, naudojant įvairias technologijas, labiausiai – biodujų ir vėjo jėginių statybai.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Žemės ūkio produkcijos gamintojai visų pirma galės patenkinti savo energijos poreikius, o perteklinę šilumos energiją bei pagamintus energetinius produktus, naudojamus šilumos energijos gamybai (pvz., šiaudų granules), parduoti energijos gamintojams.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas nėra numatytas kaip paramos gavimo sąlyga.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, parengta vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai, taip pat Komisijos reglamento Nr. 1974/2006, nustatančio detalias šio Tarybos reglamento taikymo taisykles, nuostatomis. Be to, šis dokumentas visais atžvilgiais atitinka Tarybos reglamento Nr. 2006/144/EB, nustatančio kaimo plėtros Bendrijos strategines gaires, nuostatas, kurios buvo perkeltos į Lietuvos atitinkamo laikotarpio nacionalinę strategiją.

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

Schemos įgyvendinimas prasidėjo 2007 m.

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Schema įgyvendinamo pradžia – 2007 m., pabaiga – 2015 m.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nenustatytas, tačiau jėgainių galingumą riboja teikiamos paramos dydis.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) parama.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(p) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokesstinės lengvatos, mokesčių gražinimas.)

Iš Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos teikiamos subsidijos. Paramos intensyvumas kinta nuo 40 iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos suma priklauso nuo programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR.

(q) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys nustatytus reikalavimus.

Ji skirta energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančioms technologijoms bei kuro (granulės) gamybos technologijoms.

(r) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Paraiškos gali būti teikiamos nuolat, o kvietimai gali būti skelbiami periodiškai.

III. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

Fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarancius naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regioniniai aplinkos apsaugos departamentai.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvatos taikymui (atleidimui nuo mokesčio) papildomo finansavimo nereikia.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinamas biokuro naudojimas ir jo gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Ši schema periodiškai peržiūrima ir, atsižvelgus į rezultatus, keičiamas reguliavimo mechanizmas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Schema taikoma biokuro elektrinėms ir katilinėms.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti išsikeltus energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas nėra numatytas paramos gavimo sąlyga.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė. Ši mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių lengvata nustatyta nuo 2005 m. kovo 31 d.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuo 2005 m. kovo 31 d. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Mokestį už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių moka veiklos vykdytojai, energetikos pramonėje eksploatuojantys kurą deginančius įrenginius, kurių nominalus šiluminis galingumas didesnis kaip 50 MW. Taip pat veiklos vykdytojai naudojantys bent vieną kietuoju kuru kūrenamą katilą, kurio šiluminis našumas yra 0,5 MW ar daugiau, naudoja stacionarų degimo šaltinį, kurio šiluminis našumas yra 1,0 MW ar daugiau.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Biokuro katilinės gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą katilinių naudojamam kurui pakeisti į biomasę ir naujoms katilinėms, naudosiančioms atsinaujinančius energijos išteklius, statyti. Gali gauti Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) paramą.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

IV. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAAIF) finansuoja projektus, susijusius su energijos gamyba, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tokius, kaip geoterminė energija ir biomasė šilumos gamybai.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Schemą įgyvendina Viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

30 procentų mokesčio už aplinkos teršimą mokama į valstybės biudžetą. Šios lėšos naudojamos pagal tikslinę paskirtį Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) programoje numatytiems aplinkos apsaugos investiciniams projektams finansuoti.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinama energijos gamyba naudojant vietos atsinaujinančius energijos išteklius, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo kuru patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Vadovaujantis viešosios įstaigos Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo investicinių projektų finansavimo ir priežiūros tvarkos aprašu, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) priežiūros taryba kiekvienais metais patvirtina aplinkosauginės investicijų srities prioritetus (finansavimo kryptis), į kuriuos atsižvelgiant vykdomas investicinių projektų finansavimas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama pagal technologijas nesiskiria

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Pareiškėjas teikdamas paraišką įsipareigoja pasiekti tam tikrus aplinkosaugos rodiklius, t. y. pagaminti tą tikrą energijos kiekį iš atsinaujinančių energijos išteklių. Viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas tikrina, kaip vykdomi planuoti įsipareigojimai.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas, kaip paramos sąlyga, tiesiogiai nėra nurodytas, tačiau Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) vienas iš veiklos tikslų yra

prisidėti prie aplinkos taršos mažinimo bei taršos prevencijos, finansuojant projektus, mažinančius neigiamą poveikį aplinkai bei užtikrinančius aplinkosauginio efekto tęstinumą.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė, kurią reglamentuoja:

– Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560);

– Viešosios įstaigos Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo investicinių projektų finansavimo ir priežiūros tvarkos aprašas (Žin, 2003, Nr. 85-3890, 2004, Nr. 143-5237, 2007, Nr. 114-4650).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Nuo 2000 m. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Maksimalus ar minimalus sistemos dydis šilumos gamybos įrenginiams nėra nustatytas.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata. Biokuro katilinės gali gauti Europos Sąjungos struktūrinę paramą katilinių naudojamam kurui pakeisti į biomasę ir naujoms katilinėms, naudosiančioms atsinaujinančius energijos išteklius, statyti.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

Konkretūs klausimai dėl finansinės paramos investicijoms:

(a) Kas suteikiama pagal šią sistemą? (Subsidijos, kapitalo subsidijos, paskolos su nedidelėmis palūkanomis, atleidimas nuo mokesčių ar mokestinės lengvatos, mokesčių grąžinimas.)

Pagal šią sistemą suteikiamos subsidijos. Vienam Paramos gavėjui skiriamos subsidijos suma negali viršyti 690 000 litų per trejus metus ir 70 proc. visos aplinkos apsaugos investicinio projekto sumos.

(b) Kas gali pasinaudoti šia schema? Ar ji skirta tam tikrai (-oms) technologijai (-oms)?

Lietuvos Respublikoje ūkinę veiklą vykdančias viešasis arba privatusis juridinis asmuo. Schema skirta tam tikroms technologijoms, įskaitant geoterminės energijos ir biokuro naudojimą šilumos gamybai.

(c) Ar paraiškos gaunamos ir tenkinamos nuolat, ar kvietimai skelbiami periodiškai? Jei periodiškai, gal galėtumėte nurodyti dažnumą bei sąlygas?

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo (LAAIF) priežiūros tarybai patvirtinus lėšų panaudojimo prioritetus ateinantiems metams, viešojo įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas per visuomenės informavimo priemones ir (arba) šio fondo interneto svetainėje (<http://www.laaif.lt>) ne mažiau kaip du kartus per metus skelbia apie projektų finansavimo galimybę. (Šiuo metu projektų priėmimas yra sustabdytas. Atsiradus galimybei Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondui (LAAIF) priimti naujus finansinius įsipareigojimus, paraiškos bus priimanamos.)

V. Papildomi klausimai:

(a) Kaip paramos schemas, skirtos elektros energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių, pritaikomos, siekiant skatinti elektros ir šilumos kogeneraciją (EŠK) iš atsinaujinančių energijos išteklių?

Galima gauti ES struktūrinę paramą investicijoms, įgyvendinant Sanglaudos skatinimo veiksmų programą, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui energijai gaminti. Pagal šią priemonę finansuojama:

- termofikacinių elektrinių, tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- naujų veiksmingų termofikacinių elektrinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų.

(b) Kokios paramos schemas taikomos, siekiant skatinti centralizuotą šildymą bei vėsinimą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius?

ES struktūrinė parama.

Jeigu nepriklausomi šilumos gamintojai siūlo vienodą šilumos kainą, šilumos tiekėjas šilumą iš jų superka pagal šią eilę:

- 1) iš elektros ir šilumos gamybos bendrų įrenginių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius;
- 2) pagamintą iš atsinaujinančių ir geoterminės energijos išteklių;
- 3) atliekinę – iš pramonės įmonių;
- 4) iš veiksmingos kogeneracijos įrenginių;
- 5) iš iškastinio organinio kuro katilinių.

(c) Kokios paramos schemas taikomos, siekiant skatinti smulkaus masto šildymą ir vėsinimą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m.

birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. [78-4030](#)), numatomos tokios priemonės, kaip:

- parengti teisės aktų projektus, nustatant reikalavimą, kad naujuose pastatuose ir esamuose atnaujinamuose (modernizuojamuose) pastatuose būtų naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, atsižvelgiant į skirtingas pastatuose naudojamas energijos rūšis bei atskirų atsinaujinančių energijos išteklių rūšių panaudojimo galimybes;
- parengti pasiūlymus dėl finansinių priemonių, skatinančių vartotojus pastatuose įsirengti energijos gamybos įrenginius, gaminančius energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių (biokuro, saulės, geoterminės energijos, hidroterminės energijos, vėjo energijos);
- parengti teisės aktų projektus, kuriais savivaldybės būtų įpareigosios skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą;
- parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 m. atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti;
- nustatyti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų, kuriems teikiama parama, techninius reikalavimus ir juos įtraukti į paramos gavimo sąlygas;
- parengti finansinės paramos priemones, kurios skatintų modernizuoti šilumos gamybos įrenginius, aprūpinančius šiluma kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus (mokyklas, vaikų darželius, gydymo įstaigas, seniūnijas), pritaikyti šiuos įrenginius deginti biokurą (medieną, šiaudus), įskaitant žolinių augalų biomasę (žolės granules).

(d) Kokios paramos schemas taikomos, siekiant skatinti šildymą bei vėsinimą pramonėje, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius?

Šiuo metu taikoma pirmiau minėta Europos Sąjungos struktūrinė parama katilinių naudojamam kurui pakeisti į biomasę ir naujoms katilinėms, naudosiančioms atsinaujinančius energijos išteklius, statyti.

VI. Numatoma nauja priemonė – atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti, įskaitant šilumos ir vėsumos gamybą, numatyta sudaryti:

- Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąją programą,
- savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąsias programas.

Numatomi šie Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos finansavimo šaltiniai:

- 30 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmenis anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;
- 30 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;
- pajamos, gautos už statistinius perdavimus;
- 40 procentų lėšų iš Klimato kaitos specialiosios programos;
- savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui plėtrai;
- kitos teisėtai gautos lėšos.

Taip pat numatomas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos lėšų naudojimas šilumos ir vėsumos sektoriuje:

- kietojo biokuro naudojimo šilumos ir (ar) vėsumos energijos, tiekiamos į aprūpinimo šiluma (vėsuma) sistemas, taip pat vartojamos pramonės įmonėse, žemės ūkio ir komerciniuose objektuose, gamybos projektams įgyvendinti;
- biodujų naudojimo šilumos ir (ar) vėsumos energijos, tiekiamos į aprūpinimo šiluma (vėsuma) sistemas, taip pat vartojamos pramonės įmonėse, žemės ūkio ir komerciniuose objektuose, gamybos projektams įgyvendinti;
- kitų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo šilumos ir (ar) vėsumos energijos, tiekiamos į aprūpinimo šiluma (vėsuma) sistemas, taip pat vartojamos pramonės įmonėse, žemės ūkio ir komerciniuose objektuose, gamybos projektams įgyvendinti;
- biodujų gamybos, gavybos, gryninimo, valymo ir paruošimo tolimesniam tiesioginiam panaudojimui, tiekiant biogasus į gamtinių dujų tinklus ir (arba) transportavimui iki galutinės suvartojimo vietos, projektams įgyvendinti;
- geoterminės energijos naudojimo energijai gaminti projektams įgyvendinti;
- technologijų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, kūrimui ir gamybai;
- biokuro gamybai remti;
- mokslo tiriamiesiems darbams, susijusiems su moksliniais tyrimais atsinaujinančių energijos išteklių srityje, bandomiesiems tokių išteklių naudojimo projektams įgyvendinti.

Numatyti savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų finansavimo šaltiniai:

- 10 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmenis anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;
- 15 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;
- mokestis ir bauda už aplinkos teršimą metanu kiaulių auginimo įmonėse, kuriose projektinis laikomų kiaulių skaičius siekia 12 tūkstančių vienetų ir daugiau;
- savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai;
- kitos teisėtai gautos lėšos.

Savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų lėšos turėtų būti naudojamos:

- įrangos, didinančios atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą savo poreikiams gyvenamajame ir visuomeniniame sektoriuose, įsigijimui remti, kompensuojant fiksuotą lėšų, tenkančių vienam įrengtam galios vienetui pagal savivaldybės patvirtintą tvarką, kiekį;
- visuomenei informuoti ir šviesti, konsultuoti ir mokyti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo technologijų diegimo klausimais.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatomos tokios priemonės:

- parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 metų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti;
- parengti teisės aktų projektus, reikalingus sudaryti Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros skatinimo specialiąją programą (skirtą finansuoti atsinaujinančių energijos išteklių projektus), numatyti šios programos tikslus, finansavimo šaltinius ir parengti šios programos lėšų naudojimo tvarką.

4.5. Paramos schemos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui transporto sektoriuje skatinti, taikomos valstybės narės arba valstybių narių grupės

(a) Kokie yra konkretūs metiniai įpareigojimai (planiniai rodikliai) (kiekvienos degalų rūšies ar technologijos atžvilgiu)?

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos parengia priemones, užtikrinančias, kad iki 2005 m. gruodžio 31 d. biodegalai sudarytų ne mažiau kaip 2 proc., skaičiuojamus nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, energijos kiekio, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 5,75 proc.

Biodegalų dalį šalies degalų, skirtų transportui, rinkoje 2020 m. padidinti iki 10 proc.

(b) Ar parama skiriasi pagal degalų rūšis ar technologijas? Ar teikiama konkreti parama biodegalams, atitinkantiems Direktyvos 21 straipsnio 2 dalies kriterijus?

Parama pagal degalų rūšis skiriasi.

Konkreti parama pagal Direktyvos 21 straipsnio 2 dalies kriterijus nenumatoma.

4.5.1. REGULIAVIMAS

Reguliavimas – tai planinių rodiklių ir įpareigojimų nustatymas.

I. Užtikrinti, kad iki 2005 m. gruodžio 31 d. biodegalai sudarytų ne mažiau kaip 2 proc., skaičiuojamus nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, energijos kiekio, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 5,75 proc.

(a) Koks yra šio įpareigojimo (planinio rodiklio) teisinis pagrindas?

Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 64-1940; 2004, Nr. 28-870).

(b) Ar numatyta konkrečių rodiklių technologijoms?

Konkretūs rodikliai technologijoms nenumatyti.

(c) Kokie yra konkretūs metiniai įpareigojimai (planiniai rodikliai) (kiekvienos technologijos atžvilgiu)?

Konkretūs metiniai įpareigojimai nenumatyti

(d) Kas turį įvykdyti įsipareigojimą?

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos.

(e) Kokios neįvykdymo pasekmės?

Neįvykdymo pasekmės nenumatytos.

(f) Ar yra įvykdymo priežiūros mechanizmas?

Nuo 2006 metų Lietuvos Respublika kasmet teikia Europos Komisijai ataskaitas, kuriose nurodoma informacija apie:

- priemonės, skatinančias biokuro ir kito atsinaujinančio kuro, keičiančio dyzelinius degalus ar benziną transporte, naudojimą;
- vykdomas nacionalines biokuro ir biodegalų programas;
- paramą biokuro žaliavų augintojams;
- paramą biokuro gamintojams;
- vykdomas mokslinių tyrimų programas biokuro gamybos ir naudojimo srityje;
- biokuro gamybos ir naudojimo parodomąsias priemones;
- nacionalinius biomasės išteklius, skirtus energijai (išskyrus transporto reikmėms) gaminti;
- suminį transporto degalų pardavimą ir santykinę biodegalų (grynųjų ir mišinyje su mineraliniais degalais) dalį;
- nacionalinius įsipareigojimus naudojant biodegalus ir kitus atsinaujinančius degalus pirmajam etapui – iki 2005 m., antrajam etapui – iki 2010 m.

(g) Ar yra įpareigojimų (planinių rodiklių) keitimo mechanizmas?

Įpareigojimai (planiniai rodikliai) gali būti keičiami, atitinkamai keičiant minėtą Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymą, kuriame jie nustatyti.

II. Siekti, kad atsinaujinančių išteklių energijos dalis, sunaudojama visų rūšių transporte 2020 m. sudarytų ne mažiau kaip 10 proc. transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo.

(a) Koks yra šio įpareigojimo (planinio rodiklio) teisinis pagrindas?

Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. [73-3725](#)).

Taip pat numatoma šį įpareigojimą įteisinti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme. Šio įstatymo projektas yra parengtas.

(b) Ar numatyta konkrečių rodiklių technologijoms?

Technologijoms konkrečių rodiklių nenumatyta.

(c) Kokie yra konkretūs metiniai įpareigojimai (planiniai rodikliai) (kiekvienos technologijos atžvilgiu)?

–

(d) Kas turį įvykdyti įsipareigojimą?

Konkretūs vykdytojai nėra numatomi, bet valstybė yra atsakinga už tinkamų sąlygų sudarymą, kad nustatytieji rodikliai būtų tinkamai pasiekti.

(e) Kokios neįvykdymo pasekmės?

Atnaujinti Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos priemonių planą, kuriame numatyti adekvačias ir proporcingas priemones, užtikrinančios, kad per pagrįstą laikotarpį išsipareigojimas būtų įvykdytas.

(f) Ar yra įvykdymo priežiūros mechanizmas?

Priežiūros mechanizmas numatytas Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, – numatoma atsinaujinančių energijos išteklių plėtros, įskaitant transporto sektorių, įgyvendinimo stebėseną, kurią atliks Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

(g) Ar yra įpareigojimų (planinių rodiklių) keitimo mechanizmas?

Planiniai rodikliai gali būti keičiami, atitinkamai keičiant Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategiją ir, priėmus, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą.

4.5.2. FINANSINĖ PARAMA

I. Biodegalų gamybos plėtros finansavimas.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Kompensuojama dalis rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esteriu (RME) gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų kainos.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Priemonę įgyvendinančioji institucija – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Lėšos kasmet numatomos šalies valstybės biudžete.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Didesnė degalų gamyba iš vietinių žaliavų didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo degalais patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Schema peržiūrima ir tikslinama kasmet. Analizuojami biodegalų gamintojų metiniai ekonominiai ir finansiniai rodikliai, siekiant išvengti paramos perviršijimo.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama skiriasi pagal naudojamą žaliavą.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Bus vykdomi numatyti planiniai biodegalų sunaudojimo transporte rodikliai.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas nėra numatyta paramos gavimo sąlyga.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. rugsėjo 9 d. įsakymas Nr. 3D-658 “Dėl Žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-417 „Dėl Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo” (Žin., 2009, Nr. 110-4686). Šio teisės akto pakeitimas numatomas 2010 m. rugpjūčio mėn., nustatant kompensuojamųjų žaliavų kiekį 2010 metams.

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Sistemos įgyvendinimo pradžia – 2004 m., pabaiga – 2012 m. gruodžio 31 d.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Šalyje didžiausias 2009 metais visiems paramos gavėjams kompensuojamų rapsų sėklų kiekis buvo 66 816 tonų, javų grūdų – 46 569 tonos. 2010 metams kompensuojamųjų žaliavų kiekį numatoma nustatyti 2010 m. rugpjūčio mėn.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Taikoma akcizo lengvata energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 procentų arba didesnė. Taip pat gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemas? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Lietuvoje įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

II. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą, nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, naudojantys nustatytus standartus atitinkančius biodegalus.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai savanoriška schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regioniniai aplinkos apsaugos departamentai.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvatos taikymui (atleidimui nuo mokesčio) papildomo finansavimo nereikia.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinamas biodegalų naudojimas ir jų gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo degalais patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Kokiu būdu iki šiol optimizuota sistema?

Ši schema periodiškai peržiūrima ir, atsižvelgus į rezultatus, keičiamas reguliavimo mechanizmas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama pagal technologijas nesiskiria.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti išsikeltus biodegalų naudojimo tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumas kaip paramos taikymo sąlyga nenumatytas.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojanti nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Lengvata dėl mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių nustatyta nuo 2002 m. sausio 22 d. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nenustatytas.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti kompensuojama dalis rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui (RME) gaminti, ir dalis dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų kainos. Taikoma akcizo lengvata energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 procentų arba didesnė.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Šalyje įgyvendinamų regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

III. Akcizo lengvata.

(a) Koks yra schemos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas?

Akcizo lengvata energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 procentų arba didesnė. Šiuo atveju taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkte, arba produktai atleidžiami nuo akcizų, kai produktai pagaminti tik iš Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme nurodytų produktų.

(b) Ar tai savanoriška, ar privaloma schema?

Tai privaloma schema.

(c) Kas įgyvendina šią schemą? (Įgyvendinanti įstaiga, stebėjimą atliekanti institucija.)

Atsakinga – Lietuvos Respublikos finansų ministerija.
Priemonės įgyvendinančioji institucija – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

(d) Kokių imtasi priemonių siekiant užtikrinti reikiamą biudžetą (finansavimą), kad būtų pasiektas nacionalinis planinis rodiklis?

Akcizo lengvatos taikymui (atleidimui nuo mokesčio) papildomo finansavimo nereikia.

(e) Kaip šioje schemoje sprendžiami ilgalaikio saugumo ir patikimumo klausimai?

Skatinamas biodegalų naudojimas ir jų gamyba iš vietos atsinaujinančių energijos išteklių, kas didina šalies energetinį saugumą, apsirūpinimo degalais patikimumą ir priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir jų importo mažinimą.

(f) Ar ši schema periodiškai peržiūrima? Koks grįžtamojo ryšio ar patikslinimo mechanizmas? Koku būdu iki šiol optimizuota sistema?

Ši schema periodiškai peržiūrima ir, atsižvelgus į rezultatus, keičiamas reguliavimo mechanizmas.

(g) Ar parama skiriasi pagal technologiją?

Parama pagal technologijas nesiskiria.

(h) Kokio poveikio energijos gamybai tikimasi?

Tikimasi pasiekti išskeltus biodegalų naudojimo tikslus.

(i) Ar paramos sąlyga yra energijos vartojimo veiksmingumo kriterijų tenkinimas?

Energijos vartojimo veiksmingumo kriterijai kaip paramos sąlyga nėra nustatyti.

(j) Ar tai galiojanti priemonė? Ar galėtumėte nurodyti ją reglamentuojantį nacionalinį teisės aktą?

Tai galiojanti priemonė.
Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 98-3482; 2004, Nr. 26-802).

(k) Ar tai planuojama schema? Kada prasidės jos įgyvendinimas?

–

(l) Kokios pradžios ir pabaigos datos (trukmė) numatytos visai sistemai?

Pradžia nuo 2004 m. Galiojimo terminas nenustatytas.

(m) Ar yra nustatytas maksimalus ar minimalus sistemos dydis, kad ji būtų tinkama finansuoti?

Sistemos dydis nensutatytas.

(n) Ar tas pats projektas gali būti remiamas pagal daugiau kaip vieną paramos priemonę? Pagal kurias priemones galimas bendras finansavimas?

Gali būti taikoma mokesčio už aplinkos teršimą lengvata. Kompensuojama dalis rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui (RME) gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų kainos.

(o) Ar egzistuoja regionų (vietos) lygmens schemos? Jei taip, prašome nurodyti jas pagal tuos pačius kriterijus.

Įgyvendinamų šalyje regionų (vietos) lygmens schemų nėra.

IV. Numatoma nauja priemonė – atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti, įskaitant šilumos ir vėsumos gamybą, numatyta sudaryti:

- Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąją programą,
- savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąsias programas.

Numatomi šie Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos finansavimo šaltiniai:

- o 30 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmens anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;
- o 30 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;
- o pajamos, gautos už statistinius perdavimus;
- o 40 procentų lėšų iš Klimato kaitos specialiosios programos;
- o savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui plėtrai;
- o kitos teisėtai gautos lėšos.

Taip pat numatomas Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiosios programos lėšų naudojimas transporto sektoriaus reikmėms:

- o biodujų gamybos, gavybos, gryninimo, valymo ir paruošimo tolimesniam tiesioginiam panaudojimui, tiekiant biodujas į gamtinių dujų tinklus ir (arba) transportavimui iki galutinės suvartojimo vietos, projektams įgyvendinti;
- o elektromobilių, vandenilį naudojančių ir hibridinių transporto priemonių įsigijimui bei transporto priemonių pritaikymui atsinaujinančių išteklių energijai naudoti, remti;
- o technologijų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, kūrimui ir gamybai;
- o biokuro gamybai remti;
- o mokslo tiriamiesiems darbams, susijusiems su moksliniais tyrimais atsinaujinančių energijos išteklių srityje, bandomiesiems tokių išteklių naudojimo projektams įgyvendinti.

Numatyti savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų finansavimo šaltiniai:

- o 10 procentų akcizo pajamų, gautų už realizuotą šilumos ir elektros energijos gamybai naudojamą skystą kurą (mazutą), orimulsiją, gamtines dujas, akmens anglį, koksą ir lignitą, šildymui skirtą gazolį (buitinį krosnių kurą), elektros energiją;

- o 15 procentų pelno mokesčio, gauto iš biokuro gamintojų ir tiekėjų bei energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų;

- o mokestis ir bauda už aplinkos teršimą metanu kiaulių auginimo įmonėse, kuriose projektinis laikomų kiaulių skaičius siekia 12 tūkstančių vienetų ir daugiau;

- o savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų bei užsienio valstybių lėšos, skirtos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai;

- o kitos teisėtai gautos lėšos.

Savivaldybių atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiųjų programų lėšos turėtų būti naudojamos šioms transporto sektoriaus reikmėms:

- o atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo transporte infrastruktūros plėtrai;

- o atsinaujinančių išteklių energijos, naudojamos transporte, gamybos infrastruktūros plėtrai;

- o elektromobilių baterijų įkrovimo bei vandenilį naudojančių automobilių užpildymo punktų tinklo bei kitos reikiamos infrastruktūros sukūrimo ir plėtros projektams įgyvendinti;

- o demonstraciniams (parodomiesiems) projektams, susijusiems su hibridinių transporto priemonių, vandeniliu varomų transporto priemonių ar elektromobilių platesniu panaudojimu ir (ar) šių transporto priemonių eksploatavimui reikiamos infrastruktūros įdiegimu, įgyvendinti;

- o visuomenei informuoti ir šviesti, konsultuoti ir mokyti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo technologijų diegimo klausimais.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatomos tokios priemonės:

- parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 metų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti;

- parengti teisės aktų projektus, reikalingus sudaryti Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros skatinimo specialiąją programą (skirtą finansuoti atsinaujinančių energijos išteklių projektus), numatyti šios programos tikslus, finansavimo šaltinius ir parengti šios programos lėšų naudojimo tvarką.

4.6. Konkrečios priemonės energijai, gaunamai iš biomasės, skatinti

Biomasė atlieka svarbų vaidmenį kaip pirminės energijos išteklius visuose trijuose sektoriuose: elektros energijos, šildymo bei aušinimo ir transporto. Nacionalinė biomasės strategija yra ypač svarbi planuojant energijos galutinio vartojimo būdų vaidmenį ir tarpusavio sąveiką, taip pat sąveiką su kitais nei energetika sektoriais. Todėl šiame skyriuje įvertinamas šalies vidaus biomasės potencialas ir būtina numatyti geriau sutelkti vidaus bei importuotus biomasės išteklius.

4.6.1. Biomasės tiekimas šalies viduje ir importas

Šiame punkte įvertinamas šalyje prieinamos biomasės tiekimas ir importo poreikis.

Reikia atskirti biomasę, gaunamą (A) iš miškininkystės – (1) tiesioginis ir (2) netiesioginis tiekimas; (b) iš žemės ūkio ir žuvininkystės – (1) tiekiama tiesiogiai ir (2) šalutiniai produktai (perdirbtos kultūros); ir (C) iš atliekų – (1) biologiškai skaidi buitinių kietųjų atliekų dalis, (2) biologiškai skaidi pramoninių kietųjų atliekų dalis ir (3) nuotekų dumblas. Minėtoms pirmosioms subkategorijoms reikalingi duomenys, o išsamesnė informacija nėra privaloma. Tačiau suvestiniai duomenys turi atspindėti toliau nurodytą klasifikavimą ir pateikti informaciją 7 lentelės grafose. Turi atsispindėti importo (ES ir ne ES) ir eksporto (jei įmanoma, ES ir ne ES) vaidmuo.

Pažymėtina, jog medienos skiedros, briketai ir granulės gali būti tiekiamos tiesiogiai arba netiesiogiai iš miškininkystės įmonių. Jei informacija apie granulės įtraukiama į lentelę, reikia pažymėti, ar žaliava tiekiama tiesiogiai, ar netiesiogiai.

Biodujų ir biodegalų atveju 7 lentelėje nurodomas neapdorotos pramoninės žaliavos kiekis. Akivaizdu, jog importuojamos ir eksportuojamos biomasės pramoninės žaliavos, skirtos biodegalams, kiekį sunkiau nustatyti, todėl gali prireikti prognozių. Tačiau, jeigu informacija apie importą yra pateikiama remiantis biodegalų importu, ji privalo būti nurodyta lentelėje.

7 lentelė. Biomasės tiekimas 2006 m.

Kilmės sektorius		Šalies išteklių kiekis ²⁴	Importas		Eksportas	Grynasis kiekis	Pirminės energijos gamyba (ktne)
			ES	Ne ES	ES / ne ES		
A) Biomasė iš miškininkystės ²⁵ :	<i>Iš jų:</i>	3824	228	96	430/4	3714	728
	1. Tiesioginis medžio biomasės tiekimas iš miškų ir kitų miškingų vietovių energijai gaminti	1509	9	4	80/3	1439	282
	<i>Neprivaloma: jei turite informacijos, galite taip pat nurodyti pramoninės žaliavos, patenkančios į šią kategoriją, kiekį:</i>						
	a) kirstinė mediena (malkos)	1382	9	4	80/3	1312	257
	b) kirstinės medienos liekanos (viršūnės, šakos, žievė, kelmai)	76	0	0	0/0	76	15
	c) kraštovaizdžio tvarkymo liekanos (medžio biomasė iš parkų, sodų, medžių eilių, krūmų)	51	0	0	0/0	51	10
	d) kita (prašome nurodyti)	–	–	–	–	–	–
2. Netiesioginis medžio biomasės tiekimas energijai gaminti	2315	219	92	350/1	2275	446	
<i>Neprivaloma: jei turite informacijos, taip pat galite nurodyti šiuos duomenis:</i>							

²⁴Išteklių kiekis, išreikštas m³ (jei neįmanoma, tinkamais alternatyviais vienetais) A kategorijoje bei jos subkategorijose ir tonomis B ir C kategorijose bei jų subkategorijose.

²⁵Biomasė iš miškininkystės apima ir biomasę iš pramonės įmonių, susijusių su miškininkyste. Į biomasės iš miškininkystės kategoriją turi būti įtrauktos ir apdoroto kietojo kuro rūšys, kaip antai drožlės, granulės ir briketai, nurodomos atitinkamose šaltinių subkategorijose.

Kilmės sektorius	Šalies išteklių kiekis ²⁴	Importas		Eksportas	Grynasis kiekis	Pirminės energijos gamyba (ktne)
		ES	Ne ES	ES / ne ES		
a) liekanos iš lentpjūvių, medžio dirbtuvių, baldų pramonės įmonių (žievė, pjuvenos)	2300	219	92	350/1	2260	443
b) šalutiniai medžio masės ir popieriaus pramonės produktai (juodosios nuoviros, talo alyva)	–	–	–	–	–	–
c) perdirbta kurui skirta mediena	–	–	–	–	–	–
d) perdirbta vartotojo sunaudota mediena (mediena, perdirbta energijai gaminti, buitinės medienos atliekos)	–	–	–	–	–	–
e) kita (medienos pakuotė)	15	0	0	0/0	15	3
B) Biomasė iš žemės ūkio ir žuvininkystės:	<i>Iš jų:</i>	0	0	0	0	0
1. Žemės ūkio kultūros ir žuvininkystės produktai, tiesiogiai tiekiami energijai gaminti	–	–	–	–	–	–
<i>Neprivaloma: jei turite informacijos, taip pat galite nurodyti šiuos duomenis:</i>						
a) pasėliai (grūdinės kultūros, aliejinių augalų sėklos, cukriniai runkeliai, silosiniai kukurūzai)	–	–	–	–	–	–
b) medelynai	–	–	–	–	–	–
c) trumpos rotacijos medžiai	–	–	–	–	–	–
c) kiti energetiniai augalai (žolės)	–	–	–	–	–	–
d) dumbliai	–	–	–	–	–	–
d) kita (prašome nurodyti)	–	–	–	–	–	–
2. Žemės ūkio šalutiniai produktai / perdirbtos liekanos ir žuvininkystės šalutiniai produktai, skirti energijai gaminti	–	–	–	–	–	–
<i>Neprivaloma: jei turite informacijos, taip pat galite nurodyti šiuos duomenis:</i>						
a) šiaudai	–	–	–	–	–	–
b) mėšlas	–	–	–	–	–	–
c) gyvuliniai riebalai	–	–	–	–	–	–
d) mėsa ir kaulų miltai	–	–	–	–	–	–
e) šalutiniai išspaudų produktai (įskaitant aliejinių sėklų ir alyvų aliejaus išspaudas, skirtas energijai gaminti)	–	–	–	–	–	–
f) vaisių biomasė (įskaitant lupenas ir branduolius)	–	–	–	–	–	–
g) žuvininkystės šalutiniai produktai	–	–	–	–	–	–
g) vynmedžių, alyvmedžių, vaismedžių nuopjovos	–	–	–	–	–	–
h) kita (prašome nurodyti)	–	–	–	–	–	–
C) Biomasė iš atliekų:	<i>Iš jų:</i>	0	0	0	0	0
1. Biologiškai skaidi buitinių kietųjų atliekų dalis, įskaitant biologines atliekas (biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos, maisto ir virtuvės atliekos iš namų, restoranų, maisto tiekėjų ir mažmeninės prekybos patalpų, panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių), ir sąvartynų dujos	–	–	–	–	–	–
2. Biologiškai skaidi pramoninių atliekų (įskaitant popierių, kartoną, granules) dalis	–	–	–	–	–	–
3. Kanalizacijos dumblas	–	–	–	–	–	–

Prašome nurodyti perskaičiavimo koeficientą (skaičiavimo metodiką), naudotą perskaičiuojant esamų išteklių kiekį į pirminę energiją.

Bendras energijai sunaudotas medienos kiekis 2006 m. paimtas iš Statistikos departamento leidinio „Kuro ir energijos balansas, 2007“. Duomenis apie energetikos tikslams pagamintą, eksportuotą, importuotą ir sunaudotą medieną įmonės pateikia metinėje ataskaitoje EN-01. Gyventojų energijos gamybai suvartotas medienos kiekis nustatomas

remiantis gyventojų apklausomis. Perskaičiavimui iš m³ į tne naudotas koeficientas 1 tūkst. m³ – 0,196 ktne.

Prašome nurodyti, kuo remiantis apskaičiuota biologiškai skaidi buitinių atliekų dalis ir pramoninių atliekų dalis.

Šiuo metu biomasė iš buitinių ir pramoninių atliekų nėra gaminama. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010-2015 metų priemonių plane numatyta parengti ir patvirtinti komunalinių atliekų biodegraduojančios dalies atskyrimo, vertinant energijos, pagamintos iš komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką.

Prašome naudotis 7a lentele, nurodant numatomą biomasės energijos indėlį 2015 ir 2020 m. (remiantis 7 lentelėje naudojama klasifikacija).

7a lentelė. Numatomas biomasės tiekimas šalyje 2015 ir 2020 m.

Kilmės sektorius		2015		2020	
		Numatomas šalies išteklių kiekis	Pirminės energijos gamyba (ktne)	Numatomas šalies išteklių kiekis	Pirminės energijos gamyba (ktne)
A) Biomasė iš miškininkystės:	1. Tiesioginis medžio biomasės tiekimas iš miškų ir kitų miškingų vietovių energijai gaminti		456		408
	2. Netiesioginis medžio biomasės tiekimas energijai gaminti		228		204
B) Biomasė iš žemės ūkio ir žuvininkystės:	1. Žemės ūkio kultūros ir žuvininkystės produktai, tiesiogiai tiekiami energijai gaminti		106		130
	2. Žemės ūkio šalutiniai produktai / perdirbtos liekanos ir žuvininkystės šalutiniai produktai, skirti energijai gaminti		161		379
C) Biomasė iš atliekų:	1. Biologiškai skaidi buitinių kietųjų atliekų dalis, įskaitant biologines atliekas (biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos, maisto ir virtuvės atliekos iš namų, restoranų, maisto tiekėjų ir mažmeninės prekybos patalpų, panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių), ir sąvartynų dujos		79		121
	2. Biologiškai skaidi pramoninių atliekų (įskaitant popierių, kartoną, granules) dalis		–		–
	3. Kanalizacijos dumblas		–		–

Koks numatomas importuotos biomasės vaidmuo iki 2020 m.? Prašome nurodyti prognozuojamus kiekius (ktne) ir valstybes, iš kurių numatoma importuoti.

Atsižvelgiant į tai, kad šalyje didės biomasės suvartojimas elektros energetikos sektoriuje, šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir transporto sektoriuje, ateityje importuojamos ir eksportuojamos biomasės santykis artės prie vieneto.

8 lentelė. Žemės ūkio paskirties žemės naudojimas energijos gamybai skirtiems augalams auginti 2006 m.

Žemės ūkio paskirties žemės naudojimas energijos gamybai skirtiems augalams auginti	Plotas (ha)
1. Žemė, naudojama trumpos rotacijos augalams (gluosniai, tuopos) auginti	300
2. Žemė, naudojama kitoms kultūroms, kaip antai žolėms (nendriniai dryžučiai, soros, drambliazolės), sorgams auginti	0
3. Rapsams	15000
4. Javams (kvietrugiai, kviečiai)	15000

4.6.2. Priemonės, kurių tikslas – padidinti biomasės prieinamumą, atsižvelgiant į kitus biomasės vartotojus (žemės ūkį bei su miškininkyste susijusius sektorius)

Naujų biomasės išteklių sutelkimas

(a) Prašome nurodyti, kiek yra nualintos žemės.

Lietuvos dirvožemiai nėra nualinti ir įprasto ūkininkavimo sąlygomis duoda pakankamai gausų derlių. Bendras erozijos (vandens, vėjo, antropogeninės) paveiktas žemės plotas 2006 m. siekė 731,9 tūkst. ha (iš jų žemės ūkio paskirties žemės – 609,0 tūkst. ha; miškų ir kitų miškingų plotų – 46,9 tūkst. ha; atvirų plotų, beveik arba visai be augmenijos – 75,0 tūkst. ha). Apie 19 proc. bendro šalies dirvožemio ploto yra jautrus defliacijai (1,8–2,5 t/ha dirvožemio).

Lietuvoje išnaudotų karjerų, durpynų žemė susidaro kasant naudingąsias iškasenas – mineralines statybines medžiagas: smėlį, žvyrą, molį, dolomitą, klintis, opoką, kreidos mergelį ir durpes. Kitaip pažeista žemė yra ta, kuri buvo pažeista tiesiant kelius, įvairias inžinerines komunikacijas (dujotiekį, naftotiekį, vandentiekio ir kanalizacijos trasas, ryšių linijas ir kt.), statant įvairius objektus. Ji sudaro nedidelę dalį, palyginti su išnaudotų karjerų ir durpynų plotais ir yra sutvarkoma (rekultivuojama) baigus darbus.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos kaupia informaciją apie Lietuvos Respublikos žemės fondą. Šios tarnybos ir valstybės įmonės Registrų centro paskelbtoje informacijoje „Lietuvos Respublikos žemės fondas 2010 m. sausio 1 d.“²⁶ pateikti duomenys apie visą Lietuvos Respublikoje esančią privačią, valstybinę ir savivaldybių žemę. Nurodoma, kad 2010 m. sausio 1 d. šalyje žemės fondo bendrasis plotas buvo 6 530 023 ha. Žemės ūkio naudmenos užėmė 3 463 571 ha, iš kurių ariamos žemės buvo 2 927 849 ha, sodų – 59 839 ha, pievų ir natūralių ganyklų – 475 883 ha. Miško žemės buvo 2 125 769 ha. Taip pat buvo 145 579 ha nenaudojamos žemės (žemės ūkio augalų auginimui netinkamos žemės arba dėl mažos ūkinės vertės dirvožemių negalimos nuolatos naudoti ganymui ir šienavimui plotų (statūs kalvų šlaitai, skardžiai, akmenys, smėlynai ir kt.)) bei 22 729 ha pažeistos žemės.

(b) Prašome nurodyti, kiek yra nenaudojamos ariamos žemės.

Minėtais Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, 2010 m. sausio 1 d. šalyje buvo 99 912 ha nenaudojamos žemės ūkio paskirties žemės ir 8 752 ha pažeistos žemės ūkio paskirties žemės.

²⁶http://www.nzt.lt/assets/files/statistika%202010/ZemesFondas_100101.pdf

Oficialių duomenų, kiek šiuo metu yra nenaudojamos ariamos žemės ūkio paskirties žemės, nėra.

(c) Ar planuojamos kokios nors priemonės, siekiant skatinti nenaudojamos ariamos žemės, nualintos žemės ir pan. naudojimą energijos gamybos tikslais?

Šiuo metu tikslinių priemonių, kurios skatintų nenaudojamos ariamos žemės, nualintos žemės ir pan. naudojimą energijos gamybos tikslais, nėra įgyvendinama.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonėse numatyta, kad Žemės ūkio ministerija kartu su Aplinkos ministerija turi parengti apleistos žemės naudojimo programos projektą.

Taip pat Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatoma parengti teises ir ekonomines priemones, skatinančias auginti daugiau energetinių augalų nenaudojamosiose apleistose žemės ūkio paskirties žemėse.

(d) Ar planuojamas tam tikros jau turimos pirminės medžiagos (pvz., gyvulių mėšlo) naudojimas energijai gaminti?

Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo 2008–2012 metų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1442 (Žin., 2008, Nr. [4-131](#)), numatyta:

- pastatyti 25 MW elektrinės galios ir 50 MW šiluminės galios kogeneracinę elektrinę Klaipėdoje, naudojančią netinkamas perdirbti energinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas, taip pat biokurą ir organinį kurą;
- pastatyti 20 MW elektrinės galios ir 50 MW šiluminės galios kogeneracinę elektrinę Vilniuje, naudojančią netinkamas perdirbti energinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas;
- pastatyti 15 MW elektrinės galios ir 50 MW šiluminės galios kogeneracinę elektrinę Kaune, naudojančią netinkamas perdirbti energinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas;
- įvertinus poreikius ir galimybes, pastatyti kogeneracines elektrines Šiauliuose, Panevėžyje ir kituose miestuose, naudojančias netinkamas perdirbti energinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas.

Atliekami moksliniai tyrimai dėl galimybės panaudoti kelmus biokurui gaminti, kurių metu bus nustatyta kiek galima gauti biomasės iš miško, nepadarant žalos miškų ekosistemoms.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte pateikiamos nuostatos dėl pramoninių ir komunalinių atliekų, tinkamų energijai gaminti, panaudojimo skatinimo. Numatoma, kad energijai gaminti tinkamų atliekų panaudojimas ir mastas bus nustatomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamame nacionaliniame energijai gaminti tinkamų atliekų panaudojimo specialiajame plane, kuriame bus:

- esamų ir perspektyvių energijai gaminti tinkamų atliekų numatomi kiekiai, energetinės charakteristikos, rūšys ir jų pasiskirstymas valstybės teritorijoje;
- energetikos objektų, naudojančių energijai gaminti tinkamas atliekas, išdėstymas ir jų techniniai, aplinkosauginiai bei ekonominiai rodikliai;
- užduotys savivaldybėms (arba jų grupėms) dėl minimalių energijai gaminti tinkamų atliekų apimčių naudojimo ir masto jų teritorijoje esančiuose energetikos objektuose, savivaldybės tarybos tvirtinamame energijai gaminti tinkamų atliekų panaudojimo specialiajame plane.

Numatoma, kad vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtintu energijai gaminti tinkamų atliekų panaudojimo specialiuoju planu, suderintu su nacionaliniu energijai gaminti tinkamų atliekų panaudojimo specialiuoju planu, savivaldybės (jų grupės) teisės aktuose nustatyta tvarka organizuos energetikos objektų, naudojančių energijai gaminti tinkamas atliekas, planavimą, projektavimą ir statybą.

Energijai gaminti tinkamų atliekų naudojimo technologinius ir aplinkosauginius reikalavimus reglamentuojančius teisės aktus bei kokybės standartus, kaip numatoma, parengs Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Taip pat energetikos objektų, naudojančių energijai gaminti tinkamas atliekas, planavimo, leidimų išdavimo, statybos ir eksploatavimo tvarkas tvirtins, pagal rengiamą pirmiau minėtą įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė, kurią įgyvendinant bus nustatyti reikalavimai, kurie užtikrins, kad didesnėse gyvulininkystės įmonėse, kuriose susidaro mėšlas, srutos ir pan, būtų įrengiami jų apdorojimui ir (ar) perdirbimui skirti įrenginiai energijai gauti.

(e) Ar įgyvendinama konkreti politika biodujų gamybai ir naudojimui skatinti? Kokiais tikslais skatinama jas naudoti (vietos, centralizuotas šildymas, biodujų tinklas, integravimas į gamtinių dujų tinklą)?

Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatyme (Žin., 2000, Nr. [64-1940](#); 2004, Nr. [28-870](#)) nurodyta, kad biokuro, įskaitant biodujas, gamyba iš Lietuvos Respublikos kilmės žaliavų yra skatinama per Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto. Šio kuro gamintojams ir naudotojams taikomos įstatymų nustatytos lengvatos. Yra skatinama žemės ūkio produkcijos, kaip biokuro gamybos žaliavos, gamyba ir perdirbimas. Biokuro gamyba prilyginama naujų, aplinkai nekenksmingų technologijų vystymui naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Tokiai veiklai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu gali būti suteikiamas bandomojo projekto statusas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2004, Nr. [107-3964](#)), valstybė skatina gaminti elektros energiją naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, nustatydamą įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kurioms priskiriama elektros energijos gamyba, naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, taip pat elektros energijos gamybos įrenginių, naudojančių biomasės, vėjo, saulės ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų.

Elektros energijos, gaminamos Lietuvos Respublikoje naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, gamybos ir pirkimo skatinimo bendrieji kriterijai, sąlygos ir reikalavimai nustatyti Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. [104-3713](#); 2004, Nr. [9-228](#); 2005, Nr. [73-2651](#); 2006, Nr. [100-3862](#)). Šiuo aprašu skatinama elektros energijos gamyba biomasės, vėjo, saulės elektrinėse ir ne didesnės negu 10 MW galios (mažosiose) hidroelektrinėse ir šiose elektrinėse pagamintos energijos pirkimas. Minėtos elektrinės prie veikiančių energetikos įmonių tinklų prijungiamos teisės aktų nustatyta tvarka, taikant gamintojams 20 procentų prijungimo mokesčio nuolaidą. Skatinant naudoti biokurą elektros energijai gaminti kogeneracinėse jėgainėse, superkama elektros energija, pagaminta elektros energijos ir šilumos gamybos kombinuotojo ciklo elektrinėse kogeneraciniu režimu, naudojančiose biomasę ir (arba) biodujas (biomasė ir (arba) biodujos turi sudaryti nemažiau kaip 70 procentų kuro balanso).

Vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančiuosius ir atliekinius energijos išteklius, supirkimo kainos bei jų taikymo sąlygos nustatytos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. [16-648](#); Inform. pran., 2007, Nr. [73-1041](#); 2008, Nr. [16-217](#); Nr. [77-1002](#)). Elektros energija, pagaminta naudojant biokurą, superkama po 30 ct/kWh.

Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme (Žin., 2003, Nr. [51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#)) nustatyta, kad šilumos ir elektros energijos bendroji gamyba bei iš biokuro, kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių, deginant atliekas, taip pat iš geoterminės energijos pagamintos šilumos supirkimas yra viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.

Šilumos tiekimo įmonės, pagal Šilumos supirkimo iš nepriklausomų gamintojų į šilumos tiekimo sistemas tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 982 (Žin., 2003, Nr. [75-3481](#); 2008, Nr. [121-4595](#)), supirkdamos šilumą iš nepriklausomų šilumos gamintojų, siūlančių tokią pačią šilumos kainą, privalo supirkti šilumą pirmiausia iš įrenginių, naudojančių atsinaujinančiuosius energijos išteklius.

Žemės ūkio ministerija biodujų gamybos projektus remia pagal Kaimo plėtros programos 2007–2013 m. priemonės, panaudojant ir Europos Sąjungos fondų lėšas. Maksimali vienam projektui paramos suma sudaro iki 200 tūkst. eurų.

Be to, fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš stacionarių taršos šaltinių ir pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme (Žin., 1999, Nr. [47-1469](#); 2002, Nr. [13-474](#); 2005, Nr. [47-1560](#)), atleidžiami nuo mokesčio už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantį naudojant biokurą.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte nustatoma pareiga stambioms kiaulių auginimo įmonėms įsirengti organinių atliekų apdorojimui (perdirbimui) skirtas biodujų jėgaines, numatoma dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių tiekimo į gamtinių dujų tinklus tvarka, prijungimo mokesčiai, tarifai ir pan. Transporto sektoriuje numatoma skatinti naudoti biodujas ir kitą alternatyvų kurą.

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti numatoma sudaryti Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros specialiąją programą, kurios lėšos, pagal rengiamą pirmiau minėto įstatymo projektą, be kita ko bus naudojamos:

- biodujų naudojimo šilumos ir (ar) vėsumos energijos, tiekiamos į aprūpinimo šiluma (vėsuma) sistemas, taip pat vartojamos pramonės įmonėse, žemės ūkio ir komerciniuose objektuose, gamybos projektams įgyvendinti;
- biodujų gamybos, gavybos, gryninimo, valymo ir paruošimo tolimesniam tiesioginiam panaudojimui, tiekiant biodujas į gamtinių dujų tinklus ir (arba) transportavimui iki galutinės suvartojimo vietos, projektams įgyvendinti.

Numatoma elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinti, taikant fiksuotų supirkimo tarifų ir priemokų paramos schemas. Kaip planuojama, fiksuotus supirkimo tarifus ir priemokas nustatys Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teikimu. Šie tarifai ir priemokos bus diferencijuojami pagal skirtingas elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių technologijas ir šių technologijų elektrines galias. Planuojama nustatyti šioms biodujų elektrinėms:

- biodujų elektrinės, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne didesnė nei 150 kW (išskyrus biodujas iš sąvartynų ir nuotekų valymo atliekų);
- biodujų elektrinės, kurių įrengtoji elektrinė galia yra didesnė nei 150 kW ir ne didesnė nei 500 kW (išskyrus biodujas iš sąvartynų ir nuotekų valymo atliekų);
- biodujų elektrinės, kurių įrengtoji elektrinė galia yra didesnė nei 500 kW ir ne didesnė nei 2000 kW (išskyrus biodujas iš sąvartynų ir nuotekų valymo atliekų);
- biodujų elektrinės, kurių įrengtoji elektrinė galia yra didesnė nei 2000 kW (išskyrus biodujas iš sąvartynų ir nuotekų valymo atliekų);

- sąvartynų biodujų;
- nuotekų valymo atliekų biodujų.

Iš Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plano paminėtinos tokios priemonės, kaip antai:

- įvertinti poreikį išplėsti dujų tinklo infrastruktūrą ir parengti teisės aktų pakeitimų, kurie sudarytų palankias sąlygas tiekti tinkamos kokybės biudujas į gamtinių dujų tinklus ir plačiau naudoti biudujas energijai gaminti, projektus;
- parengti ir paskelbti technines sąlygas (taisykles), reglamentuojančias biodujų tiekimo sistemų prijungimą prie gamtinių dujų tinklo ir prijungimo biodujoms taikomus tarifus;
- parengti biudujas gaminančių ir naudojančių įrenginių įrengimo taisyklių projektą;
- parengti metano, pagaminto iš biodujų ir naudojamo motorinių priemonių degalams, kokybės standartą.

(f) Kokios priemonės planuojamos tobulinant miško tvarkymo būdus, siekiant kiek galima daugiau padidinti iš miško išgaunamos biomasės kiekį tvariu būdu? Kaip galima pagerinti miškų tvarkymą, siekiant paspartinti augimą ateityje? Kokios priemonės planuojamos siekiant maksimaliai padidinti esamos biomasės, kuri jau galėtų būti naudojama, išgavimą?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta:

- parengti ir pateikti pasiūlymus dėl finansinių priemonių, skatinančių miško kirtimo atliekų naudojimą energijai gaminti, įteisinimo;
- atlikti tyrimą, skirtą miško kuro išteklių apskaitos tobulinimui: patikslinti trako ir neperspektyvaus pomiškio biomasės apskaitos metodus; patikslinti (pagal medžio biomasės struktūrą) kirtimo atliekų struktūrą (šakos, kelmų ir šaknų mediena ir kt.) bei sukurti kelmų medienos išteklių apskaitos sistemą; išanalizuoti gyvosios dirvožemio dangos bei miško paklotės apskaitos ir naudojimo kurui galimybes Lietuvoje;
- parengti ir pateikti pasiūlymus dėl miško tvarkymo būdų tobulinimo, siekiant kiek galima daugiau padidinti iš miško išgaunamos biomasės kiekį tvariu būdu.

Poveikis kitiems sektoriams

(a) Kaip bus atliekama biomasės panaudojimo energijai gaminti poveikio kitiems sektoriams, susijusiems su žemės ūkiu ir miškininkyste, stebėjimu? Koks tai poveikis? (Jei įmanoma, prašome pateikti informaciją apie kiekybinį poveikį.) Ar planuojama šį poveikį stebėti ateityje?

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatyta priemonė: atlikti biomasės išteklių naudojimo šalyje iki 2020 metų prognozes, atsižvelgiant į biomasės importą, eksportą ir panaudojimo energijai gaminti poveikio kitiems sektoriams (pramonei, žemės ūkiui ir kt.) vertinimą, ir pateikti pasiūlymus dėl šio poveikio stebėsenos sistemos sukūrimo.

(b) Kokie pokyčiai, remiantis žemės ūkiu ir miškininkyste, numatomi kituose sektoriuose, kurie galėtų turėti poveikį energijos vartojimui? (Pvz., ar didesnis veiksmingumas (produktyvumas) galėtų padidinti arba sumažinti šalutinių produktų, skirtų energijos gamybai, kiekį?)

Ateityje medienos pramonėje dėl diegiamų naujesnių ir pažangesnių technologijų turėtų susidaryti mažiau atliekų (biomasės), galimų panaudoti energijos gamybai (nuo 2,3 mln. m³ (2006 m.) iki 1,8 mln. m³ (2020 m.)), tačiau reikėtų didinti iš miško gaunamos medienos ir jos atliekų kiekius (prognozuojamas padidėjimas nuo 2006 m. iki 2020 m. galėtų būti per 1 mln. m³).

4.7. Numatomas statistinių perdavimų tarp valstybių narių naudojimas ir numatomas dalyvavimas bendruose su kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis projektuose

4.7.1. Procedūriniai aspektai

(a) Nuosekliai aprašykite jau taikomas arba planuojamas nacionalines procedūras, skirtas statistiniam perdavimui ar bendram projektui organizuoti (nurodydami atsakingas įstaigas ir ryšių tarnybas).

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija galės sudaryti susitarimus dėl naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius pagaminto energijos kiekio statistinių perdavimų tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių. Šie susitarimai dėl statistinių perdavimų bus sudaromi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatoma tvarka.

Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatytos tokios priemonės (atsakingas vykdytojas – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija):

- parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvarkos aprašo projektą, reglamentuojantį:
  - o iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminto energijos kiekio statistinį perdavimą (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių),
  - o susitarimų dėl bendrų projektų (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba (ir) trečiųjų šalių) sudarymo ir vykdymo tvarką;
- išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą;
- išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą.

(b) Paašškinkite, kokiais būdais privatūs subjektai gali siūlyti bendrus projektus su valstybėmis narėmis ar trečiosiomis valstybėmis ir juose dalyvauti.

Privatūs subjektai galės siūlyti bendrus projektus su valstybėmis narėmis ar trečiosiomis šalimis vadovaudamiesi pirmiau minėta susitarimų dėl bendrų projektų (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba (ir) trečiųjų šalių) sudarymo ir vykdymo tvarka, kai ji bus parengta ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta.

(c) Nurodykite kriterijus, kuriasi vadovaujantis nustatoma, kada reikia įgyvendinti statistinius perdavimus ar bendrus projektus.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatyti šie kriterijai:

- Lietuvos Respublikos atliekami statistiniai perdavimai neturi turėti neigiamos įtakos jai nustatytų nacionalinių planinių rodiklių įgyvendinimui;
- Lietuvos Respublika gali perduoti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekį kitai Europos Sąjungos valstybei narei, jeigu šalies atsinaujinančių išteklių energijos kiekis viršija jai nustatytus nacionalinius planinius rodiklius;

- jeigu prognozuojamas šalies atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas yra mažesnis, negu Lietuvos Respublikai nustatyti nacionaliniai planiniai rodikliai ir nėra kitų būdų ir priemonių šiems rodikliams pasiekti, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti sprendimą leisti Lietuvos Respublikos Vyriausybei vykdyti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimą iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės.

(d) Koks mechanizmas bus naudojamas siekiant įtraukti kitas suinteresuotas valstybes nares į bendrą projektą?

Mechanizmą, skirtą įtraukti kitas suinteresuotas Europos Sąjungos valstybes nares į bendrus projektus, numatoma sukurti ir įtraukti į planuojamą parengti pirmiau minėta susitarimų dėl bendrų projektų (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba (ir) trečiųjų šalių) sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašą.

(e) Ar pageidaujate dalyvauti bendruose projektuose kitose valstybėse narėse? Kokiam kiekiui instaliuotos galios (elektros energijos) arba šilumos, pagamintos per metus, planuojate teikti paramą? Kaip ketinate tokiems projektams taikyti paramos schemas?

Kaip numatoma parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte, siekiant užtikrinti šaliai nustatytų nacionalinių planinių rodiklių įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija galės inicijuoti ir (arba) vykdyti:

- elektros energijos, šilumos ar vėsumos gamybos, naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir kitos (-ų) Europos Sąjungos valstybės (-ių) narės (-ių);
- elektros energijos gamybos naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir trečiųjų šalių, kuriuose kartu gali dalyvauti ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės.

Sprendimai dėl dalyvavimo bendruose projektuose ir paramos schemų bus priimami, atsižvelgiant į konkrečią situaciją.

4.7.2. Numatomas pagaminti atsinaujinančių išteklių energijos perviršis (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį būtų galima perduoti kitoms valstybėms narėms

Informacija apie atsinaujinančių energijos išteklių perviršį pateikiama 9 lentelėje.

9 lentelė. Numatomas pagaminti atsinaujinančių išteklių energijos perviršis ir (arba) trūkumas (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį būtų galima perduoti kitoms valstybėms narėms (gauti iš kitų valstybių narių) (ktne)

	Metai										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognозиų dokumente numatytas perviršis	0	92	94	91	93	79	80	52	53	0	0

	Metai										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
NAIEVP numatytas perviršis	0	36	37	123	126	178	182	231	235	0	61
Prognозиų dokumente numatytas trūkumas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NAIEVP numatytas trūkumas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.7.3. Numatomas bendrų projektų potencialas

(a) Kuriuose sektoriuose galite pasiūlyti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtojimą savo teritorijoje bendrų projektų tikslais?

Galimybės pasiūlyti atsinaujinančių energijos naudojimo plėtojimą šalyje paaiškės įgyvendinus šias Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatytas priemones:

- išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą;
  - išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą.
- Numatoma šių priemonių įgyvendinimo data – 2011 m.

(b) Ar nurodyta technologija, kurią reikia sukurti? Kiek per metus pagaminama instaliuotos galios (elektros energijos) ar šilumos?

Tai paaiškės įgyvendinus šios 4.7.3 dalies (a) punkte nurodytas priemones.

(c) Kaip bus parenkamos bendrų projektų įgyvendinimo vietos? (Pavyzdžiui, ar vietos bei regioninės institucijos arba rėmėjai gali pasiūlyti projektų įgyvendinimo vietų? Ar bet koks projektas gali dalyvauti nepaisant jo vietovės?)

Reikalavimai dėl bendrų projektų įgyvendinimo, įskaitant vietos parinkimą, paaiškės įgyvendinus Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plano priemones (atsakingas vykdytojas – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija):

- parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvarkos aprašo projektą, reglamentuojantį susitarimų dėl bendrų projektų (tarp Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba (ir) trečiųjų šalių) sudarymo ir vykdymo tvarką;
- išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą;
- išanalizuoti bendrų Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių projektų įgyvendinimo šalyje galimybes ir nustatyti tokių projektų potencialą.

(d) Ar žinote apie bendrų projektų potencialą kitose valstybėse narėse arba trečiosiose valstybėse? (Kokiame sektoriuje? Kokia galia? Kokia planuojama parama? Kokioms technologijoms?)

Oficialių duomenų apie bendrų projektų potencialą kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse arba trečiosiose šalyse šiuo metu neturime.

(e) Ar Jūs linkę labiau remti tam tikras technologijas? Jeigu taip, kokias?

Tai paaiškės įgyvendinus šios 4.7.3 dalies (a) punkte nurodytas priemones.

5. VERTINIMAS

5.1 Kiek kiekviena atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologija padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo, aušinimo ir transporto sektoriuose 2020 m. planinių rodiklių ir indikatyvios laikinosios trajektorijos

Kiek kiekviena atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologija padės siekti 2020 m. rodiklių ir indikatyvios laikinos trajektorijos elektros energijos, šildymo, aušinimo ir transporto sektoriuose, turi būti vertinama pateikiant galimą ateities scenarijų, nebūtinai nustatant technologinį tikslinį rodiklį ar įsipareigojimą.

Elektros energijos sektoriuje kiekvienos technologijos atžvilgiu turėtų būti nurodyta ir prognozuojama (akumuliuota) instaliuotoji galia (MW, ir metinės gamybos apimtys (GWh). Hidroelektrinių atveju reikia atskirti mažiau nei 1 MW, 1–10 MW ir daugiau kaip 10 MW instaliuotosios galios jėgaines. Saulės energijos atveju pateikiama atskira informacija apie saulės fotoelektros ir koncentruotos saulės energijos rodiklius. Vėjo energijos duomenys pateikiami atskirai pakrantės jėgainių ir jūros jėgainių atžvilgiu. Pateikiant duomenis apie biomasę, atskiriama kietoji, dujinė ir skystoji biomasė, naudojama elektros energijos gamyboje.

Vertinant šildymo ir aušinimo sektorių, turi būti pateiktos instaliuotosios galios ir gamybos prognozės atskirai geoterminėms, saulės, šilumos siurblių ir biomasės technologijoms, pastarąją kategoriją dar padalijant į kietąją, dujinę ir skystąją biomasę. Turi būti prognozuojamas centralizuoto šildymo įmonių, naudojančių atsinaujinančių išteklių energiją, indėlis.

Ivairių technologijų indėlis siekiant atsinaujinančių išteklių energijos planinio tikslo transporto sektoriuje turi būti nurodytas įprastinių biodegalų (bioetanolio ir biodyzelino), biodegalų, gautų iš atliekų ir liekanų, biodegalų, gautų iš nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės medžiagos, biodujų, elektros energijos, gautos iš atsinaujinančių energijos išteklių, bei vandenilio, gauto iš atsinaujinančių energijos išteklių, atžvilgiu.

Jei turite prognozių dėl tam tikrų technologijų naudojimo plėtros regionuose, prašome pateikti jas po lentele.

10a lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendro indėlio (instaliuotoji galia, bendra elektros energijos gamyba) Lietuvos Respublikoje, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos, prognozė 2010–2014 m.

	2005		2010		2011		2012		2013		2014	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Hidroenergija:	127,8	451	127	432	127	432	128	433	130	437	131	441
<10 MW	27	66	26	79	26	79	27	80	29	84	30	89
>10 MW	100,8	385	100,8	353	100,8	353	100,8	353	100,8	353	100,8	353
Iš jų siurbimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geoterminė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saulės:	0	0	1	0	2	2	3	3	5	6	8	9
fotoelektros	0	0	1	0	2	2	3	3	5	6	8	9
koncentruota saulės energija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potvyniai, bangos, vandenynai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vėjas:	1	2	179	297	200	473	250	563	300	688	350	813
sausuma	1	2	179	297	200	473	250	563	300	688	350	813
jūra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biomasė:	5	7	34	147	41	202	59	268	94	429	128	612
kietoji	2	3	22	98	24	115	40	161	68	271	98	416
biodujos	3	4	12	50	17	87	19	108	26	159	30	196
skystieji bioproduktai ²⁷	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO	134	460	341	876	369	1109	440	1267	529	1560	616	1875
iš jų EŠK	5	7	34	147	41	202	59	268	94	429	128	612

²⁷Reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

10b lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendro indėlio (instaliuotoji galia, bendra elektros energijos gamyba) Lietuvos Respublikoje, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos, prognozė 2015–2020 m.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Hidroenergija:	133	446	134	450	134	452	137	456	139	464	141	470
<10 MW	32	93	33	98	33	99	36	104	38	111	40	117
>10 MW	100,8	353	100,8	353	100,8	353	100,8	353	100,8	353	100,8	353
Iš jų siurbimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geoterminė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saulės:	10	13	10	15	10	15	10	15	10	15	10	15
fotoelektros	10	13	10	15	10	15	10	15	10	15	10	15
koncentruota saulės energija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potvyniai, bangos, vandenynai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vėjas:	389	924	500	1111	5000	1250	500	1250	500	1250	500	1250
sausuma	389	924	500	1111	5000	1250	500	1250	500	1250	500	1250
jūra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biomasė	150	761	175	888	207	1040	212	1143	218	1181	224	1223
kietoji	115	533	135	626	162	743	162	810	162	810	162	810
biodujos	35	228	40	263	45	298	50	333	56	371	62	413
skystieji bioproduktai ²⁸	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO	682	2143	819	2465	851	2757	859	2864	867	2910	875	2958
iš jų EŠK	150	761	175	888	207	1040	212	1143	218	1181	224	1223

²⁸Reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

11 lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendro indėlio (galutinis energijos suvartojimas²⁹) Lietuvos Respublikoje, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos, prognozė 2010–2020 m. (ktne)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geoterminė (neskaitant žemos temperatūros geoterminės šilumos, skirtos šilumos siurbliams)	1,5	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5
Saulės	0	0	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9
Biomasė:	686	663	707	739	788	847	879	927	991	1011	1017	1023
<i>kietoji</i>	685	657	696	726	769	823	851	895	954	970	971	973
<i>biodujos</i>	1	6	11	13	19	24	28	32	37	41	46	50
<i>skystieji bioproduktai</i> ³⁰	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atsinaujinančių išteklių energija, gaunama iš šilumos siurblių	0	0	3	4	5	5	6	7	9	10	12	14
IŠ VISO	688	666	714	748	800	860	894	945	1011	1033	1042	1051
<i>Iš jų CS</i> ³¹	17	27	28	33	39	44	47	49	52	51	51	51
<i>Iš jų biomasė namų ūkiuose</i> ³²	58	60	57	54	51	47	46	43	40	40	39	39

²⁹Tiesioginis naudojimas ir centralizuotas šildymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 4 dalyje.

³⁰Reikia atsižvelgti tik į tuos, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. Direktyvos 2009/28/EB 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

³¹Centralizuotas šildymas ir (arba) vėsinimas, palyginti (proc.) su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir vėsinimui. (AIE-CS)

³²Palyginti (proc.) su visu atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimu šildymui ir vėsinimui.

12 lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendro indėlio Lietuvos Respublikoje, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos, prognozė 2010–2020 m. (ktne)³³

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bioetanolis/bio-ETBE	0,8	13	14	22	25	26	30	32	33	34	35	36
<i>Iš jų biodegalai, 21 straipsnio 2 dalis³⁴</i>	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0
<i>Iš jų importuota³⁵</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biodyzelinas	2,8	42	43	53	65	67	79	91	104	119	128	131
<i>Iš jų biodegalai 21 straipsnio 2 dalis³⁶</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Iš jų importuota³⁷</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atsinaujinanti elektros energija	0	0,3	0,8	0,8	0,9	0,9	1,6	1,6	2,4	2,4	2,4	2,5
<i>Iš jų kelių transportas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Iš jų ne kelių transportas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kita (pvz., biodujos, augalinis aliejus ir pan.) – prašome nurodyti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Iš jų biodegalai, 21 straipsnio 2 dalis³⁸</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO	3,6	56	59	77	92	95	113	127	143	159	196	173

³³Reikia atsižvelgti tik į tuos biodegalus, kurie atitinka tvarumo kriterijus (žr. 5 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą).

³⁴Biodegalai, įtraukti į Direktyvos 2009/28/EB 21 straipsnio 2 dalį.

³⁵Nuo viso bioetanolio / bio-ETBE kiekio.

³⁶Biodegalai, įtraukti į Direktyvos 2009/28/EB 21 straipsnio 2 dalį.

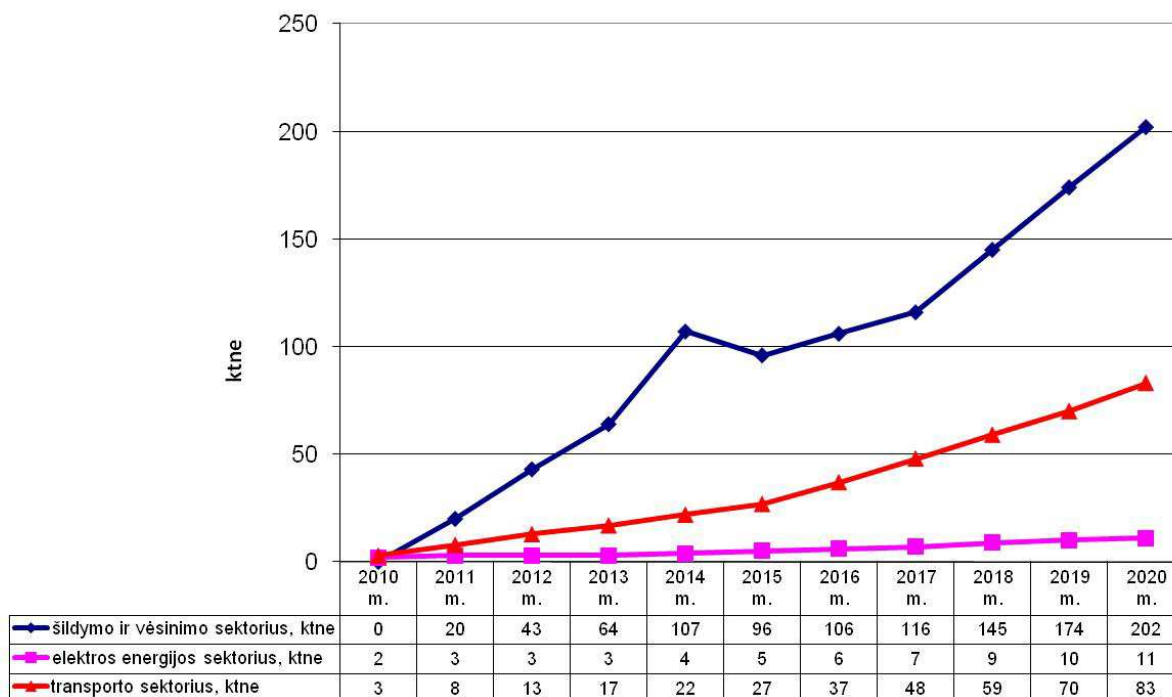
³⁷Nuo viso biodyzelinio kiekio.

³⁸Biodegalai, įtraukti į Direktyvos 2009/28/EB 21 straipsnio 2 dalį.

5.2. Kiek energijos vartojimo veiksmingumas ir energijos taupymas padės siekti privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos, šildymo ir vėsinimo bei transporto sektoriuose 2020 m. rodiklių ir laikinosios indikatyvios trajektorijos

Remiantis šio veiksmų plano 1 lentelėje pateiktais duomenimis, nustatyta (žr. pav.), kiek energijos vartojimo veiksmingumas padės siekti privalomų 2020 m. rodiklių ir laikinosios indikatyvios trajektorijos sektoriuose.

Paveikslas. Prognozuojamas energijos vartojimo veiksmingumo indėlis siekiant 2020 m. rodiklių ir laikinosios indikatyvios trajektorijos (ktne)

Kaip matyti paveiksle, didžiausią indėlį energijos vartojimo veiksmingumas turės šildymo ir vėsinimo sektoriuje, o elektros energetikos sektoriuje jo indėlis bus mažiausias.

5.3. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plano rengimas ir tolesni veiksmai po jo įgyvendinimo

(a) Kaip regionų ir (arba) vietos valdžios institucijos ir (arba) miestai dalyvauja įgyvendinant šį veiksmų planą? Kokios kitos suinteresuotosios šalys dalyvauja?

Lietuvos savivaldybių asociacija dalyvavo rengiant šį veiksmų planą.

Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. [73-3725](#)), nurodyta, kad viena iš atsinaujinančių energijos išteklių sektoriaus plėtros krypčių yra – įtraukti savivaldybių institucijas į atsinaujinančių energijos išteklių plėtros politikos įgyvendinimą ir taip užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų bendradarbiavimą, veiksmingiau įgyvendinant siekiamus tikslus.

Parengtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekte numatoma ši savivaldybių kompetencija atsinaujinančių išteklių energetikos srityje:

- rengia ir įgyvendina atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus;
  - užtikrina atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą šilumos energijai gaminti, organizuodamos aprūpinimą šilumos energija savivaldybės teritorijoje;
  - įtraukia šilumos iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą į miestų ir/ar rajonų infrastruktūros ir pastatų atnaujinimo planus;
  - tvirtina įrangos, didinančios atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą gyvenamajame ir visuomeniniame sektoriuose, įsigijimo subsidijavimo tvarką;
  - užtikrina, kad viešajame transporte būtų naudojamos transporto priemonės, naudojančios atsinaujinančių išteklių energiją, elektromobiliai bei hibridinės transporto priemonės;
  - kuria infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančių išteklių energiją bei elektros energiją naudojančių transporto priemonių naudojimui plėtrai;
  - rengia ir įgyvendina visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones, teikia konsultacijas ir rengia mokymo programas apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą;
  - atlieka kitas minėto įstatymo projekte nustatytas funkcijas.
- Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių plane numatytos šios, su savivaldybėmis susijusios priemonės:
- Parengti ir pateikti teisės aktų projektus, kuriais savivaldybės būtų įpareigosios skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą;
  - Parengti ir patvirtinti savivaldybių 2011–2020 m. atsinaujinančių energijos išteklių veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai bei priemonės šiems tikslams pasiekti;
  - Finansinėmis priemonėmis (mokesčių lengvatos, subsidijos) skatinti naudoti biologinį kurą transporte (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Parengti finansinės paramos priemones, skirtas skatinti modernizuoti šilumos gamybos įrenginius, aprūpinančius šiluma kaimo vietovėse esančius viešuosius pastatus (mokyklos, vaikų darželiai, gydymo įstaigos, seniūnijos ir pan.), pritaikant šiuos įrenginius deginti biokurą (mediena, šiaudai), įskaitant žolinių augalų biomasę (žolės granulės) (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Sudaryti sąlygas didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda) pastatyti kogeneracines elektrines, naudojančias netinkamas perdirbti energetinę vertę turinčias komunalines ir kitas atliekas (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Parengti ir įgyvendinti priemones, sudarančias sąlygas ir skatinančias naudoti nakties metu pagaminamą perteklinę elektros energiją transporte, kuriant ir plėtojant elektros energiją naudojančių transporto priemonių infrastruktūrą miestuose (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie leidimų, licencijų, atestatų išdavimą, susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais, tvarkymą ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie paramą, teikiamą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Rengti ir įgyvendinti visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones, teikti konsultacijas, skatinančias veiksmingai naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);
  - Organizuoti mokymus apie atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, tame tarpe apie skirtingų transporto sektoriuje

naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai (vienas iš priemonės vykdytojų – savivaldybių institucijos);

- Organizuoti keitimąsi patirtimi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo srityje tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbti gerosios praktikos pavyzdžius;

Pagal Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planą numatyta, kad Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plano įgyvendinime taip pat dalyvaus:

- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija;
- Lietuvos Respublikos ūkio ministerija;
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija;
- Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija;
- Lietuvos Respublikos finansų ministerija;
- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija;
- kitos valstybės institucijos:
  - o Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
  - o Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija,
  - o Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos,
  - o Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos,
  - o Lietuvos standartizacijos departamentas prie Aplinkos ministerijos;
- Lietuvos mokslo taryba, mokslo ir studijų institucijos.

(b) Ar planuojama plėtoti regionų (vietos) lygmens atsinaujinančių išteklių energijos strategijas? Jei taip, prašome paaiškinti. Jei atitinkama kompetencija perduodama regionų (vietos) institucijoms, koks mechanizmas užtikrins nacionalinių tikslinių rodiklių laikymąsi?

Savivaldybės prisidės prie šio veiksmų plano įgyvendinimo, kaip numatoma, pasirengdamos savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planus, kuriuose bus išskelti konkretūs tikslai ir nustatytos veiksmų planų įgyvendinimo priemonės. Kiekvienais metais turėtų būti rengiamos veiksmų planų įgyvendinimo ataskaitos ir, atsižvelgiant į ataskaitų rezultatus, esant reikalui, atnaujinami veiksmų planai taip, kad išskelti tikslai būtų pasiekti.

(c) Prašome aprašyti, kokios viešos konsultacijos vyko rengiant šį planą.

Pirminiam veiksmų plano projektui buvo sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė, į kurios sudėtį įėjo atstovai iš:

- Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos;
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos;
- Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės;
- Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos;
- valstybės įmonės Energetikos agentūros; ir
- Lietuvos savivaldybių asociacijos.

Šis veikslių planas patikslintas vadovaujantis Nacionaline atsinaujinančių energijos išteklių plėtos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. [73-3725](#)) ir Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtos strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planu. Pastarieji teisės aktai jų rengimo metu nustatytą tvarka Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos buvo derinami su visais suinteresuotais asmenimis, paskelbiant juos internete, įskaitant:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją;
- Lietuvos Respublikos ūkio ministeriją;
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją;
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministeriją;
- Lietuvos Respublikos finansų ministeriją;
- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją;
- Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją;
- Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją;
- Statistikos departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės;
- Europos teisės departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos;
- Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos;
- Lietuvos standartizacijos departamentą prie Aplinkos ministerijos;
- Lietuvos geologijos tarnybą prie Aplinkos ministerijos;
- Valstybinę ne maisto produktų inspekciją prie Ūkio ministerijos
- Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją;
- Lietuvos šilumos tiekėjų asociaciją;
- Lietuvos vėjo elektrinių asociaciją;
- Lietuvos vėjo energetikų asociaciją;
- Lietuvos elektros energetikos asociaciją;
- Lietuvos dujų asociaciją;
- Lietuvos energijos konsultantų asociaciją;
- Lietuvos savivaldybių asociaciją;
- Lietuvos hidroenergetikų asociaciją;
- Lietuvos geotermijos asociaciją;
- Lietuvos biomasės energetikos asociaciją;
- Lietuvos bioenergetikos ir energijos taupymo asociaciją;
- Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociaciją;
- Biodujų asociaciją;
- Biodegalų asociaciją;
- Lietuvos saulės energetikos asociaciją;
- Lietuvos pramonininkų konfederaciją;
- Lietuvos mokslo tarybą;
- Lietuvos energetikos institutą.

(d) Prašome nurodyti savo nacionalinę ryšių tarnybą (nacionalinę instituciją ar įstaigą), atsakingą už tolesnius veiksmus po atsinaujinančių išteklių energijos veikslių plano įgyvendinimo.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

(e) Ar turite stebėjimo sistemą, apimančią atskirų priemonių ir instrumentų rodiklius, kad būtų vykdomi tolesni veiksmai įgyvendinus atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą? Jei taip, gal galėtumėte suteikti daugiau informacijos apie ją?

Institucijos, atsakingos už atsinaujinančių energijos išteklių plėtros priemonių įgyvendinimą, kiekvienais metais teiks Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai išsamias praėjusių metų priemonių, už kurias jos atsakingos, įgyvendinimo ataskaitas. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija atliks priemonių įgyvendinimo stebėseną ir rengs bei Lietuvos Respublikos Vyriausybei teiks kasmetes ataskaitas.
